FUNDARHÚS OG SKÓLAR Í SVEITUM LANDSINS

Könnun á fjölda og ástandi varðveittra húsa frá fyrri hluta 20. aldar

Áfangaskýrsla fyrir Húsafriðunarnefnd, desember 2010

GLÁMA·KÍM

FUNDARHÚS OG SKÓLAR Í SVEITUM LANDSINS

Könnun á fjölda og ástandi varðveittra húsa frá fyrri hluta 20. aldar

EFNISYFIRLIT

FUNDARHÚS OG SKÓLAR Í SVEITUM LANDSINS 2

Inngangur 2

Aðdragandi og skilgreining verkefnis 2

Vinnuferli 3

Ákvörðun úrtaks 3

II. SÖGULEGUR BAKGRUNNUR 4

Samkomuhús ungmennafélaga 4

Fræðslulögin 1907 5

Lög um félagsheimili 1947 7

III. BYGGINGARLIST OG EINKENNI 8

Skóla- og fundarhús af elstu gerð / 1900–1920 8

Skólahús Rögnvalds Á. Ólafssonar og Einars Erlendssonar / 1910–1920 8

Skólahús Guðjóns Samúelssonar 1920–1940 12

Verk eftir aðra húsameistara og óþekkta höfunda 13

IV. NIÐURSTAÐA 14

Almennt mat á varðveislugildi 14

SKRÁ YFIR FUNDARHÚS OG SKÓLA eftir landshlutum

Frá Seltjarnarnesi réttsælis umhverfis landið 16

SKRÁ YFIR SKÓLAHÚSATEIKNINGAR Rögnvalds Ólafssonar og Einars Erlendssonar 1910–1920 120

TEIKNINGAR

Valdar skólateikningar frá Þjóðskjalasafni Íslands 122

HEIMILDIR

Skrár yfir ritaðar heimildir og heimildarmenn 138

FUNDARHÚS OG SKÓLAR Í SVEITUM LANDSINS

Könnun á fjölda og ástandi varðveittra húsa frá fyrri hluta 20. aldar

Inngangur

Á árunum 1990–1997 vann teiknistofan Gláma-Kím arkitektar ehf. að hönnun og áætlanagerð í tengslum við endurbyggingu fundarhúss Lónsmanna í Austur-Skaftafellssýslu. Um var að ræða mikilsvert framtak heimamanna sem vakti athygli og hafði mikið gildi fyrir menningarsögu héraðsins.

Í framhaldi af fundarhússverkefninu kviknaði sú hugmynd að áhugavert væri að kanna hvað varðveist hefur af hliðstæðum byggingum í öðrum héruðum landsins. Auk fundar- og samkomuhúsa er hér átt við skólabyggingar sem risu í sveitum landsins í kjölfar setningar fyrstu fræðslulaganna árið 1907. Mörg þessara húsa voru teiknuð af merkum frumherjum í íslenskri byggingarlist: Rögnvaldi Á. Ólafssyni, Einari Erlendssyni og Guðjóni Samúelssyni.

Gömul fundarhús og skólar eiga sammerkt með eldri kirkjubyggingum að hafa einstakt menningarsögulegt og tilfinningalegt gildi fyrir viðkomandi byggðir og þá sem þeim tengjast. Húsin voru miðstöðvar félagsstarfs og menningarlífs á fyrri hluta 20. aldar. Þar áttu eldri kynslóðir sínar gleðistundir og margar dýrmætar minningar tengjast því sem þar fór fram. Mörg þessara húsa eru nú horfin, nokkur hafa gengið í endurnýjun lífdaga en önnur standa í vanhirðu og bíða örlaga sinna.

Starf að húsakönnunum hér á landi hefur hingað til að miklu leyti beinst að einstökum þéttbýlisstöðum fremur en flokkum bygginga. Undantekningar eru kirkjur og vitar, þar sem fyrir liggur yfirgripsmikil heildarúttekt. Hliðstætt yfirlit er ekki að finna um aðrar gerðir opinberra bygginga, svo sem skólahús, sundlaugar, félagsheimili, sjúkrahús og embættisbústaði. Góð yfirsýn er nauðsynleg þegar ákvarðanir eru teknar um framtíð slíkra bygginga. Þannig getur fágætisgildi á landsvísu vegið þungt sem rök fyrir varðveislu húss sem dæmt hefur verið til niðurrifs vegna tæknilegs ástands eða bágrar stöðu í umhverfi.

Aðdragandi og skilgreining verkefnis

Árið 2009 hlaut teiknistofan Gláma-Kím arkitektar ehf. 1.500.000 kr. styrk úr Húsafriðunarsjóði til að vinna könnun á fundarhúsum og skólum í sveitum landsins. Könnunin var unnin samkvæmt þeim verklagsreglum sem lýst er í leiðbeiningarriti Húsafriðunarnefndar um húsakannanir og í samráði við forstöðumann Húsafriðunarnefndar, Nikulás Úlfar Másson. Verkefnisstóri var Árni Kjartansson arkitekt (AK). Pétur H. Ármannsson arkitekt (PHA) sá um

gerð File-Maker gagnagrunns og hafði yfirumsjón með heimildasöfnun, skráningu og úrvinnslu, auk þess að rita inngangstexta og heimildaskrá. Auk þeirra Árna og Péturs tóku eftirtaldir arkitektar, starfsmenn teiknistofunnar, þátt í öflun myndefnis og heimilda um einstök hús: Bæring Bjarnar Jónsson (BBJ), Jóhannes Þórðarson (JÞ), Kjartan Árnason (KÁ), Ólafur Mathiesen (ÓM), Sigbjörn Kjartansson (SK), Sigurður Halldórsson (SH) og Silja Traustadóttir (ST). Áfangaskýrslu með upplýsingum úr gagnagrunni var skilað til Húsafriðunarnefndar í desember 2009. Árið 2010 hlaut verkefnið 300.000 kr. viðbótarstyrk úr Húsafriðunarsjóði til úrvinnslu, frágangs og prentunar skýrslunnar í endanlegri mynd, sem hér gefur að líta.

Vinnuferli

Fyrsti áfangi verkefnisins fólst í öflun grunnheimilda úr bókum, skjölum og af teikningum. Á grunni þeirra heimilda var unninn listi til ákvörðunar úrtaks til frekari skráningar. Af mikilvægum heimildum ber sérstaklega að nefna gögn úr teikningasafni embættis húsameistara ríksins og skýrslur um skólahús og önnur óprentuð gögn frá Fræðslumálaskrifstofu. Bæði þessi söfn eru varðveitt á Þjóðskjalasafni Íslands. Ennfremur B.A. ritgerð Jóns M. Ívarssonar í sagnfræði við Háskóla Íslands: *Spor Ungmennafélaga: Samkomuhús og félagsheimili* (2006), sem og bók sama höfundar: *Vormenn Íslands: Saga UMFÍ í 100 ár* (2007). Þá var upplýsinga um einstök hús aflað í byggða- og héraðssöguritum sem tilgreind eru í heimildaskrá.

Á grunni bráðabirgðalista yfir skóla- og fundarhús voru skipulagðar vettvangsferðir sumarið 2009 til að afla mynda og heimilda og meta ástand einstakra húsa. Starfsmenn Glámu-Kím arkitekta ehf. tóku að sér að kanna ólíka landshluta í tengslum við önnur ferðalög og sumarleyfi. Með því móti tókst að halda ferða- og dvalarkostnaði í sögulegu lágmarki. Í mörgun tilvikum var ekki vitað fyrirfram hvort þau hús sem vísbendingar voru um væru enn uppistandandi. Kom hið rétta oft ekki í ljós fyrr en komið var á staðinn.

Gagnasöfnun vegna verkefnisins var langt komin síðla hausts 2009. Var þá unnið að skráningu upplýsinga í gagnagrunn. Það efni var prentað út í formi áfangaskýrslu í desember 2009. Í seinni áfanga vinnunnar hefur verið fyllt í ýmsar eyður og unnið að ritun lokaskýrslu, þar sem upplýsingum er safnað saman og mat lagt á menningarsögulegt og listrænt gildi þeirra húsa sem varðveist hafa.

Ákvörðun úrtaks

Könnunin tekur til húsa sem byggð voru til kennslu og samkomuhalds í sveitum landsins á tímabilinu frá 1907 til áramóta 1948. Einungis voru skráð þau hús sem eru uppistandandi. Tímamörk úrtaksins miðuðust annars vegar við setningu fræðslulaga og stofnun Landssamtaka Ungmennafélaga á Íslandi (UMFÍ) árið 1907 og hins vegar við samþykkt laga um Félagsheimilasjóð sem tóku gildi í byrjun árs 1948. Við nánari skoðun var ákveðið að telja með þau fáu skóla- og fundarhús í dreifbýli sem reist voru fyrir 1907. Með í úrtakinu er fyrsta byggingin sem reist var með tilstyrk félagsheimilasjóðs, Félagsgarður í Kjós, árið 1945.

Úrtakið miðast við skóla- og fundarhús sem stóðu utan þéttbýlis á þeim tíma er þau voru reist. Höfundum er ljóst að mörkin á milli dreifbýlis og minnstu þéttbýlisstaða eru ekki alveg skýr í skýrslunni eins og hún stendur. Nokkur dæmi eru tilgreind sem liggja nálægt þessum mörkum, svo sem samkomuhúsið í Súðavík og skólahús í Bolungarvík, Hólmavík, Borgarnesi og Grenivík. Verðugt áframhald þessa verkefnis væri að gera sambærilega úttekt á skóla- og samkomuhúsum í kaupstöðum og þorpum á sama tímabili. Um nokkur slík hús hefur verið fjallað í húsakönnunum þéttbýlisstaða. Má þar nefna barnaskólann á Hólmavík, sem byggður var eftir teikningu Rögnvalds Á. Ólafssonar.

II. SÖGULEGUR BAKGRUNNUR

Samkomuhús ungmennafélaga

Á fyrstu áratugum 20. aldar reis fjöldi fundar- og samkomuhúsa í flestum byggðum landsins fyrir tilstilli ungmennafélaganna. Fyrsta ungmennafélagið, Ungmennafélag Akureyrar, var stofnað í ársbyrjun 1906. Ári síðar, 1907, voru landssamtök ungmennafélaganna á Íslandi, UMFÍ, stofnuð á Þingvöllum undir kjörorðinu *Ræktun lýðs og lands.* Eitt af fyrstu baráttumálum samtakanna var að bæta aðstæður til félagsstarfs til sveita, þar sem óvíða var húsnæði til samkomu- og fundarhalds. Þrátt fyrir lítil efni réðust mörg félög í að reisa sér samkomuhús stuttu eftir að þau voru stofnuð. Skipti sköpum að félagsmenn voru reiðubúnir að vinna að byggingu þeirra í sjálfboðavinnu.

Ungmennafélag Reykdæla í Borgarfirði varð fyrst ungmennafélaga til að reisa sér hús árið 1908. Húsið var 44 fm að grunnfleti, byggt úr steinsteypu. Hlaut það nafnið Logaland.[1] Í tímans rás hefur verið byggt við það fjórum sinnum og utan frá séð er fátt sem gefur vísbendingu um útlit og gerð hins upphaflega húss. Fyrstu ungmennafélagshúsin voru flest lítil og af vanefnum gerð. Í riti Jóns M. Ívarssonar um sögu ungmennafélaganna kemur fram að á árabilinu 1909–1945 hafi ungmennafélög reist ekki færri en 168 samkomuhús. Af þeim er nú um helmingur horfinn eða í niðurníðslu, alls 90 hús.

> *„Fjögur hús eru enn í notkun sem samkomuhús óbreytt frá upphafi. Af þeim 74 húsum sem ótalin eru hafa 58 verið stækkuð og endurbætt og 28 þeirra gegna þannig sínu upphaflega hlutverki. Hin 46 hafa verið tekin til annarra nota og hlutverkin eru mörg.“*[2]

---

[1] *Jón M. Ívarsson. Vormenn Íslands: Saga UMFÍ í 100 ár, bls. 70–71.*

[2] *Sama heimild, bls. 72–73.*

Jón M. Ívarsson lýsir hinu dæmigerða fundarhúsi svo: Hið dæmigerða samkomuhús á fyrra helmingi 20. aldar var lítið einlyft hús, ýmist járnvarið timburhús eða steinsteypt. Það var óeinangrað en klætt að innan með panelklæðningu. Í því var tiltölulega stór salur neð hvelfdu lofti og oftast var leiksvið. Á ýmsu valt hvort þar væru salerni og alloft virðist þau hafa vantað.

> *„Húsin voru ekki upphituð að staðaldri og lágu undir skemmdum sökum raka og slaga. Stundum var kolaofn til upphitunar og á örfáum stöðum var heitu vatni til að dreifa.“*[3]

Jón M. Ívarsson telur að frumkvæði og framtak ungmennafélaga hafi mestu ráðið um að svo mörg fundarhús urðu að veruleika, þó svo sveitarstjórnir og önnur félög hafi lagt byggingu þeirra lið. Athugun hans á eignarhaldi húsanna leiðir í ljós að helmingur félaganna, 76 af 156, átti hús sín að öllu leyti í upphafi, 48 áttu helming eða meira og 25 áttu þriðjung eða minna.[4]

Fræðslulögin 1907

Setning laga um almenna fræðsluskyldu árið 1907 markaði tímamót í menntunarmálum þjóðarinnar. Með þeim var börnum tryggð fjögurra ára ókeypis skólaganga, eftir atvikum í heimangönguskóla eða farskóla. Um var að ræða tvenns konar fræðsluform, skólahéruð með fasta skóla og fræðsluhéruð, þar sem ekki var formlegt skólahald. Var síðarnefnda lausnin sniðið að aðstæðum í fámennari dreifbýlishreppum. Hvert byggðarlag gat ákveðið hvor leiðin var farin og hvaða lausn var fundin á húsnæðisþörfum skólastarfsins. Yfirstjórn og eftirlit með skyldunámi var í höndum stjórnarráðsins. Fyrsti fræðslumálastjórinn, Jón Þórarinsson, var skipaður árið 1908. Fræðslunefndir voru kjörnar í hverju héraði. Skólanefndir í einstökum byggðum voru skipaðar fulltrúum kjörnum af bæjarstjórn eða hreppsnefnd. Í lögunum var kveðið á um opinberan styrk til byggingar skólahúsa fyrir allt að þriðjungi kostnaðar. Við endurskoðun fræðslulaga árið 1926 var þetta hlutfall hækkað í 50%.[5]

Margir þéttbýlisstaðir landsins reistu sín fyrstu skólahús á fyrstu árum 20. aldar. Skólahús tóku einnig að rísa í dreifbýli. Þróunin þar var nokkuð mismunandi eftir landshlutum. Farskólar voru til dæmis ríkjandi á Austur- og Suðausturlandi. Vestur-Skaftfellingar voru í fararbroddi í byggingu skólahúsa í hverju byggðarlagi. Urðu Mýrdælingar fyrstir til að reisa nægilega mörg skólahús til að útrýma farkennslu. Árið 1911 höfðu verið byggð fimm skólahús, hið stærsta í kauptúninu Vík, steinhús teiknað af Rögnvaldi Á. Ólafssyni (nú horfið). Hörglandshreppur fylgdi í kjölfarið, þar var fjarkennslu hætt um 1910.[6]

---

[3] *Sama heimild, bls. 73.*

[4] *Sama heimild, bls. 73.*

[5] *Loftur Guttormsson.* Almenningsfræðsla á Íslandi I*, bls 82–87.*

[6] *Sama heimild, bls 120.*

Frá árinu 1905 er skýrsla um fræðslu barna og unglinga veturinn 1903-4, unnin af Guðmundi Finnbogasyni. Þar er m.a. skýrsla um barnaskólahús á Íslandi 1903-4, með upplýsingum um byggingarár, helstu stærðir, loftræstingu, upphitun, dagsbirtu og byggingarefni, auk þess sem ástandi þeirra er stuttlega lýst. Guðmundur getur þess að mörg skólahúsa hafi ekki verið ætluð til skólahalds heldur til fundarhalda eða íbúðar. Eins hafi skort allar leiðbeiningar um hvernig skólahús eigi að vera, þó á seinni árum hafi í stærstu kaupstöðum risið skólahús sem eru *myndarleg og gerð af skynsamlegu viti*.[7]

Hin fyrstu skólahús sem reist voru í sveitum í kjölfar fræðslulaganna voru flest smá og ófullkomin að mati Jóns Þórarinssonar fræðslumálastjóra. Oftast aðeins ein kennslustofa með lítilli forstofu.[8] Oft þjónuðu húsin fjölþættu hlutverki sem skóli, þinghús og/eða félagsheimili og aðsetur lestrarfélags.

Víðast til sveita voru aðstæður þannig að ómögulegt var að staðsetja skólahús þannig að allir nemendur gætu stótt nám í heimangöngu. Því naut hugmyndin um heimavistarskóla í sveitum vaxandi fylgis á 3. áratug 20. aldar. Í þeim efnum voru tvö svæði á undan öðrum, Árnessýsla og Norður–Þingeyjarsýsla. Fyrsti barnaskólinn með heimavist var tekinn í notkun að Ásum í Gnúpverjahreppi árið 1923. Skólar með sömu tilhögun risu á Reykjum í Biskupstungum 1928 og Hellisholti (Flúðum) í Hrunamannahreppi árið 1929. Norðanlands risu fyrstu barnaskólarnir með heimavist að Lundi í Öxarfirði 1928 og Snartarstöðum í Núpasveit árið 1929.

Árið 1931 birtist í timaritinu *Menntamál* grein um skólahús í sveitum eftir Helga Elíasson, sem skipaður var fræðslumálastjóri árið 1944. Með greininni birtust teikningar af þremur skólahúsum til leiðbeiningar fyrir skólanefndir og kennara. Ein teikningin sýnir heimangönguskóla með einni kennslustofu. Önnur er af heimangönguskóla sem jafnframt er samkomuhús með tveimur samliggjandi stofum sem opna má á milli og sameina í eitt rými. Þriðja teikningin sýnir heimavistarskóla, hæð, kjallara og þakhæð. Á aðalhæð eru kennslustofa og leikfimisalur sem opna má á milli, í kjallara eldhús, borðstofa og geymslur og í risi tvö heimavistarherbergi og íbúð skólastjóra. Teikningarnar voru frá teiknistofu Húsameistara ríkisins og endurspegla vel áherslur og einkenni þeirra skólahúsa sem risu víða um land um og eftir 1930. Um nokkur slík hús var fjallað í máli og myndum í skýrslu um nokkrar framkvæmdir ríkisins 1927–1930 sem atvinnumálaráðuneytið gaf út árið 1931.

---

[7] *Guðmundur Finnbogason.* Skýrsla um fræðslu barna og unglinga*, bls. 59–60.*

[8] *Helgi Elíasson.* Skólahús í sveitum*, bls. 113.*

Lög um félagsheimili 1947

Með vaxandi velmegun um miðja 20. öld voru ríkari kröfur gerðar um aðstöðu til skemmtana og menningarstarfs í sveitum landsins. Gömlu fundarhúsin voru börn síns tíma enda flest hver reist af vanefnum og í sjálfboðavinnu. Víðast hvar voru þau orðin of lítil til að hýsa leiksýningar, dansleiki og stærri veislur. Árið 1947 flutti Eysteinn Jónsson ráðherra stjórnarfrumvarp til laga um Félagsheimilasjóð. Hlutverk sjóðsins var að veita sveitarfélögum og félagasamtökum fjárstuðning til þess að reisa félagsheimili. Var sjóðurinn fjármagnaður úr ríkissjóði með hluta svonefnds skemmtanaskatts.[9] Lögin tóku gildi í janúar 1948.

Með tilstyrk sjóðsins risu á 6., 7. og 8. áratug 20. aldar um allt land myndarleg og vönduð samkomuhús sem komu í stað hinna gömlu fundarhúsa. Í sumum tilvikum var byggt við eldri skóla- og fundarhús, svo sem við Logaland í Reykholtsdal, Brennistaði í Mýrarsýslu, Þverárhlíðarskóla og Sólborgarhól í Eyjafirði. Algengara var þó að eldri húsin væru tekin til annarra nota eða þau rifin. Fyrsta félagsheimilið sem hlaut styrk úr sjóðnum var Félagsgarður í Kjós, sem Ungmennafélagið Drengur hóf að reisa árið 1945 með tilstyrk Kjósarhrepps og kvenfélagsins. Árið 1950 kom út leiðbeiningarrit um félagsheimili á vegum menntamálaráðuneytisins með teikningum af mismunandi stærðum og gerðum slíkra húsa eftir arkitektana Gísla Halldórsson og Bárð Ísleifsson. Þessir tveir arkitektar hönnuðu fjölda félagsheimila sem reist voru í kjölfarið. Saga félagsheimilabygginga eftir 1945 fellur utan ramma þessarar könnunar, en benda má á mikilvæga heimild, *Skrá yfir heimilisföng félagsheimila, nafn þeirra, byggingartíma, rúmtak og hönnuði,* sem Þorsteinn Einarsson tók saman fyrir menntamálaráðuneytið árið 1983.

---

[9] *Jón M. Ívarsson.* Vormenn Íslands, *bls. 123.*

III. BYGGINGARLIST OG EINKENNI

Skóla- og fundarhús af elstu gerð / 1900–1920

Elsta gerð skólahúsa í sveitum var í flestum tilvikum ein kennslustofa með anddyri, timburhús með lágreistu mænisþaki og gluggum í eina átt. Vel varðveitt dæmi af þessari gerð eru Múlakotsskóli á Síðu (friðaður 1982), Litla-Hvammsskóli í Mýrdal (nú á Byggðasafninu á Skógum) og Norðurkot á Vatnsleysuströnd. Nokkur hús af þessari gerð standa enn en hafa tekið mismiklum breytingum í tímans rás. Þar má nefna Herjólfsstaðaskóla í Álftaveri, Garðaholt á Álftanesi, Haukadalsskóla í Dýrafirði og Fjarðarskóla í Önundarfirði. Af skólahúsum af elstu gerð sem verið er að bjarga frá eyðileggingu má nefna Keldudalsskóla í Dýrafirði og Þverárskóla í Skíðadal. Dæmi um vel varðveitt og upprunaleg fundarhús af elstu gerð má nefna Félagshúsið Rauðasandi, Skógaskóla í Fnjóskadal, Maríugerði í Ljósavatnshreppi og Fundarhús Lónmanna. Það á einnig við um leikhúsið á Möðruvöllum, sem er elst þeirra húsa sem tilgreint er í þessari skýrslu, byggt 1881. Loks er Mýrarhúsaskóli á Seltjarnarnesi vel varðveitt og afar mikilvægt dæmi um veglegt skóla- og fundarhús af elstu gerð.

Skólahús Rögnvalds Á. Ólafssonar og Einars Erlendssonar / 1910–1920

Eftir að fyrstu fræðslulögin tóku gildi árið 1908 hafði Jón Þórarinsson fræðslumálastjóri milligöngu um að skólanefndir leituðu sér ráðgjafar hjá Rögnvaldi Ólafssyni, ráðunaut landsstjórnarinnar um húsagerð. Rögnvaldur (Ágúst) Ólafsson (1874–1917) er oft nefndur fyrsti íslenski arkitektinn. Hann nam húsagerðarlist í Kaupmannahöfn á árunum 1901–1904, en lauk því ekki sökum veikinda. Árið 1905 tók hann við ráðgjafarstarfi á vegum landsstjórnarinnar, sem síðar varð embætti húsameistara ríkisins. Brátt gerðist Einar Erlendsson húsameistari aðstoðarmaður Rögnvalds, en hann átti eftir að starfa hjá embætti húsameistara ríkisins allt til ársins 1954. Saman lögðu þeir Einar og Rögnvaldur línur um hönnun margra skólahúsa sem risu í kjölfar þess að fræðslulögin voru sett árið 1907.

Á Þjóðskjalasafni Íslands eru varðveittir uppdrættir af um það bil 40 skólahúsum með undirskrift Rögnvalds eða Einars Erlendssonar fyrir hans hönd. Teikningar þessar eru dagsettar á árabilinu 1911–1917. Sum skólahúsin á þessum teikningum eru óstaðsett og ber að skoða sem almennar tillögur. Ekki var byggt eftir öllum þessum teikningum og oftar en ekki var útfærslunni breytt á meðan á byggingu stóð, til dæmis í Bjarnastaðaskóla á Álftanesi. Þá eru dæmi um að teikningar hafi verið notaðar á fleiri en einum stað, án þess að þess sé sérstaklega getið. Loks vantar teikningar að nokkrum skólabyggingum sem vitað er að Rögnvaldur og Einar gerðu samkvæmt bréfum og öðrum heimildum. Má þar nefna skólana í Borgarnesi, Eyrarbakka, Vík í Mýrdal og á Siglufirði. Skólinn í Vík var byggður árið 1910 eftir teikningu Rögnvalds og er því með fyrstu barnaskólahúsunum sem hann teiknaði, ásamt

skólanum í Flatey. Í nýlegu riti Snorra Þorsteinssonar, *Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007*, er birt rituð frásögn Rögnvalds frá árinu 1913 um tillögugerð að skólahúsi í Stafholtstungum (Hlöðutúnsholti). Þar koma fram upplýsingar sem veita mikilvæga innsýn í viðhorf þessa fyrsta íslenska arkitekts til hönnunar skólabygginga til sveita:

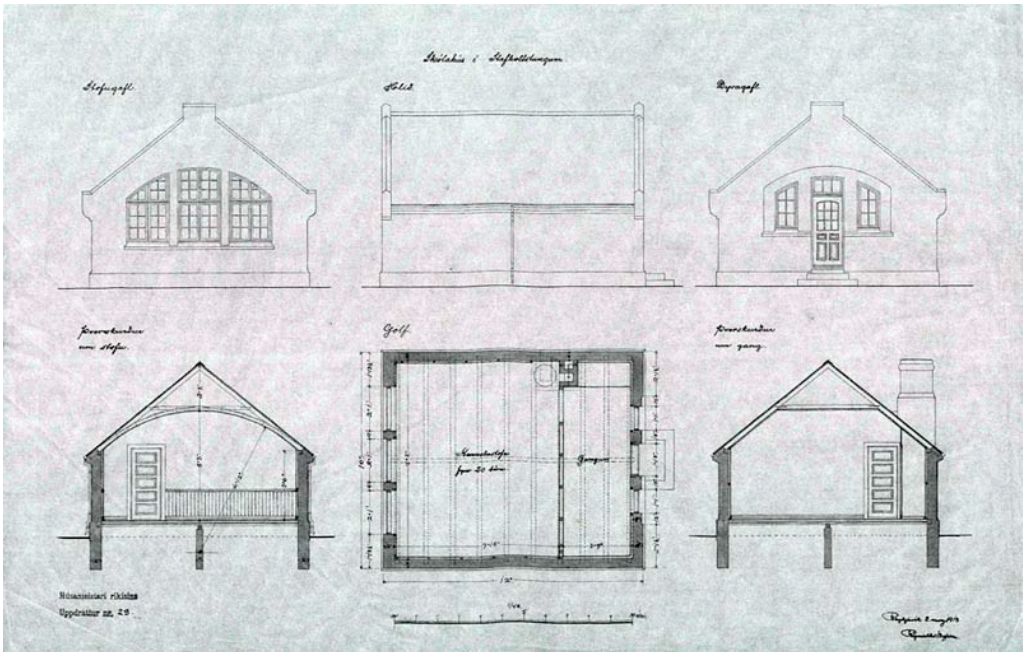

Snemma í vor gerði jeg uppdrátt að skólahúsi handa 20 börnum í Stafholtstungum. Húsið var 10 x12 álnir að flatarmáli og með um 3 álna háum hliðarveggjum ofan gólfs, en nokkuð háu risi. Kennslustofan var við annan gafl og á honum gluggarnir, en stofan tók undir skammbita í miðju og var yfir henni hvelfing, bogarnir gerðir þakinu til samheldni og styrktar og þar af stafaði hvelfingin. Í hinum enda hússins [var] gangur um þvert, dyr á miðjum gafli. Húsið var þannig nokkuð frábrugðið hinum venjulegu smáskólahúsum. Bæði sökum venju og til sparnaðar eru þau optast með 4 ½ til 5 álna vegghæð, flötu lofti og lágreistu þaki, og því ekki ósvipuð kassa eða skrínu að lögun, en alls ólík því húsasniði, sem hjer á landi hefir lengst af tíðkast, sem sjé á torfhúsum, lágir veggir, brött þök og háreistar burstir. Ef nokkuð húsasnið er þjóðlegt hjer, þá er það þetta og auk þess helzt í samræmi við landslag og veðráttufar. Hefi jeg stundum látið þetta í ljós við umsjónarmann fræðslumálanna.

Nú ljet hann þess getið um leið og hann bað mig um uppdrátt að skólahúsi í Stafholtstungum, að þar mundu standa að menn, sem bæði hefðu vilja og tök á að koma upp sjelegra skólahúsi en almennt gerðist, og mundi jeg því mega breyta nokkuð til. Þetta gerði jeg og varð þannig til uppdráttur sá sem jeg hefi áður sent.

Ef um færa smiði er að ræða hugsa jeg að þannig lagað hús verði varla neinu dýrara en venjulegt hús af svipaðri stærð (flatþakið). En helzt þarf það að standa á fremur háum stað. En fyrir fáum dögum skýrir umsjónarm. fræðslumála mjer frá, að fræðslunefndin í Stafholtstungum sje ófús á að reisa hús eptir umgetnum uppdrætti, óttist verð hússins – sjái ef til vill ekki heldur fegurðarmun á því og hinu venjulega, eða sú var ágizkun mín, byggð á nokkurri reynslu annars staðar að. Þótti okkur báðum illa farið, en hugðum þó rjettara eða öllu heldur mundi líka, að láta nefndinni í tje uppdrátt að húsi með hinu venjulega lagi, úr því þess var óskað.

Fyrir skömmu gerði jeg uppdrátt að skólahúsi handa 20 börnum í Lundarreykjadal, svipað því sem almennt gerist, með því að þar voru talin tormerki á fjárframlögum. En ekkert varð úr þeirri húsbyggingu í þetta sinn. Því sendi jeg nú fræðslunefnd í Stafholtstungum þann uppdrátt, ef hún endilega vill hverfa frá hinu húsinu.

Sá uppdrátturinn, sem ekki verður byggt eftir, óskast endursendur með efnisskrá.[10]

Af frásögninni má ráða að metnaður Rögnvalds hafi staðið til vandaðri og fegurri skólabygginga en aðstæður í samfélaginu leyfðu á þeim tíma. Athyglisverð eru ummæli hans um *þjóðlegt húsasnið* í anda gömlu torfhúsanna: *lágir veggir, brött þök og háreistar burstir ... í samræmi við landslag og veðráttufar.* Teikningin af Stafholtstungnaskóla sem Rögnvaldur vísar í er varðveitt á Þjóðskjalasafni. Hún sýnir litla en afar sérstæða skólabyggingu úr steinsteypu, með lágum, gluggalausum langhliðum og bogadregnum gluggum á göflum. Ef frá eru taldar hinar óstaðsettu skólateikningar, eru flest skólahús Rögnvalds með *hinu venjulega lagi*, svo vitnað sé í hans eigin orð.

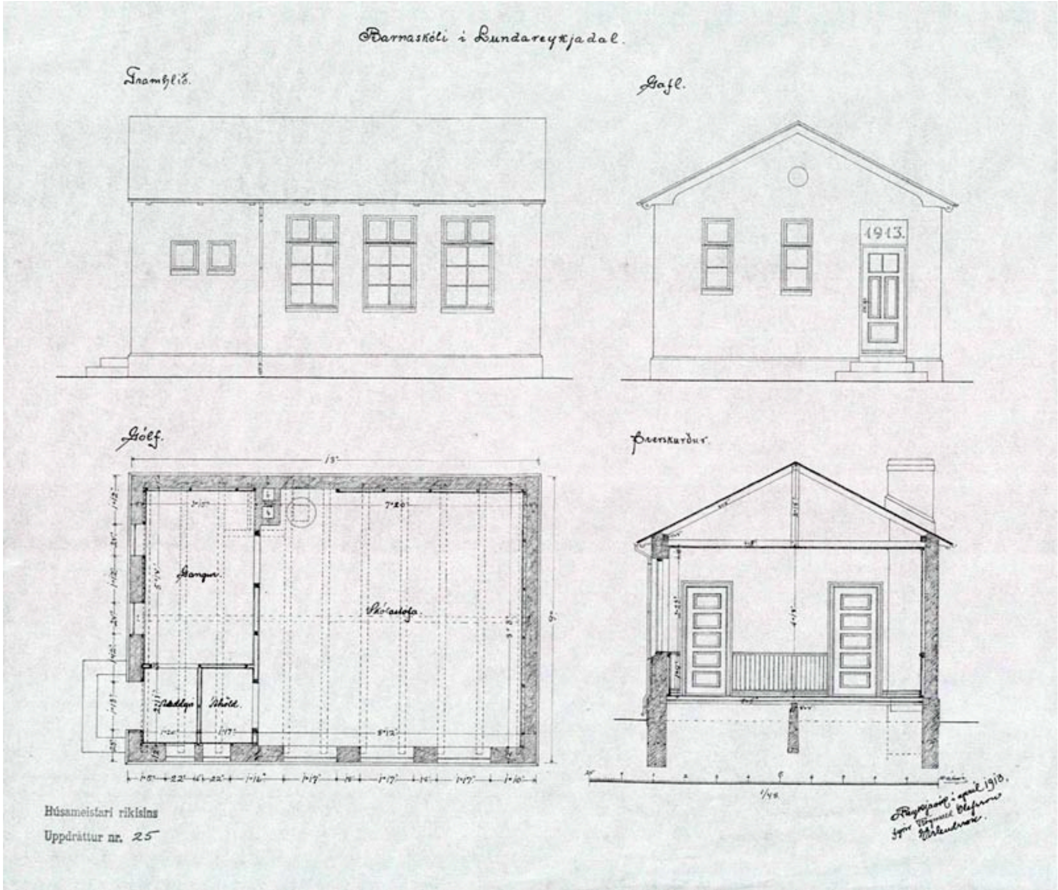

Af þeim skólahúsum sem könnunin tekur til eru einungis fjögur sem með vissu eru byggð eftir teikningum Rögnvalds og Einars. Af þeim kemst barnaskólinn á Hólmavík næst því að

[10] *Snorri Þorsteinsson. Barna- og unglingafræðsla í Mýrarsýslu 1880-2007, 98–101.*

vera í upphaflegri mynd. Bjarnastaðaskóli á Álftanesi hefur í aðalatriðum haldið sínum upprunalegu útlitseinkennum en innréttingu hans hefur verið gjörbreytt. Samkvæmt teikningunni átti skólinn að verða einnar hæðar bygging en á meðan á byggingu stóð var ákvörðun tekin um að hækka þak hússins og innrétta íbúð fyrir skólastjóra í risinu. Skólahús á Eyrarbakka og í Borgarnesi voru byggð eftir teikningum Rögnvalds og Einars og standa þau enn með síðari tíma viðbyggingum og breytingum. Sveinsstaðaskóli í Húnavatnssýslu er nokkuð frábrugðinn teikningu Rögnvalds af skólahúsi á sama stað sem varðveist hefur en ekki er útilokað að hann hafi gert aðra teikningu sem byggt var eftir. Þrír smárúðugluggar á gafli Skálárskóla í Fellshreppi, Skagafirði eru það eina sem minnir á hið gamla skólahús sem Rögnvaldur teiknaði árið 1912. Er skaði að því húsi skuli hafa verið breytt eins og raun ber vitni. Þá benda heimildir til þess að Brennistaðaskóli, nú hluti félagsheimilisins Valfells í Borgarbyggð, sé byggður eftir teikningu Rögnvalds. Teikningin er ekki til og húsið mikið breytt, svo erfitt er að ráða í upphaflega gerð þess. [11]

Margar af skólahúsateikningum Rögnvalds eru undirritaðar fyrir hans hönd af Einari Erlendssyni. Má ætla að Einar hafi að einhverju eða öllu leyti gert þessar teikningar í samráði við Rögnvald, sem var oft frá vinnu vegna veikinda á þessu tímabili. Eftir að Rögnvaldur lést árið 1917 tók Einar Erlendsson við starfi hans og gegndi því til ársins 1920, er Guðjón Samúelsson var skipaður húsameistari ríkisins. Auk barnaskólanna teiknaði Rögnvaldur skólahús bændaskólanna á Hólum og Hvanneyri sem enn standa með upphaflegum útlitseinkennum.

[11] *Snorri Þorsteinsson, bls. 117.*

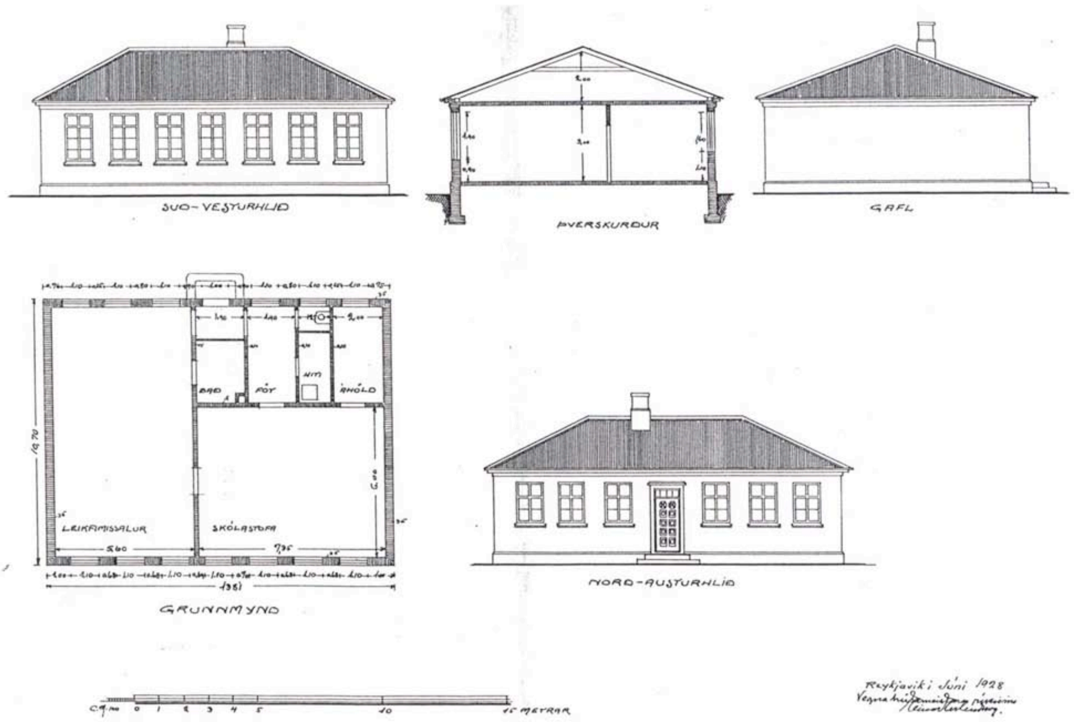

Skólahús Guðjóns Samúelssonar 1920–1940

Guðjón Samúelsson gegndi embætti húsameistara ríkisins frá 1920 til dánardags 1950. Á því tímabili teiknaði hann fjölda steinsteyptra skólahúsa um land allt ásamt samstarfsmönnum sínum, einkum þeim Einari Erlendssyni og Guðmundi H. Þorlákssyni. Líkt og verið hafði undirritaði Einar fjölda skólahúsateikninga á þessu tímabili fyrir Guðjóns hönd. Miklar breytingar urðu á skólabyggingum á þessu tímabili, í takt við bættan efnahag og meiri kröfur. Húsin stækkuðu og farið var að gera ráð fyrir heimavistum og íbúðum fyrir kennara. Á 3. áratugnum voru skólahús flest í klassískum stíl en eftir 1930 tekur að gæta vaxandi áhrifa frá funksjónalisma.

Af skólahúsum í dreifbýli eftir þá Guðjón og Einar frá 3. og 4. áratugnum hafa fleiri varðveist en þau sem horfin eru. Síðari tíma breytingar og viðbyggingar rýra þó gildi margra þessara húsa. Eitt best varðveitta dæmið frá þessu tímabili er skólahúsið í Viðey, teiknað af Einari árið 1928, sem gert var upp í upphaflegri mynd á vegum Reykjavíkurborgar. Af stærri skólahúsum Guðjóns og Einars sem brýnt er að varðveita má nefna Brúarland í Mosfellsbæ, Klébergsskóla á Kjalarnesi, Finnbogastaðaskóla í Árneshreppi, Hríseyjarskóla, Lundarskóla og Núpasveitarskóla í Öxarfirði, Fljótshlíðarskóla, Strandarskóla á Rangárvöllum, Þingborg í Hraungerðishreppi, Brautarholtsskóla á Skeiðum, Ásaskóla og Reykholtsskóla í Biskupstungum.

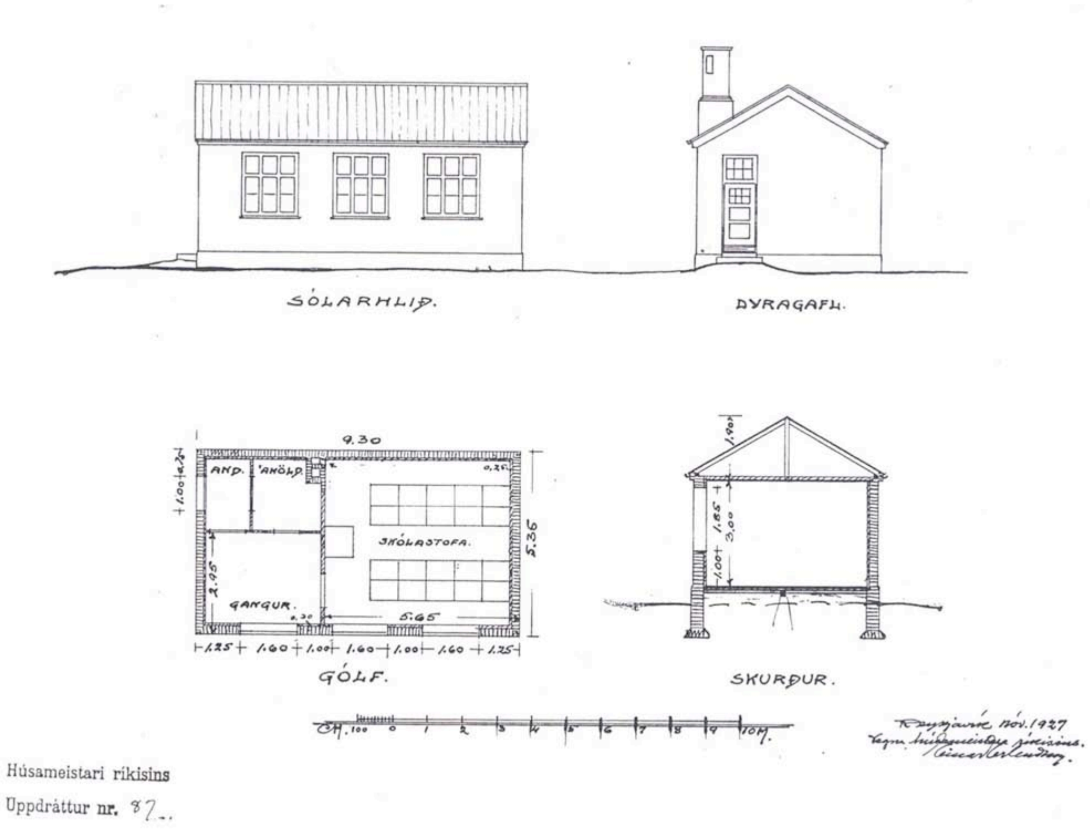

Af minni gerðinni eru skólahús í Þverárhlíð, Dalsmynni í Norðurárdal, Sæbóli í Aðalvík og Flatey á Skjálfanda. Eftirsjá er að skólahúsum sem Guðjón teiknaði í Þykkvabæ og á Flúðum. Fyrra húsið eyðilagðist í jarðskjálfta árið 2000 og það síðarnefnda var rifið vegna lélegrar steypu. Auk þessa eru að sjálfsögðu héraðsskólar Guðjóns og skólahús á stærri þéttbýlisstöðum, sem liggja utan ramma þessarar könnunar. Loks ber að geta tillagna Guðjóns og samstarsmanna að skólahúsum á ýmsum stöðum sem ekki voru byggð.

Verk eftir aðra húsameistara og óþekkta höfunda

Ef frá eru talin þau skóla- og samkomuhús sem byggð voru eftir teikningum frá húsameistara ríkisins eru fá dæmi um hús sem teiknuð voru af nafnkunnum arkitektum og húsameisturum. Jens Eyjólfsson byggingarmeistari teiknaði Fundarhús Lónmanna, Þórir Baldvinsson arkitekt teiknaði Sólgarða, barnaskóla Fljótamanna, og Jóhann Fr. Kristjánsson húsameistari teiknaði Árskógsskóla. Loks er samkomuhúsið Borg í Grímsnesi eftir Þorleif Eyjólfsson húsameistara vel varðveitt hús með sterkum höfundareinkennum. Flest önnur hús í úrtaki könnunar eru ýmist teiknuð af byggingarfróðum heimamönnum eða verk óþekktra höfunda. Dæmi um vel varðveitt hús í þeim flokki eru Ungmennafélagshúsið í Ögurvík, skólahúsið Grenivík, Hlíðarhúsaskóli í Óslandshlíð, félagsheimilið Hringver í Ólafsfirði og Félagsheimilið Dagsbrún undir Eyjafjöllum.

IV. NIÐURSTAÐA

Almennt mat á varðveislugildi

Húsin sem tilgreind eru í könnun þessari hafa nánast öll menningarsögulegt gildi fyrir viðkomandi byggðir, íbúa þeirra og þá sem eiga ættir að rekja til svæðisins. Sameiginlegar minningar tengjast húsunum og því starfi sem þar fór fram. Það eitt er næg ástæða til að réttlæta varðveislu þeirra. Í sumum tilvikum eru skóla- og fundarhús eini áþreifanlegi vitnisburðurinn um samfélag sem nú er horfið eða hefur tekið miklum breytingum. Mörg húsanna hafa skipt um hlutverk og í sumum tilvikum hafa nýir eigendur náð að bjarga viðkomandi húsum frá eyðileggingu með því að aðlaga þau nýju hlutverki. Önnur eru í niðurníðslu og bíða örlaga sinna.

Könnunin leiðir í ljós að til eru nokkur vel varðveitt dæmi af flestum þeim gerðum skóla- og fundarhúsa sem algengust voru á fyrri hluta 20. aldar. Þetta á við um elstu gerð sveitaskóla og samkomuhús ungmennafélaga. Hvað listrænt gildi varðar ber að leggja sérstaka áherslu á varðveislu og endurgerð þeirra skóla- og fundarhúsa sem varðveist hafa með upphaflegum einkennum. Einnig þarf að huga sérstaklega að þeim skólahúsum sem byggð voru eftir teikningum Rögnvalds Á. Ólafssonar og Einars Erlendssonar á árunum 1910–1920. Hið sama á við um skólahús Guðjóns Samúelssonar og Einars Erlendssonar sem byggð voru eftir 1920. Mörg þeirra hafa verið hart leikin af síðari tíma breytingum sem mögulegt er að vinda ofan af og lagfæra í náinni framtíð.

Ljóst er að tæmandi yfirsýn yfir þennan þátt byggingararfsins fæst ekki nema að til viðbótar verði könnuð þau skóla- og samkomuhús sem reist voru á stærri þéttbýlisstöðum. Þá ætti að nást heildarmynd af því hvað eftir stendur af verkum einstakra höfunda í þessum flokki bygginga.

Barnaskólinn í Viðey Kjós

Skólahúsið í Viðey

Sundbakka, Viðey, Reykjavíkurborg

Byggingarár
1928

Skráð af
ST 0101

Hönnun Einar Erlendsson

Byggjandi Seltjarnarneshreppur

Upphafleg notkun Skóli og samkomustaður þorpsbúa og Viðeyinga

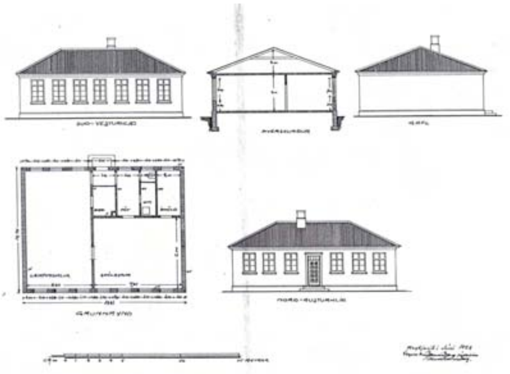

Húsform einlyft steinhús, leikfimisalur og kennslustofa, grunnflötur 13,8 x 10,7 m

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak lágt valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Reykjavíkurborg

Notkun sýningarhús, samkomuhús, áningarstaður fyrir gesti Viðeyjar

Heimildir Upplýsingaskilti við hlið hússins.
Teikning EEr dags. 06-1928 í safni Húsameistara ríkisins, Þí.
Heimir Þorleifsson, Seltirningabók, 259-261.

Breytingar

1990. Skólinn endurgerður á vegum Reykjavíkurborgar

Ástandsmat

Einfalt og fallegt hús, hannað af merkum húsameistara. Hefur verið gert upp í upphaflegri mynd á afar vandaðan hátt. Tæknilegt ástand er mjög gott.

Aðrar upplýsingar

Þorlákur Ófeigsson húsasmíðameistari reisti skólann sem var tekinn í notkun í okt. 1928.
Skólinn var í upphafi útibú frá Mýrarhúsaskóla. Skólahaldi þar lauk vorið 1941.
Steinn Steinarr skáld keypti húsið 1941 og dvaldi þar 1942-43.
Eina húsið sem eftir stendur í Sundbakka, þorpinu á austurenda Viðeyjar.
Eldri teikning af barnaskóla í Viðey e. Guðjón Samúelsson, dags. 07-1924. Þí.

Mýrarhúsaskóli Kjós

Mýrarhúsaskóli eldri
við Kirkjubraut, Seltjarnarneskaupstað

Byggingarár
1906
Skráð af
ST 0102

Hönnun óþekktur
Byggjandi Hreppsnefnd og lestrarfélag Seltjarnarness
Upphafleg notkun skólahús

Húsform timburhús á hlöðnum grágrýtissökkli, hæð og hátt ris, grunnflötur
Veggir timburveggir, klæddir bárujárni **Þak** timburþak, klætt bárujárni

Eigandi Seltjarnarneskaupstaður

Notkun bæjarskrifstofur Seltjarnarneskaupstaðar

Heimildir http://grunnskoli.seltjarnarnes.is/skolinn/um-skolann/saga-skolans/myrarhusaskoli/
Skoðað í nóvember 2009.
Heimir Þorleifsson, Seltirningabók, 227-259.

Breytingar

Ástandsmat
Skólahúsið stendur hátt og setur mikinn svip á umhverfið, þrátt fyrir nálæg stórhýsi og götu sem þrengir að. Húsið er veglegt og hefur haldið upprunalegum útlitseinkennum. Því er vel við haldið jafnt utan sem innan. Hefur mikið menningarsögulegt gildi.

Aðrar upplýsingar
Eldra skólahús var reist vestur frá Mýrarhúsum 1883, hlaðið úr steini.
Mýrarhúsaskóli (timburhúsið) var reistur 1905-6, tekinn í notkun í október 1906.
Í notkun sem skóli til ársins 1960.
Auk skólahalds var húsið notað til helgihalds og dansleikja.
Í risi var íbúð skólahaldara, fundarsalur og bókaherbergi lestrarfélags.

Brúarland Kjós

Brúarlandsskóli, Skólahúsið á Brúarlandi
við Háholt, Mosfellsbæ

Byggingarár
1922
Skráð af
ST 0103

Hönnun Guðjón Samúelsson, Einar Erlendsson
Byggjandi Mosfellshreppur, með ríkisstyrk
Upphafleg notkun skóli og samkomuhús

Húsform Steinsteypuhús, kjallari, hæð og hátt ris, grunnflötur 13,5 x 9,8 m

Veggir steinsteyptir, klæddir með steniplötum á 3 hliðar, pússning á plast á gafli

Þak timburþak, klætt málmplötum

Eigandi Mosfellsbær

Notkun Framhaldsskólinn í Mosfellsbæ

Heimildir Jón Eggert Bragason, aðstoðarskólameistari (joneggert@mos.is).
Skýrslur um nokkrar framkvæmdir ríkisins, 81-82 (myndir og texti).
Upplýsingaskilti við húsið.

Breytingar

2009 miklar innanhússbreytingar og lagfæring að utan að hluta

Ástandsmat

Fallegt og reisulegt steinsteypuhús, tæknilegt ástand gott, líður fyrir nábýli við Vesturlandsveg. Hefur verið fært til upprunalegra horfs að innan um leið og aðgengi fatlaðra var bætt. Seinni tíma klæðningar rýra útlitsgildi hússins.

Aðrar upplýsingar

Samkomu- og leikfimisalur í kjallara, íbúð og heimavist í risi.
Kennsla hófst í desember 1922 í kjallara.
Menningarsetur Mosfellssveitar um 30 ára skeið, fram til 1951.

Kléberg Kjós

Skólahúsið á Klébergi, Heimavistarbarnaskóli að Vallá, Kjalarnesi
Kollagrund 2, Kjalarnesi, Reykjavíkurborg

Byggingarár
1928
Skráð af
ST 0104

Hönnun Einar Erlendsson
Byggjandi Kjalarneshreppi, með ríkisstyrk
Upphafleg notkun skólahús og samkomustaður Kjalnesinga

Húsform Steinsteypuhús, ein hæð með portbyggðu risi, grunnflötur 18 x 7,3 m
Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir, hluti gafls klæddur bárujárni
Þak timburþak, klætt bárujárni

Eigandi Reykjavíkurborg

Notkun grunnskóli Kjalarness

Heimildir Skýrslur um nokkrar framkvæmdir ríkisins, 82-83 (mynd og texti).

Breytingar

2000, viðbygging og breytingar, hannaðar af Arkitektur.is

Ástandsmat

Fallegt og reisulegt steinsteypuhús. Húsið umlukið nýlegum viðbyggingum, sem draga úr vægi þess í umhverfinu. Tæknilegt ástand hússins slæmt, lagfæringa er þörf utan sem innan.

Aðrar upplýsingar

Elsti barnaskóli sem starfandi er í Reykjavík.

Félagsgarður Kjós

Félagsgarður í Kjós, samkomuhús Kjósverja
við Hvalfjarðarveg nálægt ósi Laxár, Kjósarhreppi

Byggingarár
1945-46
Skráð af
ST 0105

Hönnun Karl Andrésson frá Neðra-Hálsi
Byggjandi Ungmennafélagið Drengur
Upphafleg notkun félagsheimili, leikfimistofa og hreppsskrifsstofa

Húsform steinsteypuhús með lágu valmaþaki, framhluti hússins tvílyftur
Veggir steinsteyptir með málmklæðningu
Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Ungmennafélagið Drengur og Kjósarhreppur

Notkun félagsheimili

Heimildir Jón M. ívarsson, Vormenn íslands, 126.
Þorsteinn Einarsson, skrá yfir heimilisföng félagsheimila.

Breytingar

Teiknistofan Ármúla 6, ýmsar breytingar
2007, breytingar innanhúss, eldhús og stigagangur

Ástandsmat
Reisulegt og fallegt samkomuhús, hefur verið klætt utan og anddyri bætt við.

Aðrar upplýsingar
Fyrsta félagsheimilið sem hlaut styrk úr félagsheimilasjóði.

Heynesskóli

Borg

Félagsheimilið Miðgarður, skólahúsið á Heynesi
í landi Heyness, Akraneskaupstað

Byggingarár
1938

Skráð af
SH 0201

Hönnun Einar Erlendsson

Byggjandi

Upphafleg notkun heimangönguskóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með valmaþaki

Veggir steinsteyptir

Þak valmlaga timburþak klætt lituðum málmplötum

Eigandi

Notkun félagsheimili

Heimildir Byggðir Borgarfjarðar II, bls. 87.
Sigrún Sigurgeirsdóttir, s. 431-2489, 431-2137.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1954-56, félagsheimili úr vikursteini byggt við gamla barnaskólahúsið (BB)
Breyting hönnuð af heimamönnum (ÞE)
1985, húsið stækkað með viðbyggingu úr steinsteypu

Ástandsmat

Upprunalega húsið er byggt inn í núverandi félagsheimili

Aðrar upplýsingar

Áður í Innra Akraneshreppi.
Skólastofa, eldhús og kennaraherbergi í upphaflega húsinu.

Lundargerði, Lundarreykjadal — Borg

Lundur

í landi Lundar, Lundarreykjadal, Borgarbyggð

Byggingarár
1914-15

Skráð af
SH 0202

Hönnun bændur og smiðir úr sveitinni sáu um byggingu

Byggjandi Ungmennafélagið Dagrenning

Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags, bókasafn

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu risi

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir timburskúr við norðurvegg

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Guðmundur R. Jósefsson og fjölskylda

Notkun sumarbústaður

Heimildir Byggðir Borgarfjarðar, Lundarreykjadalur, 270.
Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007, 101.
Jón Gíslason, Lundi.
Jón Ólafsson, Hafnarfirði, s. 895-1374.

Breytingar

1925. Skúr byggður við norðurvegg hússins

Ástandsmat

Eigendur hafa lagt metnað í að varðveita húsið í sem upphaflegastri mynd.
Að sögn Jóns Ólafssonar (tengdarsonar GRJ) er fjölmargt upprunalegt í húsinu.

Aðrar upplýsingar

Með eldri steyptum húsum í Borgarfirði.
Komst í eigu Guðmundar R. Jósefssonar 1954. Þá var húsið upprunalegt en í niðurníðslu.
Skólahús í Hlöðutúnsholti, Stafholtstungum var byggt eftir teikningu RÁÓ af skóla í Lundarreykjardal (Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu, 101)

Logaland Borg

Félagsheimilið Logaland
í landi Snældubeinsstaða, Reykholtsdal, Borgarbyggð

Byggingarár
1909
Skráð af
SH 0203

Hönnun
Byggjandi Ungmennafélag Reykdæla
Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

Húsform einlyft hús með mænisþaki
Veggir klæddir með steniplötum
Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili

Heimildir Byggðir Borgarfjarðar II, 293.
Þorsteinn Einarsson, skrá.
Jón M. ívarsson, Vormenn íslands, 70-71.

Breytingar

Stækkað 1946-50 og aftur 1968-80, þá eftir teikningum Jes Einars Þorsteinssonar arkitekts.

Ástandsmat

Gamla húsið er lítill hluti af stærra samkomuhúsi, fátt minnir á upphaflega gerð.

Aðrar upplýsingar

Fyrsta samkomuhús sem ungmennafélagar reistu á íslandi árið 1907 (JMI).

Barnaskólinn í Borgarnesi

Félagsmiðstöðin Óðal

Gunnlaugsgata 8a, Borgarnesi, Borgarbyggð

Byggingarár 1913

Skráð af PHA 0301

Hönnun Rögnvaldur Á. Ólafsson

Byggjandi Borgarhreppur

Upphafleg notkun skóli og samkomuhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Borgarbyggð

Notkun félagsmiðstöð unglinga í Borgarnesi

Heimildir Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007, 182-216.
Sama rit, bréf Rögnvalds Á. Ólafssonar til skólanefndar, 7. maí 1913, 188.
Guðrún Jónsdóttir, Safnahúsi Borgarfjarðar.

Breytingar

1932, UMF. Skallagrímur reisti samkomuhús áfast skólanum.

Ástandsmat

Aðrar upplýsingar

Nýtt skólahús vígt 1949.
Gamla húsið afhent hreppsnefnd, selt stúkunni Borg sama ár.
Stúkan seldi hreppnum húsið aftur 1964.
Sameinað húsi UMF. Skallagríms og sett upp æskulýðsmiðstöðin Óðal.

Brennistaðaskóli Mýr

Félagsheimilið Valfell
Brennistöðum, Borgarbyggð

Byggingarár
1914
Skráð af
SH 0302

Hönnun Rögnvaldur Á. Ólafsson, upphaflega skólahúsið
Byggjandi Borgarhreppur
Upphafleg notkun skóli og þinghús

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki
Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir
Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni
Eigandi Borgarbyggð
Notkun félagsheimili
Heimildir Byggðir Borgarfjarðar II, 179-180.
Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007,114-120.
Félagsheimið Valfell, s. 437-1696.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1929, samkomusalur byggður við skólahúsið
1965, eldri byggingar gengu inn í nýbyggingu félagsheimilisins Valfells
Hönnun félagsheimilis: Teiknistofan Ármúla 6

Ástandsmat
Form gamla hússins heldur sér sem bakálma félagsheimilisins.

Aðrar upplýsingar
Áður í Borgarhreppi. Skólahúsið Brennistöðum var vígt 12.11.1911. Kvenfélag Borgarhrepps og Ungmennafélagið Borg stóðu að stækkun hússins ásamt hreppnum árin 1929 og 1965. Skólahald á Brennistöðum lagðist niður 1954.

Þverárhlíðarskóli Mýr

Barnaskóli í Þverárhlíðarskólahéraði, Félagsheimilið við Þverárrétt
við Þverárrétt og Norðtunguskóg, Þverárhlíð, Borgarbyggð

Byggingarár
1928

Skráð af
SH 0303

Hönnun Einar Erlendsson

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli

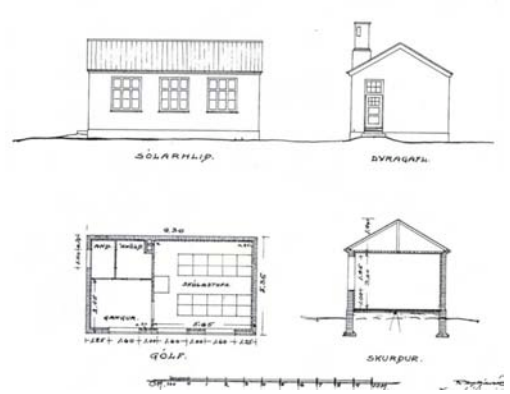

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak rislaga timburþak, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili Þverhlíðinga

Heimildir Byggðir Borgarfjarðar, 49-50.
Vilhjálmur Diðriksson, Helgafelli, 435-1459.
Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007,66-80.

Breytingar

1962, timburbygging með samkomusal byggð við gamla skólahúsið
1985, samkomuhúsið stækkað

Ástandsmat

Viðbyggingar umfangsmeiri en gamla húsið sem byggt er eftir teikningu Einars.
Gluggadeiling er breytt en að öðru leyti virðist það upprunalegt. Tæknilegt ástand þokkalegt.

Aðrar upplýsingar

Sama teikning og af skólahúsi í Norðurárdal.
Barnaskóli Þverhlíðinga til 1954, er heimavistarskóli tók til starfa á Varmalandi.

Norðurárdalsskóli

Mýr

Barnaskóli í Norðurárdal, Norðurárdalsskóli
Dalsmynni í Norðurárdal, Borgarbyggð

Byggingarár
1930

Skráð af
PHA 0304

Hönnun Einar Erlendsson

Byggjandi

Upphafleg notkun skóli og samkomuhús

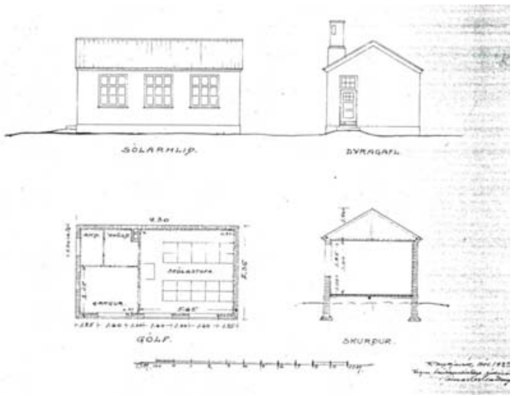

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak timburþak, klætt bárujárni

Eigandi Borgarbyggð (Orkuveita Borgarness)

Notkun geymsla, aðstaða fyrir dælubúnað frá hitaveitu

Heimildir Uppdráttur Húsameistara ríkisins 1927-11, Einar Erlendsson.
Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880-2007, 82-94.
Málfríður Kristjánsdóttir arkitekt, eigandi Dalsmynnis, hefur mælt húsið upp.
Úttekt eftir Einar Hjartarson húsasmíðameistara.

Breytingar

Þakhalli hússins meiri en teikning sýnir.
Viðbygging við suðurgafl.

Ástandsmat

Upprunalegt en illa farið, utan sem innan. Viðbygging við suðurgafl að hruni komin.
Stendur illa, fast upp við þjóðveg 1 (innan marka veghelgunarsvæðis).

Aðrar upplýsingar

Afi og amma Málfríðar gáfu land undir skólann en gjafabréfið finnst ekki.
Svið hússins er upprunalegt.

Dalsmynni Snæ

Bjarmaland

Dalsmynni, Eyja- og Miklaholtshreppi

Byggingarár 1936-39

Skráð af BBJ, PHA 0401

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Árroði, Kvenfélagið og hreppurinn

Upphafleg notkun þinghús og samkomuhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með risþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak risþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Veiðifélag Núpár

Notkun seinast notað sem veiðihús, stendur tómt

Heimildir Svanur Guðmundsson, Dalsmynni II, 435-6657 og 694-8020.
Byggðir Borgarfjarðar III, 50.

Breytingar

Húsið var byggt í áföngum, stækkað 1962 og 1985

Ástandsmat

Húsið er illa farið og bíður niðurrifs.

Aðrar upplýsingar

Húsið var aldrei notað til skólahalds.

Skjöldur

Snæ

Félagsheimilið Skjöldur, Skólinn að Skildi
í landi Saura, Helgafellssveit

Byggingarár
1927/1933 ?

Skráð af
BBJ 0402

Hönnun óþekktur

Byggjandi

Upphafleg notkun samkomuhús (og skóli?)

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Helgafellssveit og Kvenfélagið Björk

Notkun geymsla

Heimildir www.skjoldur.is
Lárus Hannesson, Lokaritgerð um skólamál í Helgafellssveit, KHÍ.
Jónína Þ. Gunnarsdóttir, joninath@skjoldur.is, 438-1485, 867-9817.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1978-81, viðbygging eftir Geirharð Þorsteinsson arkitekt

Ástandsmat

Húsið heillegt að sjá og í þokkalegu ástandi. Salurinn er varðveittur í upprunalegri mynd.

Aðrar upplýsingar

Til er teikning af viðbyggingu við eldra hús e. Rögnvald Á. Ólafsson og Einar Erl. 1915.
Ekki formlegt skólahald í húsinu, farskóli í sveitinni, skv. JÞG.
Í skjölum fræðslustjóra er talað um skólann að Skildi (ÞÍ).

Sólvangur Dal

Miðbraut, Búðardal, Dalabyggð

Byggingarár
1937

Skráð af
PHA 0501

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Ólafur pá

Upphafleg notkun félagsheimili

Húsform einlyft steinsteypuhús

Veggir steinsteyptir, klæddir málmplötum

Þak timburþak, klætt bárujárni

Eigandi RARIK

Notkun Tækjageymsla RARIK

Heimildir

Breytingar

Breytt í tækjageymslu

Ástandsmat

Stendur nú við aðalgötuna í Búðardal. Gluggar breyttir, útveggir klæddir, innréttingar horfnar.

Aðrar upplýsingar

Aflagt sem félagsheimili 1961.

Félagsheimilið Staðarfelli Dal

Félagsheimilið að Staðarfelli
í landi Staðarfells, Fellsströnd, Dalabyggð

Byggingarár
1929-30
Skráð af
PHA 0502

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Dögun o.fl.
Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

Húsform steinsteypt hús með mænisþaki, jarðhæð undir hluta hússins

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir, að hluta klæddir steniplötum

Þak mænisþak úr timbri klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili

Heimildir Þorsteinn Einarsson, skrá.
Félagsheimili, s. 434-1336.

Breytingar

Stækkun eldra húss 1958-64
ÞE telur að heimamenn hafi hannað viðbygginguna
Teikning af stækkun í safni Húsameistara ríkisins, 1958-04, arkitekt Guðmundur Guðjónsson

Ástandsmat

Stendur fallega í landinu. Greina má form gamla hússins en viðbyggingar bera það ofurliði.
Húsið virðist vera mikið breytt frá upphaflegri gerð.

Aðrar upplýsingar

Röðull Dal

í landi Hvalgrafa skammt frá Búðardalsá, Skarðsströnd, Dalabyggð

Byggingarár
1939

Hönnun

Byggjandi

Skráð af
PHA 0503

Upphafleg notkun samkomu- og fundarhús Skarðstrendinga

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir og múrhúðaðir (í upphafi)

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Dalabyggð

Notkun stendur autt

Heimildir Textaverk Þóru Sigurðardóttur myndlistarmanns á innvegg hússins.

Breytingar

Aflagt, stendur opið fyrir veðri og vindum

Ástandsmat

Stendur hátt og sést víða að.
Veggir og þak standa uppi, múr hefur flagnað af veggjum.
Hluti klæðinga innanhúss enn á sínum stað, en gólfklæðning horfin.

Aðrar upplýsingar

Notað sem sýningarstaður í tengslum við myndlistarsýninguna Dalir og Hólar, 2008-2010.

Félagshúsið Rauðasandi

Ungmennafélagshúsið
í Stekkadalslandi við Saurbæ á Rauðasandi, Vesturbyggð

Byggingarár
1918-20
Skráð af
KÁ 0601

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Von
Upphafleg notkun samkomuhús og skóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir utan, panilklædd loft og veggir inni

Þak rislaga bárujárnsþak, klætt bárujárni

Eigandi Kjartan Gunnarsson, Saurbæ

Notkun notað sem kaffihús sumarið 2009

Heimildir Kjartan Gunnarsson, Saurbæ.
Daníel Hansen, Svalbarðsskóla / 468-1140 (upplýsingar frá PHA)

Breytingar

Viðgerðir standa yfir

Ástandsmat

Fallegt hús sem stendur vel í umhverfinu, vel varðveitt, hefur haldið upprunalegum útlitseinkennum, tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Bakkadalsskóli

V. Barð

Bakkadal í Arnarfirði, Vesturbyggð

Byggingarár 1940

Skráð af KA 0602

Hönnun óþekktur

Byggjandi Ungmennafélagið Morgunn

Upphafleg notkun fundarhús

Húsform einlyft timburhús á hlöðnum sökkli, með lágreistu mænisþaki

Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan, málaðar panilklæðingar að innan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun aflagt, síðast i notkun um 1980

Heimildir

Breytingar

Ástandsmat

Stendur fallega, virðist mjög upprunalegt utan sem innan, þarfnast bráðaviðhalds til að forða frá frekari skemmdum.

Aðrar upplýsingar

Áður í Ketildalahreppi.

Skóli Selárdal V. Barð

Selárdal í Arnarfirði, Vesturbyggð

Byggingarár 1933
Skráð af KA 0603
Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Skjöldur
Upphafleg notkun skóli og samkomuhús

Húsform einlyft hús með mænisþaki
Veggir með lóðréttri borðaklæðningu úr timbri
Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun sumarbústaður

Heimildir

Breytingar

2007-8, forstofuviðbygging og timburklæðning

Ástandsmat

Tæknilegt ástand gott, óljóst með upprunaleika, virðist mikið breytt.

Aðrar upplýsingar

áður í Ketildalahreppi.
Skóli til ársins 1946, samkomuhús til ársins 1960.

Haukadalur, samkomuhús V. ís

Samkomuhús Kvenfélagsins Hugrúnar
Haukadal í Dýrafirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1936
Skráð af
KÁ 0701

Hönnun óþekktur
Byggjandi Kvenfélagið Hugrún
Upphafleg notkun

Húsform einlyft timburhús með mænisþaki
Veggir bárujárnsklæddir timburveggir á hlöðnum sökkli
Þak timburþak klætt bárujárni
Eigandi Elvar Logi Hafsteinsson, s. 891-7025
Notkun leiklistarstarfsemi, Kómedíuleikhúsið
Heimildir

Breytingar

Viðbygging aftan við húsið, ártal óvisst.

Ástandsmat

Látlaust bárujárnsklætt timburhús, stendur vel í nágrenni Haukadalsskóla og fullgerir snotra götumynd, upprunalegt í megindráttum, tæknilegt ástand virðist gott.

Aðrar upplýsingar

Áður í Þingeyrarhreppi.

Haukadalsskóli V. ís

Haukadal í Dýrafirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1912

Skráð af
KÁ 0702

Hönnun

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft steinhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak timburþak með nýlegri málmplötuklæðningu

Eigandi

Notkun sumarhús

Heimildir Bjarni Guðmundsson. Haukadalsskólinn, Ársrit Sögufélags íslendinga 1984.
Hallgrímur Sveinsson. Barnaskóli á Þingeyri í Dýrafirði í 100 ár, 16, 26-27.

Breytingar

2008, sólstofa byggð við húsið

Ástandsmat

Stendur vel í lítilli húsaþyrpingu, ytra form hússins upprunalegt en búið að breyta útfærslum á gluggum og þaki (þakköntum), er vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Þingeyrarhreppi. Skólahald hófst í Haukadal árið 1885 í nýbyggðu skólahúsi, því fyrsta á Vestfjörðum. Það var tvílyft timburhús, “stórt, vandað og fagurt, rifið 1920.

Keldudalsskóli V. ís.

Keldudal í Dýrafirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár 1911

Hönnun

Byggjandi

Skráð af KÁ 0703

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft timburhús með mænisþaki

Veggir timburveggir á steyptum kjallara, klæddir bárujárni (að hluta)

Þak timburþak klætt bárujárni (sem horfið er að mestu)

Eigandi

Notkun aflagt, stendur opið

Heimildir Hallgrímur Sveinsson, Barnaskóli á Þingeyri í Dýrafirði í 100 ár, 26-27.

Breytingar

Viðgerð í undirbúningi, til stendur að endurbyggja húsið.

Ástandsmat

Fallegt hús og situr vel í landi, upprunalegt en afar illa farið, brýnt er að bjarga því frá frekari eyðileggingu.

Aðrar upplýsingar

áður í Þingeyrarhreppi.

Fjarðarskóli V. ís

Efrihúsum í Önundarfirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár 1905

Hönnun

Byggjandi Mosvallahreppur

Skráð af KÁ 0704

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft með lágreistu mænisþaki

Veggir klæddir lóðréttri borðaklæðningu úr timbri

Þak timburþak, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun sumarhús

Heimildir

Breytingar

Ástandsmat

Af elstu gerð skólahúsa. Stendur vel í landi, hluti húsaþyrpingar.
Óljóst með upprunaleika, vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Mosvallahreppi.

Vonarland

V. ís

Ingjaldssandi, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1942-46

Skráð af
KA 0705

Hönnun heimamenn

Byggjandi Ungmennafélagið Vorblóm

Upphafleg notkun félagsheimili, kvikmyndahús, matsala, skóli til fimm ára

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki, sýningarklefi og geymsla yfir anddyri

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Halla Signý Kristjánsdóttir

Notkun félagsheimili átthagafélagsins Vinir Ingjaldssands

Heimildir Elísabet Pétursdóttir, s. 456-7782.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

Ástandsmat

Einfalt og vel hugsað hús, falleg hlutföll, situr vel í landi, áberandi prýði fyrir sveitina. Vel varðveitt og vel við haldið, þarfnast vetrarkyndingar.

Aðrar upplýsingar

Brautarholt N. ís

Skólinn við Brautarholt
Skutulsfirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1930
Skráð af
KÁ 0801

Hönnun óþekktur
Byggjandi hreppurinn og íþróttafélagið Ármann
Upphafleg notkun skóli og samkomuhús

Húsform einlyft timburhús með lágu valmaþaki, steypt viðbygging með kjallara undir
Veggir forskalað timburhús á steyptum sökkli (kjallara), viðbygging úr steinsteypu
Þak timburþak klætt bárujárni
Eigandi Jón Páll Halldórsson
Notkun gullsmíðaverkstæði
Heimildir Teikning af Kiwanishúsi, dags. 05-1992, OP.

Breytingar

1950, steypt viðbygging með kjallara

Ástandsmat

Aðrar upplýsingar

Húsið stendur vel í landi, hefur haldið upphaflegum útlitseinkennum og er vel varðveitt. Blasir við þegar ekið er í átt til ísafjarðarbæjar.

Skólahúsið Bolungarvík N. ís

Skólastígur 1, Bolungarvíkurkaupstað

Byggingarár
1902

Skráð af
KÁ 0802

Hönnun

Byggjandi forystumenn byggðarlagsins

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft timburhús (í upphafi)

Veggir járnklæddir timburveggir, sem steypt var utan um

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi

Notkun tónlistarskóli

Heimildir

Breytingar

Um 1940, viðbygging og steypt utan um gamla húsið.

Ástandsmat

Elsti hlutinn mikið breyttur frá upphaflegri gerð. Húsið hefur einkenni steinsteypuhúss frá 1940. Vel sett í umhverfinu, viðhald gott.

Aðrar upplýsingar

Samkomuhúsið Súðavík N. ís

Samkomuhús ungmennafélagsins Hvatar
Súðavík, Súðavíkurhreppi

Byggingarár 1930
Skráð af KÁ 0803

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Hvöt, o.fl.
Upphafleg notkun samkomuhús

Húsform einlyft timburhús með kjallara og rishæð

Veggir timburveggir klæddir bárujárni, á steyptum kjallara

Þak mænisþak úr timbri klætt bárujárni, burstir og millikafli

Eigandi

Notkun samkomuhús

Heimildir

Breytingar

Ástandsmat
Sérkennilegt og formfagurt hús, reisulegt og mikil staðarprýði, vel varðveitt og nýlega endurgert

Aðrar upplýsingar

Ungmennafélagshúsið í Ögurvík N. ís

Ögri, Súðavíkurhreppi

Byggingarár
1926
Skráð af
PHA 0804

Hönnun Jón Bjarnason húsasmíðameistari, ísafirði
Byggjandi Ungmennafélagið Framsókn, Ögurhreppi
Upphafleg notkun fundarhús og skóli

Húsform einlyft timburhús með lágu risi, hlaðinn sökkull, kjallari undir leiksviði
Veggir timburveggir klæddir bárujárni
Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Halldór Halldórsson og fjölskylda

Notkun salur nýttur til samkomuhalds

Heimildir Halldór Halldórsson og Guðfinna M. Hreiðarsdóttir, Hafraholti 38, 400 ísafirði.
Ársrit Sögufélags ísfirðinga, grein eftir Bjarna Sigurðsson frá Vigur.
Til er ljósmynd af húsinu frá 1925 (HH, GMH).

Breytingar

Viðbygging við vesturgafl, 1988

Ástandsmat

Reisulegt timburhús á fögrum og söguríkum stað, blasir við af Djúpvegi.
Mjög upprunalegt að innan, vel við haldið af núverandi eigendum.

Aðrar upplýsingar

Kristján Einarsson, Hjöllum, var hvatamaður að byggingu hússins. Það var notað fyrir dansleiki, leiksýningar og félagsstarf. Barnaskóli var þar til 1945.
Til er ljósmynd af húsinu frá 1925 (HH, GMH).
Aðalsteinn Valdimarsson bóndi, Strandseli, hefur skrifað um Ungmennafélagið (HH, GMH).

Þinghúsið í Vatnsfirði N. ís

Vatnsfirði, Súðavíkurheppi

Byggingarár
1925
Skráð af
KÁ 0805

Hönnun Guðrún Ólafsdóttir
Byggjandi Ungmennafélagið Vísir
Upphafleg notkun fundarhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu risi
Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Guðbrandur Baldursson

Notkun sumarhús

Heimildir

Breytingar

Stækkun áformuð (?)

Ástandsmat

Snoturt hús, stendur vel, upprunalegt utan sem innan, þarfnast viðhalds.

Aðrar upplýsingar

Guðrún Ólafsdóttir var húsmæðrakennari, menntuð í Noregi.

Flæðareyri

N. ís

Samkomuhúsið Flæðareyri

Flæðareyri, Leirufirði, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1932

Skráð af
KA 0806

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Glaður

Upphafleg notkun fundarhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu mænisþaki, kjallari undir sviði

Veggir steinsteyptir, klæddir utan með bárujárni

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Átthagafélag Grunnavíkurhrepps

Notkun sumarhús átthagafélags

Heimildir Ingi Jóhannesson, s. 456-3646 / 854-2696 (útvegaði myndir).
Snjáfjallasetur, Skólahald í Snæfjalla- og Grunnavíkurhreppum, sýningarskrá 2009.

Breytingar

1970, forstofa byggð við

Ástandsmat

Fallegt og vel varðveitt hús, tæknilegt ástand gott, stendur við mynni Leirufjarðar í Jökulfjörðum, eitt fárra húsa í afskekktri eyðibyggð.

Aðrar upplýsingar

Áður í Grunnavíkurhreppi.
Framlag til byggingar hússins var 1 lamb á bónda.

Hesteyri N. ís

skólahúsið
Hesteyri, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1900-1904

Hönnun

Byggjandi

Skráð af
PHA, KA 0807

Upphafleg notkun skólahús, þinghús og samkomustaður, símstöð

Húsform timburhús, ein hæð og ris

Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan

Þak Mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Birna Hjaltalín Pálsdóttir og Einar Guðmundsson, Bolungarvík

Notkun sumarhús

Heimildir Hrófur Vagnsson / 456-1123 / 845-5075
Birna Hjaltalín Pálsdóttir

Breytingar

Skúr með langhlið endurbyggður

Ástandsmat

Húsið er í notkun og því er vel við haldið. Samkomusalur og loft er með upprunalegu sniði, að sögn BHP. Húsinu kann að stafa hætta af ágangi sjávar í náinni framtíð.

Aðrar upplýsingar

Áður í Sléttuhreppi.

Sæbólsskóli N. ís

barnaskóli á Sæbóli á Sléttu, skólinn í Aðalvík
Sæbóli, Aðalvík, ísafjarðarbæ

Byggingarár
1930 (?)

Skráð af
PHA 0808

Hönnun Einar Erlendsson

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli og samkomustaður Aðalvíkinga

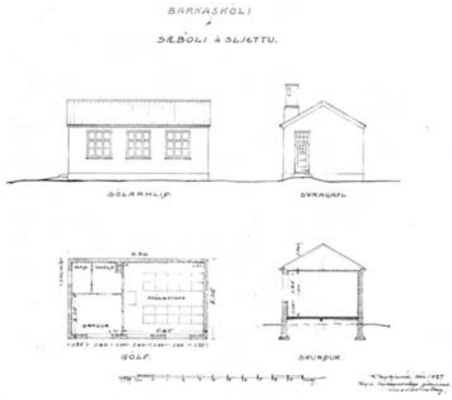

Húsform einlyft timburhús á steinsteyptum kjallara

Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan, strikuð panelborð innan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, klætt panil neðan á bita

Eigandi Átthagafélög Sléttuhrepps á ísafirði og í Reykjavík

Notkun sumarhús átthagafélaga

Heimildir Guðmundur L. Hafsteinsson arkitekt, tölvupóstur 4.12.2009.
Uppdráttur af barnaskóla á Sæbóli, 1927-10, EEr, ÞÍ.

Breytingar

Settar dyr á kjallara á norðvesturhlið fyrir ferðamenn
Hluti kjallara klæddur með steniplötum

Ástandsmat

Má heita upprunalegt að innan og utan, að frátöldum smíðadeilum á gluggum. Húsið er í þokkalegu ástandi og því hefur verið vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Sléttuhreppi.Uppdráttur Einars sýnir samskonar hús, en með útveggjum úr steinsteypu.
Upphaflega var aðeins gengið í kjallarann um brattan afþiljaðan stiga á gangi, milli forstofu og kennslustofu. Settar voru dyr á kjallara m.a. svo ferðamenn geti leitað þar skjóls.
Aðalvík fór í eyði á 6. áratug 20. aldar.

Finnbogastaðaskóli Strand

Árnesskóli

Finnbogastöðum, Árneshreppi

Byggingarár
1933

Skráð af
PHA 0901

Hönnun Einar Erlendsson, Guðmundur H. Þorláksson

Byggjandi Guðmundur Þ. Guðmundsson, í samvinnu við ríkið

Upphafleg notkun heimavistarbarnaskóli

Húsform steinsteypuhús, kjallari, hæð og þakhæð (mansard)

Veggir steinsteyptir, klæddir utan með steniplötum **Þak** mansardþak, klætt bárujárni

Eigandi Árneshreppur

Notkun grunnskóli og sumargisting

Heimildir Torfi Guðbrandsson, Strandamaður segir frá, 179-183.
Lýður Björnsson, Strandir 2.
Elísa Valgeirsdóttir, Finnbogastaðaskóla, 451-4032 (viðtal 18.12.2009).
Teikning í safni Húsameistara ríkisins, 1933-04, Þ.Í.

Breytingar

1951, viðbygging eftir Bárð ísleifsson og Erlend Helgason
Eftir 1980, viðbygging við norðurhlið (anddyri)

Ástandsmat

Svipsterkt og óvenjulegt skólahús með merkilega sögu.
Fá ef nokkur önnur dæmi um hliðstæða þaklausn á skólahúsi.
Búið að byggja við, breyta gluggum og klæða útveggi með steniplötum.

Aðrar upplýsingar

Eldra hús reist á 3. áratugnum, brann 3-4 árum síðar.
Skólastjórinn, Guðmundur Þ. Guðmundsson, byggði nýtt skólahús fyrir eigið fé með hjálp ríkisins, einsdæmi í íslenskri skólasögu.

Barnaskólinn Hólmavík

Strand

Gamli barnaskólinn Hólmavík
Kópnesbraut 4A, Hólmavík, Strandabyggð

Byggingarár 1913

Hönnun Rögnvaldur Á. Ólafsson

Byggjandi

Skráð af PHÁ 0902

Upphafleg notkun barnaskóli og samkomuhús

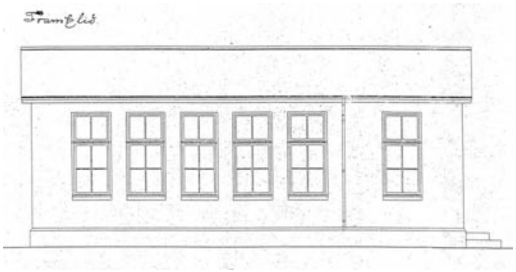

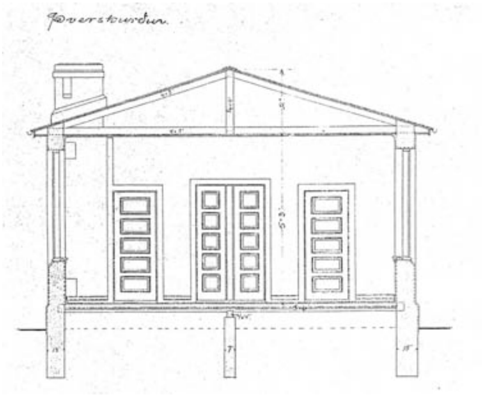

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir

Þak lágreist mæknisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Atli Már Atlason, Ragnheiður Harpa Guðmundsdóttir

Notkun aflagt, í endurbyggingu

Heimildir Arinbjörn Vilhjálmsson. Húsakönnun Hólmavíkur.
Teikning RÁÓ dags. 5.3.1913 og efnislisti á Þjóðskjalasafni.

Breytingar

Húsinu var speglað miðað við teikningu
Anddyri og sena byggð við, sett laus timburmilligerð sem skipti sal í tvennt
Breytt í slökkvistöð. þjónaði þeirri starfsemi í hálfa öld
Bíladyr gerðar á gafl og milliveggir fjarlægðir

Ástandsmat

Upprunalegt en illa farið. Endurbygging hússins er hafin af nýjum eigendum.

Aðrar upplýsingar

Jón Guðmundsson í Tungugróf var yfirsmiður skólahússins.
Var nýtt til barnakennslu, fundarhalda, samkomuhalds of leiksýninga til ársins 1948.
Næstelsta hús bæjarins sk. húsakönnun. Friðað af menntamálaráðherra 2006.
Upprunalegt skólahús, byggt eftir teikningu Rögnvalds Á. Ólafssonar

Borgir Strand

Borgum, Steingrímsfirði, Strandabyggð

Byggingarár
1926
Skráð af
KÁ 0903

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Harpa
Upphafleg notkun samkomuhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki, kjallari undir hluta húss

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænislaga timburþak, klætt bárujárni

Eigandi Hannes Hilmarsson, Kolbeinsá, 451-0090 / 893-3890

Notkun geymsla

Heimildir Vormenn íslands, 72 (ljósmynd fyrir endurbætur)

Breytingar

Búið er að skera úr gafl hússins

Ástandsmat

Stendur fallega, nýlega búið að endurbæta m.a. glugga, hurðir og þak.
Hefur haldið upphaflegu svipmóti í aðalatriðum, tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Áður í Bæjarhreppi.

Óspakseyri Strand

samkomuhúsið Óspakseyri

Óspakseyri, Bitrufirði, Strandabyggð

Byggingarár 1927

Skráð af KÁ 0904

Hönnun óþekktur

Byggjandi Ungmennafélagið Smári

Upphafleg notkun samkomuhús

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun úr notkun, seinast notað sem mötuneyti

Heimildir

Breytingar

Bíslag, byggingarár óvíst

Ástandsmat

Í mikilli niðurníðslu, tæknilegt ástand slæmt. Ójóst um upprunaleika.

Aðrar upplýsingar

Ásbyrgi

Félagsheimilið Ásbyrgi

Laugabakka, Miðfirði, Húnaþingi vestra

Byggingarár
1933

Skráð af
PHA 1001

Hönnun óþekktur

Byggjandi Ungmennafélagið Grettir

Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

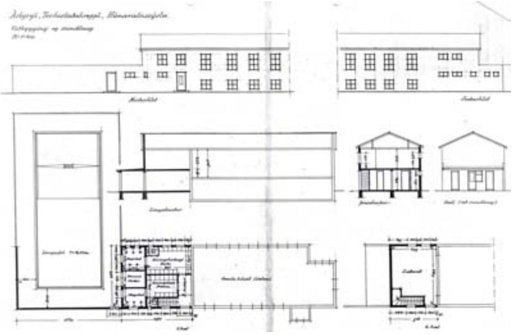

Húsform steinsteypuhús með mænisþaki, hæð og kjallari

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi Umf. Grettir

Notkun félagsheimili og sundstaður

Heimildir Húnaþing I, 357 (gömul ljósmynd).
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1942, teikning af sundlaug og stækkun e. Guðjón Samúelsson
1944, sundlaug steypt
1956-59, húsið stækkað, leiksvið og búningsklefar, Halldór Halldórsson arkitekt
1965-66, stækkun, höfundur: Halldór Halldórsson arkitekt

Ástandsmat

hluti stærra samkomuhúss, upphaflega húsið nánast óþekkjanlegt.

Aðrar upplýsingar

Áður í Ytra-Torfustaðahreppi.

Víðihlíð

V. Hún

í landi Auðunnarstaða, Víðidal, Húnaþingi vestra

Byggingarár
1938
Skráð af
PHA 1002

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Víðir, Víðidal
Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

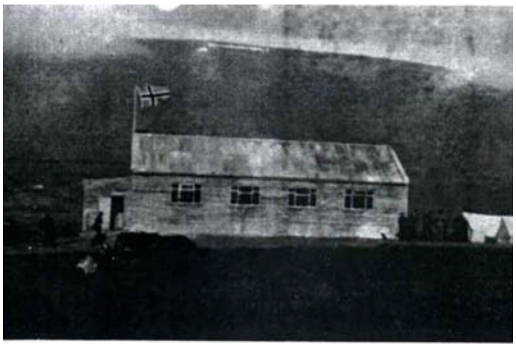

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Húnaþing vestra, Umf. Víðir og kvenfélagið Freyja

Notkun samkomuhús

Heimildir Húnaþing, 363 (ljósmynd tekin á vígsludegi hússins).
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1956-65, stækkun og endurbætur, hönnun: Teiknistofan Ármúla 6, Rvk.

Ástandsmat

Miðálma af stærra félagsheimili, hærri viðbyggingar við báða enda.

Aðrar upplýsingar

áður í Þorkelshólshreppi.

Móhella A. Hún

við Ásbrekku í Vatnsdal, Húnavatnshreppi

Byggingarár
1935
Skráð af
PHA 1101

Hönnun óþekktur
Byggjandi Ungmennafélagið Vatnsdælingur
Upphafleg notkun samkomuhús

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð með lágu mænisþaki

Veggir steinsteyptir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Snorri Jósefsson og Halla Jónsdóttir, Vesturtúni 22, Álftanesi

Notkun sumarhús

Heimildir Húnaþing II, 343.
Þorleifur Ingvarsson, skrifstofu Húnavatnshrepps (452-4660).
Gerðabækur ungmennafélagsins í Héraðsskjalasafninu á Blönduósi.

Breytingar

Ástandsmat
Tæknilegt ástand gott, endurnýjað af smekkvísi.

Aðrar upplýsingar
Áður í Ásahreppi.

Sveinsstaðaskóli — A. Hún

Skólahús Sveinsstaðahrepps

Sveinsstöðum, við veg að Þingeyrum, Húnavatnshreppi

Byggingarár
1914

Skráð af
PHA 1102

Hönnun Rögnvaldur Á. Ólafsson, Einar Erlendsson (?)

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli, skólastofur uppi en íbúð niðri

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð með lágu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, klæddir steniplötum

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Húnavatnshreppur

Notkun Saumastofan Þing

Heimildir ÞÍ MMRN 1991, DA 48.
Húnaþing II, bls. 313.
Björn Magnússon, Hólabaki, 452-4473, 895-4473.
Skólahús í Sveinsstaðaheppi, teikning 1913-05, RÁÓ, EEr (Húsameistari ríksins, ÞÍ).

Breytingar

Veggir klæddir steniplötum, gluggapóstum breytt

Ástandsmat

Heillegt í formi og innri gerð, þó gluggum hafi verið breytt og veggir klæddir utan. Mikið um upphaflegar innréttingar. Tæknilegt ástand gott, húsið í notkun sem saumastofa.

Aðrar upplýsingar

Fyrsta skólahúsið sem byggt var í sveitum Húnaþings.
Mögulega eitt örfárra heillegra skólahúsa eftir teikningu Rögnvalds Á. Ólafssonar.

Dalsmynni A. Hún

Svínhúsið

Dalsmynni, Húnavatnshreppi

Byggingarár
1936

Skráð af
PHA 1103

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélag Svínavatnshrepps

Upphafleg notkun samkomuhús

Húsform steinsteypt hús, kjallari og ris, með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir og málaðir, önnur álma klædd sléttum málmplötum í sama lit

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi Húnavatnshreppur

Notkun samkomuhús, sumargisting, bókasafn, skrifstofa Búnaðarfélags

Heimildir Ólöf Einarsdóttir bókavörður, Syðri Grund, 452-7138 / 867-9138.
Þorleifur Ingvarsson, skrifstofu Húnavatnshrepps, 452-4660.
hunavatnshreppur@emax.is.
Gerðabækur ungmennafélaganna í Héraðsskjalasafninu á Blönduósi.

Breytingar

1991, viðbygging: eldhús, snyrting anddyri o.fl. Bókasafn á neðri hæð.

Ástandsmat

Húsið stendur við þjóðveginn. Vel við haldið en útliti hefur verið breytt, erfitt að greina upphafleg stíleinkenni.

Aðrar upplýsingar

Áður í Svínavatnshreppi.
Húsið byggt í sjálfboðavinnu af ungmennafélögum.
aldrei var skólahald í húsinu (ÞI).

Laugarhúsið

Skag

Sveinsstaðalaug

Reykjum, Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1926

Skráð af
PHA 1201

Hönnun Pétur Sigurðsson tónskáld, yfirsmiður (?)

Byggjandi Ungmennafélagið Framför

Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélagsins og sveitarinnar

Húsform steinsteypuhús, hæð og ris, kjallari undir leiksviði í upphafi, 11,3 x 6,3 m

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi sveitarfélagið

Notkun bókasafn Lýtingsstaðahrepps frá 1979

Heimildir Byggðir Skagafjarðar III, 146-147.
Skagfirskur annáll, 437-438.

Breytingar

Samkomuhús til ársins 1974. Þá var húsinu breytt í kennsluhúsnæði fyrir Sveinsstaðaskóla, leiksvið tekið niður, kjallarinn fylltur upp og geymsluloft sett í risið. Gluggaskipan á gafli breytt.

Ástandsmat

Form hússins hefur haldið sér, en gluggum hefur verið breytt. Húsið og nánasta umhverfi þarfnast viðhalds og betri umhirðu. Dæluskúr fast upp við húsið er til lýta.

Aðrar upplýsingar

Áður í Lýtingsstaðahreppi.

Melsgil Skag

Félagsheimilið Melsgil

Melsgil (nálægt Reynisstað), Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1942-44
Skráð af
PHA 1202

Hönnun Björn Gíslason og Jóhann Ellertsson yfirsmiðir (?)
Byggjandi Ungmennafélagið Æskan og Staðarhreppur
Upphafleg notkun barnaskóli og félagsheimili ungmennafélags

Húsform steinsteypuhús með lágu mænisþaki, kjallari undir hluta, alls 460 fm

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun samkomuhús, notað fyrir afmæli og ættarmót

Heimildir Byggðir Skagafjarðar II, 23-24.

Breytingar

1960, endurbætur, húsið gert að félagsheimili
1990, viðbygging, salur stækkaður, nýr inngangur

Ástandsmat

Stendur fallega á sléttu nálægt árbakka, trjálundir til hliðar. Viðbyggingar hannaðar af virðingu við stíl upphaflega hússins. Tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Áður í Staðarhreppi.
Í notkun sem grunnskóli til 1996.
Aflagt fyrir almenna dansleiki, ef undan er skilið árlegt réttarball.

Héðinsminni

Akrahúsið, Þinghúsið á Stóru-Ökrum, Héðinshöll
Stóru-Ökrum, Akrahreppi

Byggingarár
1919-21

Skráð af
PHA 1203

Hönnun óþekktur

Byggjandi Akrahreppur, fyrir minningargjöf

Upphafleg notkun þinghús sveitarinnar, farskóli Akrahrepps

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun samkomuhús

Heimildir Skagfirskur annáll II, 397.
Byggðir Skagafjarðar, 34-35, 230.

Breytingar

1960-61. Stækkað og endurbyggt. Arkitekt: Jósef Reynis
1989-92. Nýr inngangur og snyrtingar

Ástandsmat

Upphaflega húsið að mestu runnið saman við seinni tíma viðbyggingar og sker sig ekki áberandi frá þeim. Gluggaskipan samræmd viðbyggingum. Tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Símon Eiríksson í Litladal gaf 10.000 kr. til sveitarfélagsins í minningu Skarphéðins sonar síns, sem drukknaði í Héraðsvötnum 1914. Húsið Héðinshöll reist fyrir gjöfina og svo nefnt til heiðurs Skarphéðni. Grunnskóli 1961-2006.

Hlíðarhús Skag

Hlíðarhúsaskóli

Marbælismelum, Óslandshlíð, Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1,9252e+09

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Geisli og hreppurinn?

Skráð af
PHA 1204

Upphafleg notkun

Húsform steinsteypuhús, hár kjallari og hæð, með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun

Heimildir Skagfirskur annáll, 424.

Breytingar

Ástandsmat

Mjög upprunalegt að sjá, vel við haldið. Stendur áberandi á melunum norðan Kolku, skammt frá Kolkuósi.

Aðrar upplýsingar

Reist í stað eldra samkomu- og skólahúss úr timbri frá 1902.
Minnisvarði um farskóla gerður í nágrenni hússins sumarið 2004. Menntamálaráðuneyti og Átthagafélagið stóðu að gerð hans.
Hlíðarlundur, minningarlundur Átthagafélags Óslandshlíðar, norðan hússins.

Skálárskóli Skag

Barnaskóli í Fellshreppi

í nágrenni Skálár (áður Fellshreppi), Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1912

Skráð af
PHA 1205

Hönnun Rögnvaldur Á. Ólafsson

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli

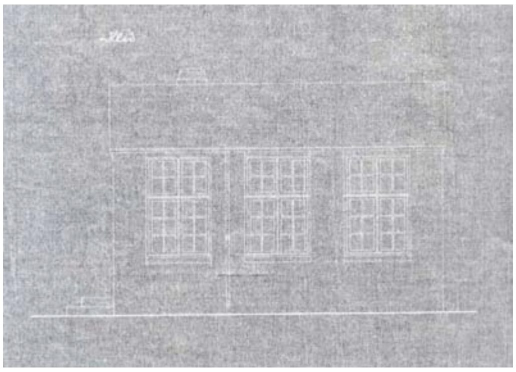

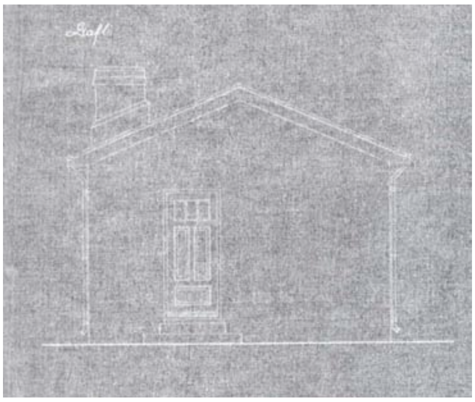

Húsform einlyft með mænisþaki

Veggir klæddir vatnspanil og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun orlofsíbúð í öðrum enda

Heimildir Elínborg á Hrauni, Fellshreppi (?)

Breytingar

Útlit og form hússins er gjörbreytt í kjölfar viðbyggingar aftanvið og hækkunar þaks
Gluggar á vesturgafli gefa vísbendingu um upphaflegt útlit

Ástandsmat

Húsið er tvískipt. Upprunalega húsið stendur en hefur verið kaffært með viðbyggingum sem rýra gildi þess.

Aðrar upplýsingar

Teikning undirrituð af Rögnvaldi Á. Ólafssyni í mars 1912.
Áður í Fellshreppi.

Félagsheimilið Haganesvík

Haganesvík, Fljótum, Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1944

Skráð af
PHA 1206

Hönnun húsameistari ríkisins

Byggjandi

Upphafleg notkun félagsheimili

Húsform steinsteypubygging, einlyftur salur með áföstu tvílyftu framhúsi

Veggir steinsteyptir, ómúraðir og ómálaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun geymsla

Heimildir Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

Ástandsmat
Í mikilli niðurníðslu.

Aðrar upplýsingar

Sólgarðar

Skag

í nágrenni Barðs, Fljótum, Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár
1943

Skráð af
PHA 1207

Hönnun Þórir Baldvinsson arkitekt

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli, sumardvalarheimili siglfirska barna

Húsform tvílyft steinsteypuhús, kjallari og hæð, með lágu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak uppstólað timburþak á steyptri plötu, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun

Heimildir Skagfirskur annáll, bls. 547.
Símon Gestsson, Barði, Fljótum (853-2263 / 869-1267).

Breytingar

Ástandsmat

Látlaust og stílhreint funkishús með valmaþaki, upprunalegt utan að sjá, myndar þyrpingu með yngri skólabyggingum, hefur gildi sem höfundardæmi.

Aðrar upplýsingar

Vígt í júní 1943.
Þórir Baldvinsson gerði teikningu, sá um efnisútvegun og leiðbeindi um smíðina.

Ketilás

Ketilásskóli

Ketilás, Fljótum, Sveitarfélaginu Skagafirði

Byggingarár 1926

Hönnun

Byggjandi

Skráð af PHA 1208

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð, með lágu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi

Notkun hluti félagsheimilis

Heimildir Þorsteinn Einarsson, skrá.
Félagsheimilið Ketilási, 467-1031.

Breytingar

1965, stækkun hönnuð af heimamönnum (ÞE)

Ástandsmat

Hluti af nýrra húsi, óljóst um upphaflega gerð.

Aðrar upplýsingar

Áður í Holtshreppi.

Hringver

Félagsheimilið Hringver, Ólafsfjarðarskóli (sveitin)
í Hringverskotslandi, Ólafsfirði, Fjallabyggð

Byggingarár
1939

Skráð af
PHA 1301

Hönnun

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar I, 94.

Breytingar

1950, húsið stækkað og því breytt í félagsheimili ungmennafélags

Ástandsmat

Látlaust hús í funkisstíl, lítið breytt frá 1950, virðist í góðu ásigkomulagi.

Aðrar upplýsingar

Í notkun sem skólahús 1939-1950.
1950, Ungmennafélagið Vísir keypti húsið og gerði að félagsheimili.

Höfði Eyjafj

Samkomuhúsið Höfði
í nágrenni Hóls í Svarfaðardal, Dalvíkurbyggð

Byggingarár
1945
Skráð af
PHA 1302

Hönnun byggt af félagsmönnum Atla
Byggjandi Atli, ungmennafélag fram-Svarfdæla
Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

Húsform steinsteypuhús á einni hæð, með lágreistu mænisþaki, 140 fm

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, sýnilegar sperrur í salarlofti

Eigandi Ungmennafélagið Atli

Notkun samkomuhús, leigt út á sumrin fyrir ættarmót

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar, 239.
Kristján Hjartarson, Tjörn, 466-1855 (viðtal 21.12.09).
Heimafólk á Urðum veitir nánari upplýsingar.

Breytingar

Viðbygging með skúrþaki

Ástandsmat

Látlaust hús, stendur á fallegum stað á háum bakka Svarfaðardalsár, nýlega uppgert og í þokkalegu ástandi.

Aðrar upplýsingar

Byggt úr landi Auðna.
Árlegt réttarball er haldið í húsinu, annars lítið notað til samkomuhalds.

Samkomuhúsið á Þverá

Ungmennafélagshúsið

Þverá í Skíðadal, Dalvíkurbyggð

Byggingarár
1937

Skráð af
PHA 1303

Hönnun Óskar Júlíusson og Björn Vigfússon yfirsmiðir

Byggjandi Ungmennafélagið Skíði

Upphafleg notkun fundarhús ungmennafélagsins, skóli og bókasafn

Húsform einlyft timburhús með lágreistu mænisþaki

Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan, panilklætt inni

Þak lágreist mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Óskar Gunnarsson, Dæli, Skíðadal, 621 Dalvík, s. 466-1658 / 863-1698

Notkun í viðgerð

Heimildir Óskar Gunnarsson, Dæli (samtal 21.12.2009, tölvupóstur 5.1.2010).
Fundargerðarbækur og dagbækur fólks í sveitinni, sk. ÓG.
Eigandi á 4 óskýrar myndir af húsinu á upphaflegum stað.

Breytingar

Stóð áður nálægt veginum um Skíðadal í landi Þverár
Var flutt í heilu lagi nær öðrum byggingum á Þverá og nýtt sem gripahús
Byggð hafði verið hlaða við það, þegar Óskar keypti Þverárjörðina 1995
Núverandi eigandi fjarlægði hlöðuna og hóf endurbætur á húsinu

Ástandsmat

Endurbætur hafnar sem miða að því að koma húsinu í upprunalegt horf.
Búið er að skipta um þak og gólf en veggir eru eftir.

Aðrar upplýsingar

Eigandi hefur kannað sögu hússins og upprunalega gerð.
Var notað til skólahalds í Skíðadal þar til Húsabakkaskóli tók til starfa.
Til er skólaborð og bekkur úr húsinu.
Upphaflega var litað gler í gluggum.

Árskógsskóli

í landi Stærra-Árskógs, Dalvíkurbyggð

Byggingarár
1942

Skráð af
PHA 1304

Hönnun Jóhann Fr. Kristjánsson húsameistari

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli, félagsheimili, heimavist og skólastjóraíbúð

Húsform steinsteypuhús, tvílyft að hluta, með lágreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar I, 327.

Breytingar

Nýleg viðbygging við bakhlið

Ástandsmat

Reisulegt hús, vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Árskógshreppi.
Aðstaða sveitaskólans þótti ein sú fullkomnasta á landinu á sínum tíma.

Hríseyjarskóli

gamli skóli

Hrísey, Akureyrarkaupstað

Byggingarár
1934

Skráð af
PHA 1305

Hönnun Einar Erlendsson, Guðmundur H. Þorláksson

Byggjandi Hríseyjarhreppur

Upphafleg notkun skólahús

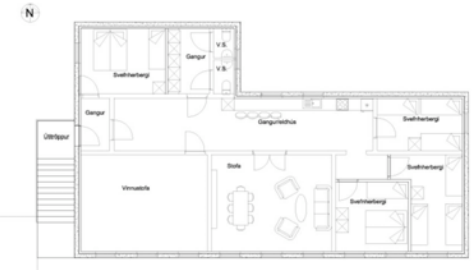

Húsform einlyft steinsteypuhús, kjallari undir hluta

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun gestavinnustofa fyrir listamenn, starfsemi hófst 2010

Heimildir http://www.nordanbal.is, nordanbal@nordanbal.is, 692 9692.

Breytingar

breytt í vinnustofur fyrir listamenn

Ástandsmat

Húsið er í notkun og virðist í þokkalegu ástandi. Ekki gafst kostur á vettvangsskoðun í tengslum við gerð skýrslunnar.

Aðrar upplýsingar

Nýtt skólahús tekið í notkun 1985.
Skólahald í Hrísey 100 ára, afmælisblað (haust 2006).
http://gshrisey.akureyri.is/afmaeli (skoðað 1.11.2010)

Freyjulundur Eyjaf

Samkomuhúsið við Reistará, samkomuhúsið á Grundinni
í landi Grundar, Hörgársveit

Byggingarár
1914

Skráð af
PHA 1306

Hönnun

Byggjandi

Upphafleg notkun barnaskóli og samkomuhús

Húsform einlyft steinsteypuhús, kjallari undir viðbyggingu austanmegin

Veggir steinsteyptir, einangraðir að utan og sléttpússaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, flatt þak á nýrri viðbyggingu

Eigandi Jón Laxdal og Aðalheiður Eysteinsdóttir

Notkun íbúð og myndlistarvinnustofur

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar I, 419.

Breytingar

1930, viðbygging með kjallara austan við
1956, byggt við húsið að austanverðu, eldhús og snyrtingar
breytt í íbúð og vinnustofur, endurbætur standa yfir
viðbygging við bakhlið

Ástandsmat

Aðrar upplýsingar

Áður í Arnarneshreppi.
Miðhluti hússins byggður 1914. Barnaskóli til ársins 1948, er Hjalteyrarskóli var byggður.
Fékk nafnið Freyjulundur árið 1956.

Leikhúsið Möðruvöllum Eyjaf

Möðruvöllum, Hörgársveit

Byggingarár 1881
Hönnun
Byggjandi
Skráð af PHA 1307
Upphafleg notkun leik- og íþróttahús Möðruvallaskóla

Húsform timburhús með mænisþaki, hæð og ris

Veggir klæddir málaðri listasúð

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun safnaðarheimili, kaffi- og fundarhús

Heimildir Bjarni Guðleifsson, Hörgárbyggð, 461-5474.
Upplýsingar úr vettvangsferð Húsafriðunarnefndar 2007.

Breytingar

Ástandsmat

Nýlega endurgert í upphaflegri mynd, tæknilegt ástand mjög gott.

Aðrar upplýsingar

Endurgerð hússins var styrkt af Húsafriðunarsjóði.

Þinghús Skriðuhrepps

Félagsheimilið Melum
Hallfríðarstaðamelum, Hörgársveit

Byggingarár
1934

Skráð af
PHA 1308

Hönnun óþekktur

Byggjandi

Upphafleg notkun þinghús

Húsform steinsteypuhús með mænisþaki, önnur álman tvílyft

Veggir steinsteyptir, klæddir málmplötum á hluta hússins

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili, bókasafn

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar, 475.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1953-56, viðbygging, breytt í félagsheimili, hönnun: teiknistofan Ármúla 6
1979, stækkun, hönnun: Mikael Jóhannesson, Akureyri

Ástandsmat

Óljóst með upphaflega gerð, húsinu er vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Skriðuhreppi.

Sólborgarhóll Eyjaf

Hlíðarbær

við Dagverðareyrarveg, Hörgárbyggð

Byggingarár
1919

Skráð af
PHA 1309

Hönnun óþekktur

Byggjandi

Upphafleg notkun þinghús og skóli

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð, með lágreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun hluti félagsheimilis

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar I, 596.

Breytingar

1969, þinghúsið stækkað, byggður stór salur til vesturs og breytt í félagsheimili
Teikningar eftir Mikael Jóhannesson, Akureyri
1975, viðbygging: snyrtingar, eldhús og bakinngangur til suðurs

Ástandsmat

Gamla húsið er svið í núverandi félagsheimili.
Tvær hliðar þess hafa varðveist með upphaflegum stíleinkennum og skrauti.

Aðrar upplýsingar

Áður í Glæsibæjarhreppi. Eldra þinghús úr timbri flutt að Sólborgarhóli 1910. Það hús var aftur flutt árið 1919 í Glerárhverfi, þar sem það fékk nafnið Baldursheimur. Þinghúsið notað til skólahalds til ársins 1963. Fékk nafnið Hlíðarbær 1969.

Hrafnagil

Grunnskólinn Hrafnagili

Norðan Eyjafjarðarbrautar í landi Hrafnagils, Eyjarfjarðarsveit

Byggingarár 1925

Skráð af PHA 1310

Hönnun óþekktur

Byggjandi Hrafnagilshreppur og Ungmennafélagið Framtíðin

Upphafleg notkun þinghús og skóli

Húsform steinsteypubygging, kjallari og hæð með mænisþaki

Veggir steinsteyptir, klæddir með steniplötum

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Eyjafjarðarsveit

Notkun leikskólinn Krummakot, hefur verið sameinaður Hrafnagilsskóla

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar II, 746.
http://www.eyjafjardarsveit.is

Breytingar

1984, viðbygging: anddyri og tvær kennslustofur
1998, breytt í leikskóla

Ástandsmat

Óvíst um upprunalega gerð, steniklæðning og viðbyggingar draga úr útlitsgildi hússins.

Aðrar upplýsingar

Notað til samkomuhalds til ársins 1959, er félagsheimilið Laugaborg var tekið í notkun.

Sólgarður Eyjaf

Þinghúsið í Saurbæjarhreppi, Smámunasafnið
austan Kirkjuhólsins við Saurbæ, Eyjafjarðarsveit

Byggingarár
1934

Skráð af
PHA 1311

Hönnun óþekktur

Byggjandi

Upphafleg notkun samkomuhús og skóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með háu mænisþaki, viðbyggingar við báða enda

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun Smámunasafn Sverris Hermannssonar

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar II, 836.
Þorsteinn Einarsson, skrá.
http://www.smamunasafnid.is, 463-1261 / 865-1621.

Breytingar

1953-54, byggt við samkomuhúsið eftir lögum um félagsheimili: kjallari, hæð og íbúð í risi
Hönnun: Teiknistofan Ármúla 6
1979-80, byggð við kaffistofa, anddyri, rými fyrir bókasafn og íbúð í risi
Hönnun: Mikael Jóhannesson, Akureyri

Ástandsmat
Upphaflega húsið er salurinn (miðálman) í núverandi félagsheimili.
Óljóst um útlit og gerð upphaflega hússins.

Aðrar upplýsingar
Áður í Saurbæjarhreppi. Eftir stækkun var Sólgarður fyrsta félagsheimili framan Akureyrar.
Árið 2003 var Smámunasafn Sverris Hermannssonar opnað í húsinu.

Þinghúsið á Þverá Eyjaf

í landi Þverár, Eyjafjarðarsveit

Byggingarár
1905 eða fyrr

Skráð af
PHA 1312

Hönnun

Byggjandi

Upphafleg notkun þinghús

Húsform timburhús á steinsteyptum kjallara

Veggir timburveggir klæddir láréttum vatnspanil

Þak lágreist mænisþak klætt bárujárni

Eigandi Ari B. Hilmarsson og Jón Bergur Arason, Þverá

Notkun hlaða (aflögð)

Heimildir Byggðir Eyjafjarðar II, 992.
Birgir Þórðarson bóndi, Öngulstöðum II, 463-1186.
Kristján Sigfússon frá Ytra-Hóli, nú á Kjarnalundi, s. 462-6135.

Breytingar

Breytt í hlöðu og fjárhús byggt við aðra hlið hússins eftir að Félagsheimilið Freyvangur tók við hlutverki þess

Ástandsmat

Stendur opið, hálfhrunið og nánast ónýtt, burðarvirki mikið laskað.
Húsið á sér mögulega merka sögu.

Aðrar upplýsingar

Áður í Öngulstaðahreppi.
Rjómabú í kjallara 1905. Ekki var kennt í húsinu, en þar haldin próf fyrir farskólanema (1940 -50) (BÞ).

Samkomuhús Svalbarðsstrandarhrepps S. Þing

Safnasafnið

við þjóðveg 1, Svalbarðsstrandarhreppi

Byggingarár
1922

Skráð af
PHA 1401

Hönnun

Byggjandi Svalbarðsstrandarhreppur með ungmennafélagi

Upphafleg notkun

Húsform

Veggir

Þak

Eigandi Níels Hafstein og Magnhildur Sigurðardóttir

Notkun Safnasafnið, sýningarsalir og íbúð

Heimildir Byggðir og bú Suður-Þingeyinga, 50 (litmynd).
www.safnasafnid.is
íslensku byggingarlistarverðlaunin 2007, 94-101.
Níels Hafstein eigandi og safnstjóri, 461-4066.

Breytingar

Margrét Jónsdóttir lét breyta húsinu í íbúð og vinnustofu sk. teikningum Fanneyjar Hauksdóttur arkitekts: þak hækkað og gluggaskipan breytt
2006-7, viðbygging Safnasafnsins, Ragnheiður Ragnarsdóttir arkitekt

Ástandsmat

Mikið breytt frá upphaflegri gerð, hluti stærri safnbyggingar, tæknilegt ástand mjög gott.

Aðrar upplýsingar

Skólahúsið Grenivík

S. Þing

Gamli skólinn, gamla skólahúsið, Grýtubakkaskóli

Grenivík, Grýtubakkahreppi

Byggingarár
1925

Skráð af
PHA 1402

Hönnun

Byggjandi Grýtubakkahreppur

Upphafleg notkun skóli og samkomuhús, bókasafn sveitarinnar

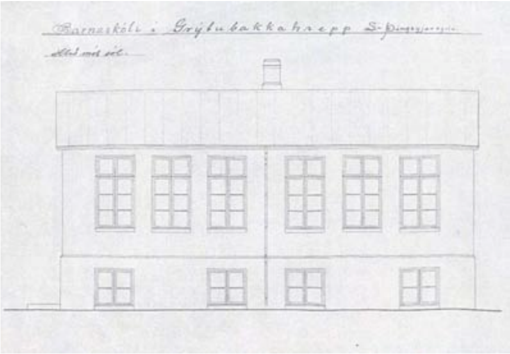

Húsform tvílyft steinsteypuhús með háreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Grýtubakkahreppur

Notkun skrifstofa Grýtubakkahrepps

Heimildir http://www.grenivik.is
Guðný Sverrisdóttir sveitarstjóri, 463-3159.
Björn Ingólfsson, vinnur að ritun byggðasögu, 463-3131, 895-8131.
bjornai@internet.is

Breytingar

Ástandsmat

Reisulegt og fallegt hús í hjarta byggðarlagsins, mjög upprunalegt, utan sem innan. M.a. er upphafleg skrautmálning í samkomusal á efri hæð.

Aðrar upplýsingar

Í notkun sem skólahús til ársins 1980.
Í gjörðabókum hreppsins er vísað í teikningu eftir Rögnvald Ólafsson (BI).
Teikning Rögnvalds og Einars Erlendssonar af skóla í Grýtubakkahreppi sýnir annað hús (ÞÍ).

Skógar

S. Þing

Skógaskóli

Skógum í Fnjóskadal, Þingeyjarsveit

Byggingarár
1916-17

Skráð af
PHA 1403

Hönnun

Byggjandi Hálshreppur

Upphafleg notkun heimavistarskóli, félagsheimili, þingstaður, símstöð

Húsform timburhús á steyptum kjallara, viðbygging með steyptum útveggjum

Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Þingeyjarsveit (efri hæð), neðri hæð og viðbygging í einkaeign

Notkun fundarhús (efri hæð), orlofsíbúð á neðri hæð

Heimildir Byggðir og bú 1963, 244, Byggðir og bú, 1985, 141.
Þingeyjarsveit, 464-3322.
Skýrsla um skólahúsnæði. ÞI.
Jón Kristjánsson kennari, grein um skólamál (ath Byggðasafn Húsavík).
Kristján Ingvar Jóhannesson, Þingeyjarsveit (viðtal).

Breytingar

Viðbygging með steyptum hliðarveggjum reist af ungmennafélagi, átti að verða svið í stærra húsi, er nú hluti af íbúð

Ástandsmat

Húsið er mjög upprunalegt að sjá og því vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Áður í Hálshreppi. íbúð er í kjallara, fundarsalur á efri hæð.
Barnaskóli lagður niður 1972, þegar Stórutjarnaskóli tók við.
Símstöð lögð niður 1978, póstafgreiðsla 1984, var á neðri hæð.

Þinghúsið Maríugerði S. Þing

Strympa

Maríugerði, við þjóðveg norðan Ystafells, Þingeyjarsveit

Byggingarár 1925

Hönnun

Byggjandi Ljósavatnshreppur og Umf. Gaman og alvara

Skráð af PHA 1404

Upphafleg notkun þinghús sveitarinnar, íbúð í kjallara um skeið

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð, forstofuskúr við austurgafl

Veggir tvöfaldir steypuveggir með holrúmi fylltu með mó, sléttpússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sigurður Bjarklind

Notkun sumarhús

Heimildir Sigurður Bjarklind, viðtal.
Jón Sigurðsson. Sigurður í Ystafelli og samtíðarmenn.
www.storutjarnaskoli.is
Byggðir og bú 1985, 184.

Breytingar

Forstofuskúr byggður við snemma í sögu hússins
Norðurveggur klæddur utan með timbri

Ástandsmat

Húsið er mjög upprunalegt. Hefur nýlega verið endurgert af smekkvísi og því er mjög vel við haldið. Mikil vinna hefur verið lögð í að prýða húsið og nánasta umhverfi þess.

Aðrar upplýsingar

Áður í Ljósavatnshreppi. Fyrsta samkoma í húsinu haldið vorið 1928.
Fjölskylda bjó í kjallara hússins um skeið. í notkun sem samkomuhús þar til Ljósvetningabúð var vígð 1967. Notað sem geymsla, þar til núverandi eigandi hóf viðgerðir á húsinu 1991. Sigurður tók húsið á leigu 1991 og keypti það fyrir 5 árum.

Sandvík　　S. Þing

Þinghús Bárðdælahrepps
Sandvík í Bárðardal, Þingeyjarsveit

Byggingarár
1927

Hönnun

Byggjandi

Skráð af
SK　1405

Upphafleg notkun þinghús, íbúð í kjallara

Húsform steinsteypuhús, íbúð í kjallara, samkomusalur á efri hæð

Veggir steinsteyptir, klæddir utan með bárujárni

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi í einkaeign

Notkun

Heimildir Byggðir og bú 1963, 340.
Byggðir og bú 1985, 233.

Breytingar

Viðbygging 1982, einlyft

Ástandsmat

Óljóst um upprunaleika. Járnklæðning á veggjum og frágangur við glugga í aldamótastíl virkar framandi á steinsteyptu húsi frá 1927. Stendur fallega í landinu.

Aðrar upplýsingar

Þingstaður fluttur í barnaskólann á Stóruvöllum 1963.
Til er teikning af skóla í Bárðardal eftir Rögnvald Á. Ólafsson.
Byrjað að smíða glugga 1916, en kreppa stöðvaði framkvæmdir (Byggðir og bú 1985, 17).

Breiðumýri S. Þing

Þinghúsið, Samkomuhúsið á Breiðumýri, Félagsheimilið Breiðumýri
Breiðumýri, Reykjadal, Þingeyjarsveit

Byggingarár 1904-5

Hönnun

Byggjandi

Skráð af SK 1406

Upphafleg notkun þinghús og unglingaskóli

Húsform timburhús með lágum kjallara

Veggir timburveggir með láréttri borðaklæðningu

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi Þingeyjarsveit (meirihlutaeign)

Notkun samkomuhús

Heimildir Byggðir og bú 1985, 410.
Þorsteinn Einarsson, skrá.
Ingólfur Ingólfsson húsvörður, 464-3145 / 464-3201 / 848-3512.

Breytingar

1920. Húsinu lyft á grunninum og kjallari hækkaður
1934. Byggt norðan við húið og salur lengdur, leiksvið og kaffistofa
1963-64. Húsið stækkað mjög og endurbætt, viðbygging sunnan við: forstofa, fatageymsla, snyrtingar, eldhús og búr, hönnun: Stefán Reykjalín, Akureyri

Ástandsmat

Upphaflega húsið er nú hluti stærri byggingar og hefur glatað flestum útlitseinkennum.
Einungis borðaklæðning og gluggar á annarri langhlið minna á aldur þess og stílgerð.

Aðrar upplýsingar

Áður í Reykdælahreppi.
Unglingaskóli frá 1920 þar til héraðsskólinn á Laugum tók til starfa.

Auðnir í Laxárdal, Þingeyjarsveit

Byggingarár
1933-34

Skráð af
SK 1407

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Ljótur

Upphafleg notkun samkomuhús ungmennafélags

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki, kjallari undir upphækkuðu sviði

Veggir steinsteyptir, pokapússaðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Jón Gauti og Ásgeir Böðvarssynir o.fl. afkomendur fyrri ábúenda, Auðnum

Notkun samkomuhús og dvalarstaður eigenda

Heimildir greinargerð SK.

Breytingar

Breytingar í tengslum við endurbætur á síðustu árum: hluti sviðs innréttaður sem eldhús, gluggar á norðurvegg stækkaðir, gerð snyrting, geymslu- og tæknirými í kjallara, gluggi út á verönd

Ástandsmat

Glæsilegt hús með mikið varðveislugildi, lítið breytt, í góðri hirðu og farsælli notkun, hluti af merkilegu og fallegu umhverfi.

Aðrar upplýsingar

Laxárdalur tengist sögu samvinnuhreyfingarinnar í Þingeyjarsýslu.
Niður af Auðnum eru viðsælir veiðistaðir í Laxá.

Þinghúsið Hraunbær

S. Þing

Samkomuhús Aðaldæla

Hraunbær í Aðaldal, Þingeyjarsveit

Byggingarár
1924

Skráð af
SK 1408

Hönnun Sigurður H. Friðfinnsson (umsjón með byggingu)

Byggjandi Ungmennafélagið Geisli

Upphafleg notkun samkomuhús

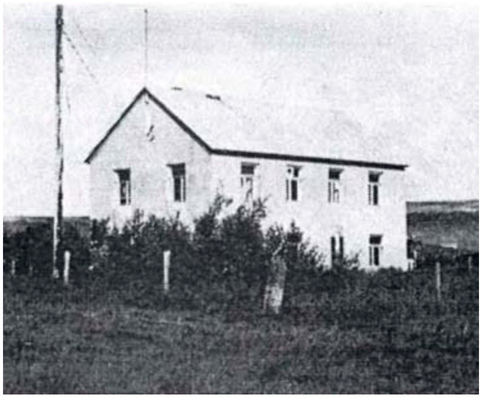

Húsform tvílyft steinsteypuhús með mænisþaki, samkomusalur á efri hæð

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Jón Gauti Böðvarsson, 894-3595

Notkun bændagisting, ferðaþjónusta

Heimildir Byggðir og bú 1963, 592.
http://www.sveit.is/FarmDetails.aspx?No=450

Breytingar

Húsinu breytt í gistihús
Búið að hólfa sal í gistiherbergi

Ástandsmat

Upphaflegt form hússins hefur varðveist, einhverjar breytingar á glugga- og dyraskipan, herbergjaskipan og yfirbragð að innan er mikið breytt.

Aðrar upplýsingar

Núverandi eigandi keypti húsið eftir breytingar.

Hallbjarnarstaðir S. Þing

Samkomuhús Tjörnesinga, Félagsheimili Tjörnesinga
Hallbjarnarstöðum, Tjörneshreppi

Byggingarár 1920

Skráð af PHA 1409

Hönnun

Byggjandi Tjörneshreppur og Ungmennafélag Tjörness

Upphafleg notkun samkomuhús Tjörnesinga, bókasafn, fjarkennslustofa

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir og sléttmúraðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sigríður Parmesdóttir, Hallbjarnarstöðum 2

Notkun vélageymsla

Heimildir Byggðir og bú 1985, 569.
Sigríður Parmesdóttir Hallbjarnarstöðum, viðtal 5.8. 2009.

Breytingar

1960, húsið aflagt sem samkomuhús
Húsinu breytt í vélageymslu, bílskúrsdyr settar á gafl

Ástandsmat

Ytra byrði hrörlegt, allir innviðir horfnir

Aðrar upplýsingar

1955-59 var byggt nýtt félagsheimili, Sólvangur, ofar í landi Hallbjarnarstaða eftir teikningum Þóris Baldvinssonar arkitekts.
Húsið var nýtt til farkennslu í nokkur ár, þar var bókasafn varðveitt

Flateyjarskóli

S. Þing

Skólinn í Flatey, Gimli

Flatey á Skjálfandaflóa

Byggingarár
1928-29

Skráð af
PHA 1410

Hönnun húsameistari ríkisins, Einar Erlendsson

Byggjandi

Upphafleg notkun heimavistar- og heimangönguskóli, bókasafn

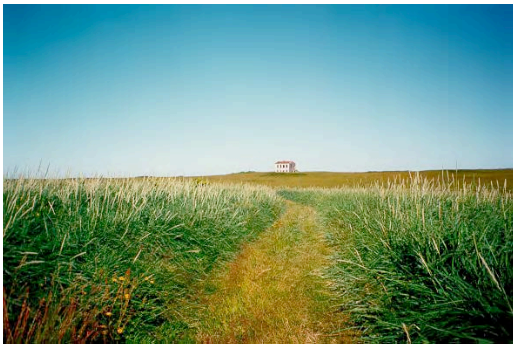

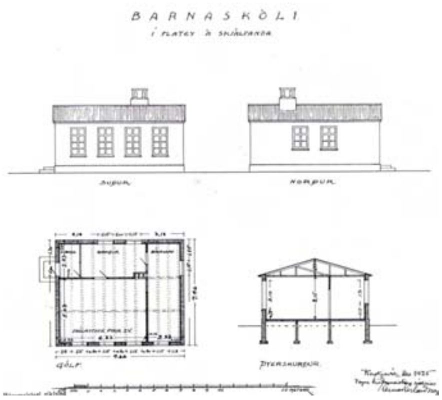

Húsform tvílyft steinsteypuhús, kjallari og hæð

Veggir steinsteyptir og sléttmúraðir

Þak timburþak klætt bárujárni

Eigandi

Notkun aflagt

Heimildir Verklegar framkvæmdir, 85.
http://simnet.is/flatey/flateyjarsaga/skoli.htm
Jóhannes Bjarnason, Fagurt er í Fjörðum.

Breytingar

Ástandsmat

Hrörlegt, veggir standa uppi, gluggar brotnir, óvíst með þak.

Aðrar upplýsingar

Teikning EEr dags. 1915-12, sýnir skóla án kjallara.
Flatey fór í eyði 1967.

Grásíða N. Þing

Fundarhúsið við Víkingavatn (Grásíðu), Fundarhúsið milli Voga og Grásíðu í Kelduhverfi, Norðurþingi

Byggingarár
1924

Skráð af
PHA 1501

Hönnun

Byggjandi Umf. Leifur heppni, sveitin lagði fé fyrir kennsluaðstöðu

Upphafleg notkun fundarhús og farkennslustofa

Húsform tvílyft steinsteypuhús með lágreistu skúrþaki

Veggir steinsteyptir og sléttmúraðir **Þak** timburþak klætt bárujárni

Eigandi Þórarinn Þórarinsson, Vogum

Notkun geymsla

Heimildir Þórarinn Þórarinsson, Vogum Kelduhverfi (viðtal 5.8.2009).
Vormenn íslands, 74-75.
Land og fólk, 76-77.

Breytingar

Ástandsmat

Stendur á fallegum stað við vatnsbakka, mjög upprunalegt, þarfnast endurbóta.

Aðrar upplýsingar

Kennt var í húsinu um skeið.
í notkun sem fundarhús til ársins 1956, er Skúlagarður tók við.
Til stendur að endurgera húsið í upphaflegri mynd og nýta til fuglaskoðunar (2009-08).

Lundur

N. Þing

Gamli Lundur, Öxarfjarðarskóli
Lundi (í landi Ærlækjarsels) í Öxarfirði, Norðurþingi

Byggingarár
1928

Skráð af
PHA 1502

Hönnun húsameistari ríkisins, Einar Erlendsson

Byggjandi Öxafjarðarhreppur

Upphafleg notkun skóli, tvær kennslustofur, heimavist og kennaraíbúð

Húsform steinsteypuhús: kjallari, hæð og portbyggt ris

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Norðurþing

Notkun nýtt sem starfsmannaaðstaða fyrir sumarferðaþjónustu

Heimildir Land og fólk 1985, 109.
http://www.nordurthing.is/?mod=sidur&mod2=view&id=279.
Guðríður S. Kristjánsdóttir skólastjóri 465-2246, Kristján Ingi Jónsson (viðtal 17.12).
Brynjar Halldórsson, Gilhaga, þekkir sögu skólans vel.

Breytingar

1938, leikfimisalur byggður við
1970-71, sundlaug og búningsálma
1995, viðbygging, íþróttasalur úr stáli

Ástandsmat

Þó mikið hafi verið byggt við húsið nýtur það sín vel í umhverfinu.
Reisulegt hús og vel við haldið, æskilegt væri að endurgera glugga í upphaflegri mynd.
Gólf eru upprunaleg og mögulega fleiri innréttingar.

Aðrar upplýsingar

1955, húsið þarfnaðist mikillla viðgerða.
Eftir að skólinn flutti í nýtt hús var Gamli Lundur nýttur sem heimavist.
Í kjallara er vélbúnaður fyrir sundlaug.
Langt er síðan húsið hefur verið notað í þágu skólans.

Núpasveitarskóli N. Þing

Byggðasafn N. Þingeyinga, Snartarstöðum
Snartarstaðir (í nágrenni Kópaskers), Norðurþingi

Byggingarár
1929
Skráð af
PHA 1503

Hönnun húsameistari ríkisins, Einar Erlendsson
Byggjandi Presthólahreppur
Upphafleg notkun skóli og heimavist

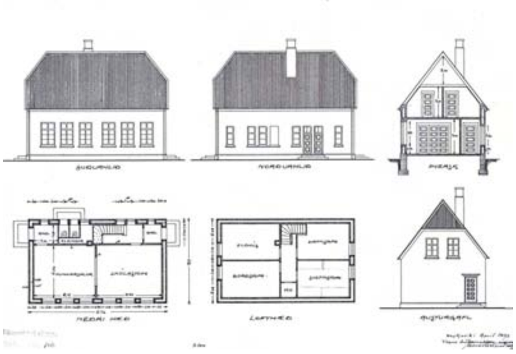

Húsform steinsteypuhús, hæð og hátt ris
Veggir steinsteyptir, kæddir málmplötum
Þak mænisþak út timbri með hálfvalma, klætt bárujárni

Eigandi Sveitarfélagið Norðurþing og Menningarmiðstöð Þingeyinga (50/50%)

Notkun Bóka- og byggðasafn N. Þingeyinga

Heimildir Land og fólk, 125.
Sigrún Kristjánsdóttir safnstjóri, Húsavík, 464-1860.
Einar Erlendsson, teikning dags. 1928-04 og 1938-05, Þ.í. Húsam. rík.

Breytingar

1928, tvílyft viðbygging eftir Einar Erlendsson, kennaraíbúð og bókasafn

Ástandsmat

Búið að klæða útveggi og breyta gluggum.
Breytt herbergjaskipan í risi og á gangi, kennslusalur upprunalegur.
Merkilegt og fallegt skólahús, myndar heild með kirkju eftir Guðjón Samúelsson.

Aðrar upplýsingar

Áður í Presthólahreppi.
Kennt í húsinu til ársins 1982, er nýr skóli opnaði á Kópaskeri.
Til er bæklingur um byggðasafnið.

Svalbarð N. Þing

samkomuhúsið Svalbarði
Svalbarð í Þistilfirði, Svalbarðshreppi

Byggingarár **Hönnun**
1938 **Byggjandi** Svalbarðshreppur og Ungmennafélagið Afturelding
Skráð af
1504 **Upphafleg notkun** samkomuhús

Húsform Einlyft steinsteypuhús með mænisþaki, kjallari undir hækkuðu sviði

Veggir steinsteyptir og málaðir utan, panilklæddir að innan **Þak** mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Svalbarðshreppur

Notkun nýtt sem afdrep og fyrir íþrótta- og smíðakennslu

Heimildir Land og fólk, 514.
Daníel Hansen, Svalbarðsskóla / 468-1140 (viðtal 10.12.2009).

Breytingar

Anddyri bætt við (?)

Ástandsmat

Látlaust hús í funkisstíl, stendur stakt á opnu svæði. Upprunalegt, en er í vanhirðu, þarfnast viðhalds.

Aðrar upplýsingar

Húsið var aflagt sem félagsheimili fyrir 25 árum, er nýtt samkomu- og skólahús var reist í næsta nágrenni þess. Svalbarð var lengi prestsetur, þingstaður hreppsins og póstafgreiðsla.

Borgarfjarðarskóli N. Múl

Nýi skólinn

Hreppstofa (á Skólatúni) Bakkagerði, Borgarfjarðarhreppi

Byggingarár
1939

Skráð af
AK 1601

Hönnun Ágúst Pálsson, f.h. húsameistara ríkisins

Byggjandi Borgarfjarðarhreppur

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Borgarfjarðarhreppur

Notkun hreppsskrifstofa (hreppsstofa) og bankaútibú

Heimildir Saga Borgarfjarðar eystra, 291-295.
Magnús Þorsteinsson, Höfn (viðtal 14.8.2009).

Breytingar

1945, vatnsleiðsla lögð og ýmsar endurbætur gerðar
Notað til kennslu til ársins 1967, er skólinn flutti í Fjarðarborg
Eftir það nýtt sem sjoppa, olíusala og saumastofa þar til því var breytt í hreppsskrifstofu

Ástandsmat

Húsið er hluti af miðbæjarmynd Bakkagerðis. Talsvert breytt, en endurvinnanlegt.
Tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Eldra skólahús byggt 1906, kom tilsniðið frá Noregi, skemmdist mikið í ofsaveðri 1938.
Sigurður Jónsson á Sólbakka, yfirsmiðurUngmennafélagið keypti það og notaði undir samkomuhald til ársins 1968, er það var rifið.

Rauðilækur N. Múl

Fundarhús, félagshús

Rauðilækur (við veg 931), Fellum, Fljótsdalshéraði

Byggingarár
1934-35

Skráð af
AK 1602

Hönnun Karl Ólafsson snikkari frá Urriðavatni yfirsmiður

Byggjandi Ungmennafélagið Huginn

Upphafleg notkun fundarhús og samkomuhús

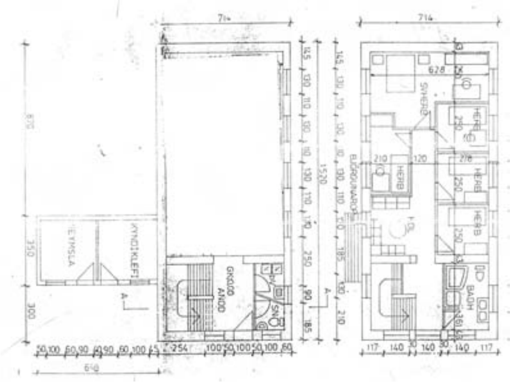

Húsform tvílyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir tvöfaldir steinsteypuveggir með torfeinangrun, klæddir utan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi einkaeign

Notkun íbúðarhús

Heimildir Fellamannabók.
Brynjólfur Bergsteinsson, Egilsstöðum (viðtal 15.8. 2009).

Breytingar

1954-55, stækkað (sjá teikningu)
Breytt í íbúð, útveggir klæddir með málmplötum

Ástandsmat

Gott hús og vel byggt í upphafi. Stendur stakt. Mikið breytt að innan, klæðning á útveggjum. Tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Var aldrei notað sem skóli.

Seyðisfjarðarhreppsskóli N. Múl

Skóli á Hánefsstaðaeyri

Hánefsstaðaeyri við Seyðisfjörð, Seyðisfjarðarkaupstað

Byggingarár
1924

Skráð af
AK 1603

Hönnun Eiríkur Ingimundarson frá Sörlastöðum (?)

Byggjandi Seyðisfjarðarhreppur

Upphafleg notkun skólahús

Húsform einlyft steinsteypuhús með mænisþaki

Veggir steinsteyptir og sléttmúraðir utan, panilklæddir innan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni utan, panilloft inni

Eigandi Sigurður Þórsson verkfræðingur

Notkun aflagt, en verið að endurbyggja

Heimildir Sigurður Þórsson verkfr./ Soffía Guðmundsdóttir (viðtal 18.8.2009). Sigurður Magnússon í Dröfn.

Breytingar

Ástandsmat

Vel hannað hús á sérstökum stað. Upprunalegt í aðalatriðum, m.a. panilklæðning inni. Ástand gott að gólfi frátöldu. Verið að endurnýja glugga í réttu formi en röngum prófíl.

Aðrar upplýsingar

Til er teikning af skólahúsi fyrir Seyðisfjarðarhrepp, dags. og undirskrift vantar. Er með hálfvalmaþaki og íbúð í risi.

Félagsheimilið að Arnhólsstöðum S. Múl

Arnhólsstaðir í Skriðdal, Fljótsdalshéraði

Byggingarár
1932

Hönnun

Byggjandi

Skráð af
AK 1701

Upphafleg notkun félagsheimili

Húsform tvílyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki

Veggir steinsteyptir og sléttmúraðir, langhliðar klæddar málmplötum

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi

Notkun félagsheimili

Heimildir Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1948, stækkun og endurbætur, hönnun: teiknistofan Ármúla 6
1987, byggður 100 m2 salur við félagsheimilið

Ástandsmat

Aðrar upplýsingar

Áður í Skriðdalshreppi.

Egilsstaðir á Kirkjumel S. Múl

Kirkjumelur, í landi Skorrastaða í Norðfirði, Fjarðabyggð

Byggingarár
1930-33
Skráð af
AK 1702

Hönnun Einar Erlendsson
Byggjandi Ungmennafélagið Egill rauði
Upphafleg notkun samkomuhús

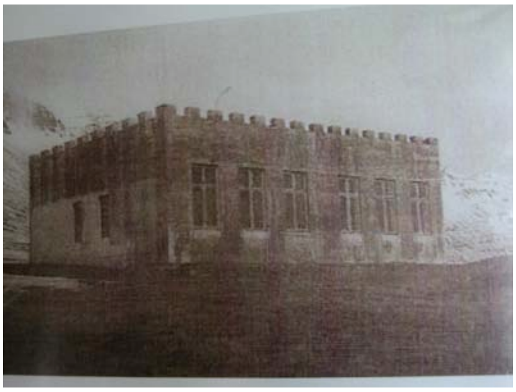
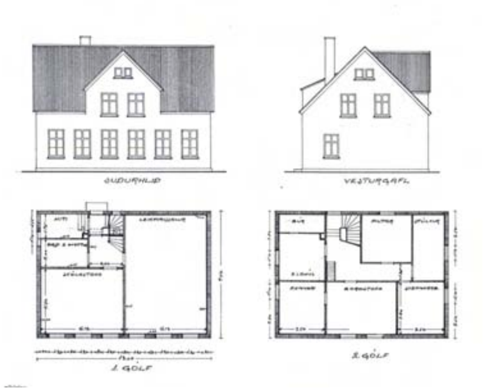

Húsform einlyft steinsteypuhús í upphafi, rishæð bætt ofan á síðar

Veggir steinsteyptir, einangraðir að utan og múraðir með akrílhúð

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Fjarðabyggð

Notkun leikskóli

Heimildir Hálfdán Haraldsson, Kirkjumel (viðtal 18.08.2009).
Teikning Einars Erlendssonar af skóla í Norðfjarðarhreppi, 1930-05.

Breytingar

1946-47, breytt í heimavistarskóla Norðfjarðarhrepps
1970, lengt og byggð viðbygging

Ástandsmat

Stendur fallega á kambbrún, tengt íbúðarhúsi. Tæknilegt ástand gott, en mikið breytt frá upprunalegri gerð. Upphaflega var húsið afar sérstakt, með kastalariði.

Aðrar upplýsingar

Neðri hæðin virðist byggð eftir teikningu Einars Erlendssonar.
1936, gerður samningur um notkun félagsheimilis fyrir skóla.
Teikning af stækkun í safni húsameistara ríkisins 1964 e. Guðmund Guðjónsson.

Fundarhús Lónmanna A. Skaft

Valhóll í Lóni, Sveitarfélaginu Hornafirði

Byggingarár
1912

Skráð af
AK 1801

Hönnun Jens Eyjólfsson (aðalbygging), Ragnar Þórarinsson

Byggjandi Málfundafélag Lónmanna

Upphafleg notkun fundarhús, kennslustofa og spunastofa

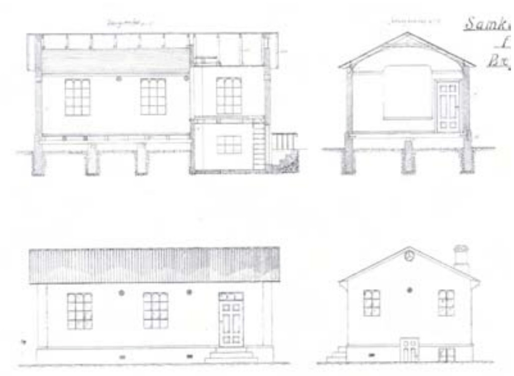

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu mænisþaki, kjallari undir leiksviði

Veggir steinsteyptir veggir, einangraðir að utan og máaðir

Þak lágreist mænisþak klætt bárujárni, panilklædd loft inni

Eigandi Sveitarfélagið Hornafjörður, Menningarmiðstöð Hornafjarðar

Notkun samkomuhús, fundarhús

Heimildir Þorsteinn Geirsson, Gamla hugljúfa sveit (1990), 18-37.
Eins og standandi vottur um þor, Eystrahorn, 21.12 1984,
(viðtal við Skafta Benediktsson, Hraunkoti).
Upphafleg teikning Jens Eyjólfssonar.

Breytingar

1913, skúr byggður við
1929, viðbygging til austurs, skóla- og spunastofa
1990-95, endurgerð og aðlögun, arkitekt: Árni Kjartansson

Ástandsmat

Fagurlega staðsett, fyrrum í þjóðbraut. Vel varðveitt, uppgert og aðlagað, tæknilegt ástand mjög gott.

Aðrar upplýsingar

Fundarhúsið á Pálshól

A. Skaft

Félagsheimilið Holt, Skólahús í Mýrahreppi
Pálshóli í Mýrum, Sveitarfélaginu Hornafirði

Byggingarár
1929

Skráð af
AK 1802

Hönnun Halldór Eyjólfsson í Hólmi

Byggjandi Ungmennafélagið Valur

Upphafleg notkun samkomuhús og skóli

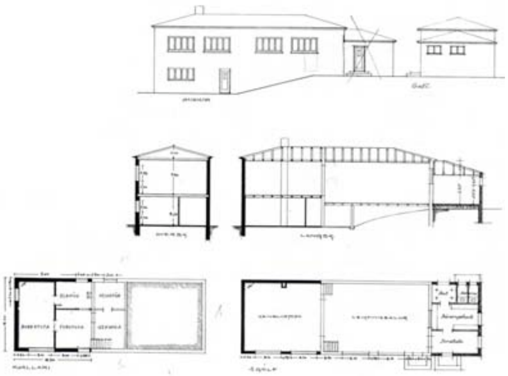

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu mænisþaki, kjallari undir hluta

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir

Þak lágreist valmaþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sveitarfélagið Hornafjörður

Notkun félagsheimili

Heimildir Unnur Kristjánsdóttir frá Lambleiksstöðum. Fundarhúsið. Skaftfellingur, 1992-8, s. 123-129.
Skólahús í Mýrahreppi, teikning GHÞ, 1935-03, húsameistari ríkisins, ÞÍ.

Breytingar

1935-38, tvílyft viðbygging með kennslustofu, eftir teikningu Guðmundar H. Þorlákssonar
1959-65, viðbygging eftir teikningu Guðmundar Guðjónssonar, f.h. húsameistara ríkisins

Ástandsmat

Hluti af þyrpingu Holtabæja, nokkuð upprunalegt, tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Hreppurinn kostaði viðbygginguna 1938.
Í upphafi var spunastofa í kjallara viðbyggingarinnar (UK).

Hrollaugsstaðir A. Skaft

Samkomuhúsið að Hrollaugsstöðum
Hrollaugsstaðir í Suðursveit, Sveitarfélaginu Hornafirði

Byggingarár
1943-45
Skráð af
AK 1803

Hönnun
Byggjandi Ungmennafélagið Vísir
Upphafleg notkun

Húsform steinsteypuhús með lágum mænisþökum, tvílyft að hluta
Veggir steinsteyptir, klæddir utan með málmplötum **Þak** mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sveitarfélagið Hornafjörður

Notkun félagsheimili og gistiheimili

Heimildir Byggðasaga Borgarhafnarhrepps / skjöl Steindórs á Hala.
Sigurður Hannesson, 845-9525.
Þorsteinn Einarsson, skrá.

Breytingar

1952, núverandi félagsheimilishluti reistur sem íþróttahús skólans
1983, viðbygging og tengibygging eftir teikningu Sveins Ívarssonar arkitekts
Húsið einangrað að utan og klætt málmplötum

Ástandsmat
Hluti af byggðartorfu Kálfafellsstaðar og Jaðars.
Búið að breyta mikið með sambyggingum og endurinnréttingu.
Lítið eftir af upprunalegri mynd.

Aðrar upplýsingar
Aður í Borgarhafnarhreppi.
Í notkun sem skóli og félagsheimili þar til fyrir fáum árum.

Múlakotsskóli

V. Skaft

Skólahús Múlakoti, Síðu
Múlakoti á Síðu, Skaftárheppi

Byggingarár
1909

Skráð af
SK 1901

Hönnun

Byggjandi hreppurinn

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft timburhús með lágreistu mænisþaki

Veggir timburveggir á lágum steinsökkli, klæddir utan með bárujárni

Þak lágreist mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Skaftárhreppur

Notkun

Heimildir Múlakotsskóli á Síðu fagnar 100 ára afmæli, Mbl. 20.10. 2009.
Skólahald í Hörgslands- og Kirkjubæjarhreppi, Dynskógar, 124-133.
Skýrsla um skólahúsin í Vestur-Skaftafellssýslu, ÞI.
Skólarnir í Múlakoti og á Kálfafelli, *Sunnlenskar byggðir*, 6. b. *Skaftárþing,* 129-133.

Breytingar

Gluggar á skólastofu breyttir, til stendur að færa í upphaflegt horf

Ástandsmat

Friðað hús. Eitt síðasta skólahúsið byggt í kjölfar fræðslulaga 1907 sem enn er á upphaflegum stað og í nothæfu ásigkomulagi. Mjög upprunalegt, utan sem innan.

Aðrar upplýsingar

Friðað í B. flokki árið 1982.
Stendur á leigulóð, samningur rennur út 2010.

Herjólfsstaðaskóli V. Skaft

Álftaversskóli

Herjólfsstöðum í Álftaveri, Skaftárheppi

Byggingarár
1916

Skráð af
PHA 1902

Hönnun stuðst við teikningu frá húsameistara

Byggjandi Álftaversskólahérað

Upphafleg notkun skóla- og fundarhús

Húsform einlyft timburhús með lágreistu mænisþaki

Veggir timburveggir á hlöðnum sökkli, klætt bárujárni utan, panilklætt inni

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, bogahvelfing inni

Eigandi Skaftárhreppur

Notkun leigt út sem fundarhús og gistiaðstaða

Heimildir Gissur Jóhannesson, Herjólfsstöðum (sýndi hús og veitti upplýsingar).
Skýrsla um skólahúsin í Vestur-Skaftafellssýslu, ÞI.

Breytingar

1970, skólahaldi hætt í húsinu
1990, viðbyggingar og endurbætur

Ástandsmat

Hluti af bæjarhúsaþyrpingu Herjólfsstaða. Gamla húsið heldur upphaflegum svip þrátt fyrir viðbyggingar og endurbætur á síðari árum. Vel hirt og vel við haldið.

Aðrar upplýsingar

Upphaflega byggt upp úr eldra stúkuhúsi, sem byggt var 1903.
Það stóð fyrir neðan Kirkjubæjarklausturskirkju.
Keypt af hreppnum og efnið flutt að Herjólfsstöðum.
Teikningu húsameistara var ekki fylgt nákvæmlega, skv. skýrslu.
Húsgögn úr skólanum eru varðveitt í Byggðasafni á Skógum.

Deildarárskóli V. Skaft

skóli í Hvammshreppi, Mýrdal
við Afréttisá á Höfðabrekkuafrétti, Mýrdalshreppi

Byggingarár 1904
Hönnun
Byggjandi Hvammsskólahérað
Skráð af PHA 1903
Upphafleg notkun skólahús

Húsform einlyft timburhús með lágu mænisþaki

Veggir timburveggir, klæddir bárujárni

Þak lágreist mænisþak, klætt bárujárni utan, panilklætt inni

Eigandi Ferðafélag Mýrdælinga

Notkun nýbyggingin verður skáli Ferðafélags Mýrdælinga

Heimildir Skýrsla um skólahúsin í Vestur-Skaftafellssýslu, ÞI.
Ferðafélag Mýrdælinga, Sigurður Hjálmarsson formaður (869-0170, viðtal 17.12).
http://gongur.blogcentral.is
Sigurjón Einarsson. Deildarárskóli. *Sunnlenskar byggðir*, *Skaftárþing 6. b.,* 454-455.

Breytingar

1909, forstofa byggð við kennslustofuna. Húsið taldist fullbúið
1959, skólinn lagður niður, húsið notað sem félagsheimili
1970, flutt inn á Höfðabrekkuafrétt og notað sem gangnamannakofi
Hreppurinn gaf Ferðafélaginu húsið til endurbyggingar
Húsið reyndist of illa farið til að hægt væri að endurbyggja það

Ástandsmat

Gamla húsið reyndist of illa farið til að hægt væri að endurnýta það. Nýtt hús með sama útliti byggt 50-100 m. ofar í brekkunni. Gamall panill endurnýttur í nýja húsinu.

Aðrar upplýsingar

Stóð upphaflega í stekkjartúni frá Skammadal, vestan Deildarár í Mýrdal.
Minnisvarði um skólann afhjúpaður 2.7. 2005 af fyrrverandi nemendum.

Litla-Hvammsskóli

Skólinn í Litla-Hvammi

Byggðasafninu á Skógum, Eyjafjöllum, Rangárþingi eystra

Byggingarár
1901/1903

Skráð af
JÞ 2001

Hönnun byggt í samráði við fræðslustjóra

Byggjandi Dyrhólahreppsskólahérað

Upphafleg notkun fundarhús og skóli

Húsform einlyft timburhús með lágreistu timburþaki, kennslustofa og fordyri

Veggir timburveggir á steyptum sökkli, klæddir bárujárni utan, panilklætt inni

Þak lágreist mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, slétt panilloft inni

Eigandi Byggðasafnið á Skógum

Notkun safnhús með minjum um skólahald, hluti af sýningu Skógasafns

Heimildir Sigurjón Einarsson. Skólarnir í Litla-Hvammi og á Eystri-Sólheimum, *Sunnlenskar byggðir*, 6. b. *Skaftárþing,* 466-473 (gömul mynd).
Skýrsla um skólahúsin í Vestur-Skaftafellssýslu, ÞI.
Upplýsingatexti Skógasafns.

Breytingar

1903, flutt að Litla-Hvammi, Mýrdal
1908, forstofu bætt við skólastofuna, hún hækkuð og fjórir gluggar gerðir
1999-2000, flutt að Skógum og endurbyggt í upphaflegri mynd

Ástandsmat

Endurbyggt í upphaflegri mynd sem safnhús, best varðveitta dæmi um skólahús í sveit frá upphafi 20. aldar.

Aðrar upplýsingar

1901, byggt sem fundarhús á Vatnsskarðshólum, Mýrdal, V. Skaft.
1968 var hætt að nota húsið til kennslu.

Dagsbrún

Rang

Félagsheimilið Dagsbrún

Skarðshlíð, Austur-Eyjafjöllum, Rangárþingi eystra

Byggingarár
1927-8

Skráð af
JÞ 2002

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Eyfellingur

Upphafleg notkun samkomuhús, einnig notað til kennslu

Húsform einlyft steinhús með mænisþaki, 10 m x 7 m, útbygging 3 x 10 m

Veggir hlaðnir úr steypusteini á steyptri undirstöðu

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, reituð hvelfing inni

Eigandi Ungmennafélagið Eyfellingur

Notkun í endurbyggingu

Heimildir Sunnlenskar byggðir IV, 36-37 (eldri ljósmynd).
Dagsbrún öðlast nýtt líf. Mbl, 9.10. 2009.
Sigurgeir Ingólfsson, formaður Umf. Eyfellings, 893-8726.

Breytingar

Búið að einangra að utan og múrhúða, skipta út gluggum og hreinsa gólf innan úr húsinu

Ástandsmat

Mjög sérstakt byggingarlag, óvenjulegt gaflsnið, stendur fallega við þjóðveginn, salur með hvelfingu fallegt rými. Húsið er í endurbyggingu.

Aðrar upplýsingar

Páll Zophaníasson hefur mælt húsið og teiknað.

Yzti-Skáli Rang

Ysti-Skálaskóli

Ysta-Skála I, Vestur-Eyjafjallahreppi, Rangárþingi eystra

Byggingarár
1912

Skráð af
JÞ 2003

Hönnun

Byggjandi

Upphafleg notkun skóli og fundarhús

Húsform steinsteypuhús, kjallari og hæð, 6 x 7 m að grunnfleti

Veggir steinsteyptir, einangraðir utan og klæddir málmplötum

Þak mænisþak úr timbri, klætt málmplötum

Eigandi Sævar Sæmundsson

Notkun gestahús fyrir nærliggjandi sumarhús

Heimildir Sævar Sæmundsson rafvirki
Sunnlenskar byggðir IV, 130-131
Skýrslur um skólahús, ÞÍ

Breytingar

Stóð lengi autt, eftir að hreppurinn hætti að nota það.

Ástandsmat

Húsið er fellt fallega inn í landið, með aðkomu á báðum hæðum. Húsið hefur verið mikið endurnýjað, einangrað að utan og klætt með trapisustáli, fátt minnir á upphaflega gerð.

Aðrar upplýsingar

Kennsla í Ásólfstaðasókn var í húsinu fram til 1950.

Heimaland   Rang

Sauðhúsvöllur

Sauðhúsvelli, Vestur-Eyjafjöllum, Rangárþingi eystra

Byggingarár
1926-28

Skráð af
JÞ 2004

Hönnun

Byggjandi Ungmennafélagið Trausti

Upphafleg notkun þinghús

Húsform steinhús, einlyft með mænisþaki, viðbygging hæð og ris, samt.174 m2.

Veggir steinsteyptir, sléttpússaðir og málaðir, ein hlið er ópússuð en máluð

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sigmar Sigurðsson bóndi, Sauðhúsvöllum

Notkun véla- og áhaldageymsla

Heimildir Sunnlenskar byggðir IV, 124-125.
Sigmar Sigurðsson, viðtal 27.12.2009.

Breytingar

1936, viðbygging, hæð og ris.
einlyft viðbygging úr JL vikursteini, pússuð.

Ástandsmat

Samkomuhús með gaflsniði, veggir steyptir upp fyrir þak. Heillegt að sjá að utan og upprunalegt. Viðbygging úr vikursteini er orðin léleg.

Aðrar upplýsingar

Aldrei var skóli í húsinu, að sögn Sigmars.
Heimaland var stærsta samkomuhús sýslunnar árið 1928.

Fljótshlíðarskóli Rang

Húsið, Gistiheimilið Húsið

við þjóðveginn í nágrenni Kirkjulækjar í Fljótshlíð, Rangárþingi eystra

Byggingarár
1929

Skráð af
PHA 2005

Hönnun Einar Erlendsson, f.h. húsameistara ríkisins

Byggjandi Fljótshlíðarhreppur

Upphafleg notkun skóli, samkomuhús, póst- og símstöð, kennaraíbúð

Húsform steinsteypuhús, ein hæð og hátt ris

Veggir steinsteyptir, einangraðir og klæddir málmplötum utan, panill inni

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi GLÓB (Hinrik Þorsteinsson)

Notkun gistiheimilið Húsið

Heimildir Skýrsla um verklegar framkvæmdir, 84 (gömul mynd).
Gistiheimilið Húsið, Hinrik Þorsteinsson (viðtal 16.12.09) 487-8448.
Sunnlenskar byggðir IV, 375.

Breytingar

1982-83. Endurbyggt eftir bruna
Byggð hefur verið forstofa við vesturgafl og sólskáli við austurgafl
Gluggar endurnýjaðir, húsið klætt utan og einangrað með málmplötum

Ástandsmat

Núverandi eigendur endurbyggðu húsið eftir bruna. Reynt var að taka tillit til upprunalegrar gerðar hússins, endurnýttu m.a. upphaflegan panil og annað efni.

Aðrar upplýsingar

1971 (janúar) aflagt sem skóli í kjölfar bruna vegna eldingar.
Húsið stóð autt um árabil og stóð til að rífa það.
1982-3, núverandi eigendur kaupa húsið og hefja endurbyggingu.
Í húsinu var rekið fyrsta gistihús í Fljótshlíð (sjá ritgerð Sigríðar Hjartar).
Samkomuhúsið Goðaland byggt 1948, handan vegarins.

Hvolsskóli Rang

Gamli barnaskólinn á Hvolsvelli, Gistiheimilið Ásgarður
Stórólfshvoli (við Hvolsvöll), Rangárþingi eystra

Byggingarár
1927

Hönnun

Byggjandi

Skráð af
PHA 2006

Upphafleg notkun barnaskóli

Húsform einlyft timburhús með háu risi

Veggir timburveggir á steyptum sökkli, klæddir bárujárni utan

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Reiðskólinn Ferill

Notkun gistiheimili og veitingaaðstaða

Heimildir Sigríður Þorsteinsdóttir, gistiheimilinu Ásgarði, 487-1440, 896-1248

Breytingar

Ýmsar útlitsbreytingar í tengslum við endurbyggingu

Ástandsmat

Heillegt skólahús, þokkalega við haldið. Útflúraðar vindskeiðar og gluggaumgjarðir nokkuð ýktar miðað við tímabil hússins, sem reist var 1927.

Aðrar upplýsingar

Áður í Hvolhreppi. Erlendur Magnússon smíðakennari keypti skólahúsið og gerði upp eftir að skólahald þar lagðist af.
Núverandi eigendur keyptu húsið 2007-8.

Standarskóli

Rang

Golfskáli Strandarvallar

Strönd, Rangárvöllum, Rangárþingi ytra

Byggingarár
1933

Skráð af
PHA 2007

Hönnun Einar Erlendsson, Guðmundur H. Þorláksson

Byggjandi Rangárvallahreppur

Upphafleg notkun heimavistarskóli

Húsform tvílyft steinsteypuhús með lágreistu valmaþaki

Veggir steinsteyptir, klæddir utan með sléttum málmplötum

Þak timburþak, klætt bárujárni

Eigandi Golfklúbbur Hellu

Notkun golfskáli Strandarvallar

Heimildir Sunnlenskar byggðir V, 85.
Golfklúbbur Hellu, s. 487-8208.

Breytingar

Viðamiklar breytingar þegar húsinu var breytt í golfskála
Viðbygging við austurgafl, húsið klætt utan og gluggum skipt út

Ástandsmat

Athyglisvert dæmi um skólahús frá fyrstu árum funksjónalisma, Teiknað af Guðmundi H. Þorlákssyni f.h. Húsameistara ríkisins. Nýlegar breytingar taka lítið mið af upphaflegum stíl.

Aðrar upplýsingar

Byggt sem heimavistarbarnaskóli, sem starfaði til ársins 1970.

Þingborg — Árn

Barnaskólinn að Þingborg, Þingborg ullarvinnsla
Þingborg, við þjóðveginn á móts við Skeggjastaði, Flóahreppi

Byggingarár
1927 / 1934

Skráð af
PHA 2101

Hönnun Einar Erlendsson, f.h. húsameistara ríkisins (viðbygging)

Byggjandi Hraungerðishreppur

Upphafleg notkun barnaskóli, þinghús og félagsheimili sveitarinnar

Húsform steinsteypuhús, tvær álmur með mænisþaki, kjallari undir skólaálmu

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir utan, panilklæddir innan í sal

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, slétt panilloft í sal

Eigandi Ríkið og Flóahreppur

Notkun ullarvinnsla og verslun með íslenskt handverk

Heimildir Sunnlenskar byggðir II, 432-433.
www.floahreppur.is
http://www.thingborg.net

Breytingar

1934, viðbygging fyrir heimavistarskóla, teiknuð af Einari Erlendssyni, f.h. húsameistara ríkisins

Ástandsmat

Unnið er að endurbótum á ytra byrði hússins. Það hefur haldið upprunalegum einkennum utan húss sem innan. Stendur við þjóðveg 1, skammt frá nýlegu samkomuhúsi með sama nafni.

Aðrar upplýsingar

Áður í Hraungerðishreppi. Sigurgeir Illugason frá Laugum, Hraungerðishreppi, er talinn hafa smíðað húsið.
Nýtt félagsheimili, Þingborg tekið í notkun 1992.
Ullarvinnslan hefur haft húsið til afnota síðan 1990.

Skeiðaskóli Árn

Brautarholtsskóli (1988)

Brautarholti (úr landi Húsatófta), Skeiða- og Gnúpverjahreppi

Byggingarár
1933
Skráð af
OM 2102

Hönnun Einar Erlendsson, Guðmundur H. Þorláksson
Byggjandi Skeiðahreppur
Upphafleg notkun skóli og samkomuhús, heimavist og kennaraíbúð

Húsform tvílyft steinsteypubygging með valmaþaki, byggð í vinkil

Veggir steinsteyptir, einangraðir utan, ný múrkápa

Þak valmaþak úr timbri klætt bárujárni

Eigandi Skeiða- og Gnúpverjahreppur

Notkun leikskóli

Heimildir Sunnlenskar byggðir II, 448-449.
http://www.thjorsarskoli.is
Helgi Elíasson. Heimavistarskólar. Menntamál 7:1931, 143-145.
Erindi Eiríks Jónssonar, flutt við vígslu skólans. Menntamál 7:1931, s. 146-155.

Breytingar

Leikfimi- og samkomuálma frá 1933 var rifin og nýbygging reist í staðinn.

Ástandsmat

Önnur upphaflega álman horfin, viðbyggingar reistar í hennar stað sem taka mismikið tillit til gamla hússins. Uppphaflegan frágang má finna víða í gamla húsinu.

Aðrar upplýsingar

Áður í Skeiðahreppi.
Skólinn vígður 16.12.1933. Þá talinn fullkomnasti heimavistarskóli landsins.

Ásaskóli Árn

í landi Ása, á eyrum Kálfár, Skeiða- og Gnúpverjahreppi

Byggingarár
1923 / 1935

Skráð af
OM 2103

Hönnun Guðmundur H. Þorláksson (viðbygging)

Byggjandi Gnúpverjahreppur

Upphafleg notkun heimavistarskóli og samkomuhús

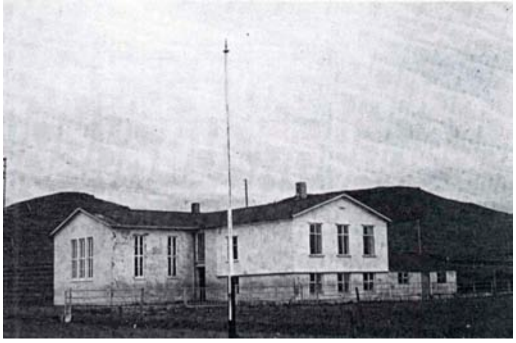

Húsform steinsteyptur kjallari, hæð úr timbri með lágu mænisþaki

Veggir timburveggir (eldri hluti) og steyptir veggir, klæddir lituðu bárustáli

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Stefán Guðmundsson og Katrín Sigurðardóttir (486-6047)

Notkun íbúðarhús

Heimildir Sunnlenskar byggðir II, 343 (gömul mynd).
http://is.wikipedia.org/wiki/Ásaskóli

Breytingar

1935, viðbygging úr steinsteypu, íþrótta- og samkomusalur
Miklar endurbætur hafa verið gerðar á húsnæðinu á síðustu árum, arkitekt: Sigríður Sigþórsdóttir, Basalt arkitektar

Ástandsmat

Húsið hefur verið aðlagað nýju hlutverki með breytingum, steypt salarálma klædd lituðu bárustáli og gluggar samræmdir eldri hluta úr timbri. Upprunalegar klæðingar eru víða inni í húsinu. Til stendur að breyta innréttingum skólahússins.

Aðrar upplýsingar

Elsti heimavistarbarnaskóli landsins, byggður 1923. Á lofti skólans var heimavistin og vistarverur barnanna. Á neðri hæð voru eldhús, skólastofur og salur. Úti er stór flöt og áhorfendapallar í brekku. Kennsla flutt í Gnúpverjaskóla 1986. Til er teikning af skóla í Gnúpverjahreppi eftir Guðjón Samúelsson, 1923-04, sem ekki var notuð.

Barnaskólinn í Reykholti

Árn

Reykholtsskóli

Reykholti (úr landi Stóra-Fljóts) í Biskupstungum, Bláskógabyggð

Byggingarár
1928

Skráð af
OM 2104

Hönnun Einar Erlendsson, f.h. húsameistara ríkisins

Byggjandi Biskupstungnahreppur

Upphafleg notkun heimavistarbarnaskóli

Húsform steinsteypuhús, hæð, kjallari og hátt ris

Veggir steinsteyptir

Þak bratt mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Bláskógabyggð

Notkun Leikskólinn Álfaborg

Heimildir Sunnlenskar byggðir II, 161.
http://alfaborg.blaskogabyggd.is/
Almenningsfræðsla á Íslandi 1880-2007, síðara bindi, 49. (mynd)

Breytingar

1930, lokið við steypta sundlaug við hlið skólans
1989, gamla skólanum breytt í leikskóla
Ýmsar viðbyggingar

Ástandsmat

Upphaflegt húsform greinilegt þrátt fyrir viðbyggingar. Gluggum hefur verið breytt og útveggir klæddir með steniplötum. Mikið breytt að innan, þó má finna leifar af upphaflegum frágangi.

Aðrar upplýsingar

Annað skólahús reist skammt frá árið 1957.
Upphaflega var steinsteypt sundlaug við hlið gamla skólahússins.

Samkomuhúsið Borg Árn

Gamla Borg

Minni Borg, Grímsnesi, Grímsnes- og Grafningshreppi

Byggingarár
1929

Skráð af
OM 2105

Hönnun Þorleifur Eyjólfsson

Byggjandi Ungmennafélagið Hvöt

Upphafleg notkun þinghús og skóli

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágreistu mænisþaki, kjallari undir sviði

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir utan, panilklæddir inni

Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni, panilklædd hvelfing

Eigandi

Notkun kaffihús, veislu- og fundarsalur

Heimildir Sunnlenskar byggðir III, 97-99.
Lísa Thomsen, Búrfelli Grímsnesi, 482-2670.
www.gamlaborg.is / s. 486-4550, gsm 863-8814.

Breytingar

Var aflagt sem samkomuhús eftir 1966, m.a. notað sem bílaverkstæði
Var í mikilli niðurníðslu, stóð til að rífa
Að frumkvæði nokkurra aðila var komið í veg fyrir það og var húsið endurbyggt í framhaldi

Ástandsmat

Mjög vel varðveitt hús, nýlega uppgert á vandaðan hátt, utan sem innan. Afar formfagurt og heilsteypt verk í listrænu tilliti, hefur sérstakt gildi sem verk arkitektsins Þorleifs Eyjólfssonar.

Aðrar upplýsingar

Árið 1931 létust skólastjórahjónin úr taugaveiki, fólk hræddist húsið í kjölfarið og öll félagsstarfsemi datt niður. Hreppurinn tók húsið að sér.
Nýtt samkomuhús vígt 1966.

Kirkjuhvoll Gull

upp af Halldórsstöðum, Hlöðversneshverfi, Sveitarfélaginu Vogum

Byggingarár
1932
Skráð af
PHA 2201

Hönnun

Byggjandi Kvenfélagið Fjóla og Ungmennafélagið Þróttur

Upphafleg notkun samkomuhús ungmenna- og kvenfélags

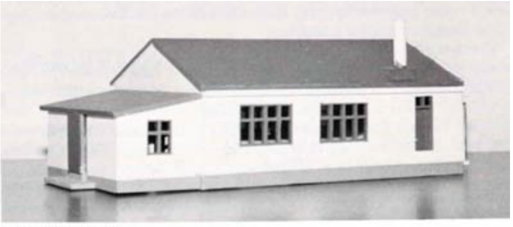

Kirkjuhvoll, (líkan).

Húsform einlyft steinsteypuhús með lágu mænisþaki

Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir utan **Þak**

Eigandi

Notkun geymsla

Heimildir Mannlíf og mannvirki í Vatnsleysustrandarhreppi, 381-382.

Breytingar

Aflagt sem samkomuhús

Ástandsmat

Húsið er mjög hrörlegt, en vel hægt að bjarga því frá eyðileggingu.

Aðrar upplýsingar

Húsið var vígt á annan dag jóla árið 1933. Á árunum 1937-40 var unglingaskóli starfræktur í húsinu. Samkomuhúsið Glaðheimar í Vogum tók við hlutverki Kirkjuhvols, þegar það fullnægði ekki lengur kröfum tímans.

Norðurkot Gull

við Kálfatjörn á Vatnsleysuströnd, Sveitarfélaginu Vogum

Byggingarár
1903
Skráð af
PHA 2202

Hönnun Ólafur Erlendsson yfirsmiður
Byggjandi skólanefnd og hreppurinn
Upphafleg notkun skólahús innstrendinga

Húsform timburhús á steyptum kjallara, hæð og portris
Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan, panilklæddir innan
Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni
Eigandi
Notkun í viðgerð
Heimildir Mannlíf og mannvirki í Vatnsleysustrandarhreppi, 312-313, 373-376.

Breytingar

Varð íbúðarhús árið 1911
Flutt frá Norðurkoti að Kálfatjörn, sett á nýjan grunn og endurbyggt

Ástandsmat

Mjög upprunalegt og fallegt hús
Verið er að gera það upp á nýjum stað á vandaðan hátt
Viðgerð lokið að utan, verið að lagfæra að innan

Aðrar upplýsingar

Neðri hæðin var ætluð til kennslu en risið hugsað sem íbúð til leigu.
Barnakennsla aflögð í Norðurkoti árið 1910.
Húsið selt og það allt leigt sem íbúðarhús.

Garðaholt Gull

Félagsheimilið Garðaholt
Garðaholti, Garðahverfi (á Álftanesi), Garðabæ

Byggingarár
1909
Skráð af
PHA 2203

Hönnun
Byggjandi Garðahreppur
Upphafleg notkun skóli og þinghús Garðahrepps

Húsform timburhús á steyptum kjallara, hæð og ris
Veggir timburveggir klæddir bárujárni utan
Þak mænisþök úr timbri, klædd bárujárni

Eigandi

Notkun samkomuhús

Heimildir Garðabær, byggð milli hrauns og hlíða, 64-67.
Ágrip af skólasögu Garðabæjar (www.flataskoli.is).
Garðahverfi, Fornleifaskráning.

Breytingar

1956, húsið stækkað og því breytt í samkomuhús hreppsbúa
Kvenfélag Garðahrepps stóð fyrir endurbótunum í samvinnu við hreppinn

Ástandsmat
Húsinu hefur verið mikið breytt í tímans rás, en með virðingu fyrir stílgerð eldri timburhúsa. Hluti af einstæðu búsetulandslagi Garðahverfis. Vel við haldið og í góðu tæknilegu ástandi.

Aðrar upplýsingar
Skólahald í Garðahreppi fellt niður árið 1947.
Húsið stækkað og vígt sem samkomuhús 24. mars 1956.

Bjarnastaðaskóli   Gull

Bjarnastöðum (við Bakkaveg), Sveitarfélaginu Álftanesi

Byggingarár
1914
Skráð af
PHA 2204

Hönnun Einar Erlendsson, f.h. Rögnvalds Ólafssonar
Byggjandi hreppurinn
Upphafleg notkun barnaskóli, íbúð skólastjóra og fundarhús sveitarinnar

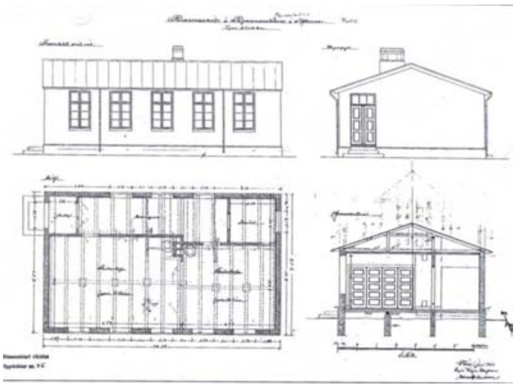

Húsform steinsteypuhús, hæð og portbyggt ris
Veggir steinsteyptir, sléttmúraðir og málaðir
Þak mænisþak úr timbri, klætt bárujárni

Eigandi Sveitarfélagið Álftanes

Notkun skrifstofur Sveitarfélagsins Álftaness

Heimildir Álftaness saga, 214-217 (mynd og teikning).
Barnaskóli á Bjarnastöðum, teikning Einars Erlendssonar, 1914-06. Þí.

Breytingar

Breytt úr skólahúsi í hreppsskrifstofur, innréttingar fjarlægðar, herbergjaskipan og stigatengingu milli hæða gerbreytt
Nýtt anddyri og kvistur á norðurhlið, arkitekt Guðni Pálsson
Gluggar endursmíðaðir í upphaflegri mynd, arkitektar: ARGOS

Ástandsmat

Reisulegt hús, stendur fallega á opnu svæði. Heillegt að utan, gluggar hafa verið endurgerðir á vandaðan hátt. Mikið breytt að innan, fátt minnir á upphaflega gerð. Tæknilegt ástand gott.

Aðrar upplýsingar

Aflagt sem skólahús 1978, er Álftanesskóli tók til starfa.

F U N D A R H Ú S O G S K Ó L A R
TEIKNINGAR EFTIR RÖGNVALD Á. ÓLAFSSON OG EINAR ERLENDSSON 1909-1917

UPPDRÁTTUR / SKÓLAHÚS	DAGS.	UNDIRSKRIFT	ATHS
Barnaskóli, Flatey, Breiðafirði	1909	teikningu vantar	rifinn 1992
Barnaskóli, Vík í Mýrdal, 20 börn	1910	teikningu vantar	horfinn
Barnaskóli, Brennistöðum, Mýrarsýslu	1910	heimild SÞ	óvíst / hluti félagsheimilis
Barnaskóli fyrir 24 börn (Hvolhreppi)	1911	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli Ölfushreppi, Árnessýslu (Kotströnd)	1911	EEr f.h. RAO	óvíst hvort byggður / horfinn
Barnaskóli Auðkúluhreppi, Ísafjarðarsýslu	1911-01	EEr f.h. RAO	óvíst hvort byggður / horfinn
Barnaskóli, Höfnum	1911-04	EEr f.h. RAO	ekki byggður sbr. Byggðasögu
Barnaskóli með heimavist fyrir 14 börn	1911-06	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli fyrir 14 börn	1911-06	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli fyrir 10 börn	1911-10	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli fyrir 15 börn	1911-12	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli í Biskupstungum	1912	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli í Fellshreppi, Skagafirði	1912-05	RAO	stendur enn, búið að breyta / viðbygging
Barnaskóli, Járngerðarstaðahverfi, Grindavík	1912-05	EEr f.h. RAO	horfinn
Barnaskóli, Þórkötlustaðahverfi, Grindavík	1912-05	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli á Eyrarbakka	1912-09	EEr f.h. RAO	stendur enn, búið að byggja við
Barnaskóli fyrir 10 börn	1912-10	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli fyrir 20 börn	1912-10	EEr f.h. RAO	almenn tillaga
Barnaskóli, Borgarnesi	1913	RAO	stendur enn með viðbyggingum
Barnaskóli í Hofshreppi, Skagafirði	1913-03	RAO	óvíst hvort byggður
Barnaskóli Lundareykjadal	1913-03	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Skólahús Hólmavík	1913-03	RAO	stendur enn / heillegt
Skólahús í Stafholtstungum [Hlöðutúnsholti]	1913-03	RAO	2 teikningar /rifið 1986
Skólahús fyrir 2x12 börn	1913-05	EEr f.h. RAO	almenn tillaga

Barnaskóli í Sveinsstaðahreppi	1913-05	EEr f.h. RAO	óljóst / húsið frábrugðið teikningu
Barnaskóli, Ingjaldssandi	1914-02	án undirskr.	ekki byggður
Barnaskóli, 1 skólastofa	1914-02	RAO	almenn tillaga
Barnaskóli í Þykkvabæ, Skaftafellssýslu	1914-03	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli á Hábæ í Þykkvabæ, Rangárvallasýslu	1914-04	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli með leikfimihúsi í Hafnarfirði	1914-04	EEr f.h. RAO	horfinn
Barnaskóli á Hvammstanga, viðbygging	1914-06	EEr f.h. RAO	horfinn
Barnaskóli á Bjarnastöðum á Álftanesi	1914-06	EEr f.h. RAO	stendur enn, lítið breytt utan
Barnaskóli í Ólafsfirði	1915-01	EEr f.h. RAO	ekki byggður eftir teikningu
Barnaskóli í Ljósavatnshreppi	1915-02	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli Þverárhreppi (Ósum) [Miðnesi, V.Hún]	1915-03	EEr f.h. RAO	óvíst hvort byggður
Fundarhús að Skildi, Helgafellssveit, viðbygging	1915-06	EEr f.h. RAO	viðbygging við eldra hús / horfið
Barnaskóli í Eyrarsveit fyrir 15 börn	1915-06	EEr f.h. RAO	ekki byggður sbr. Byggðasögu
Barnaskóli í Mjóafirði	1915-08	EEr f.h. RAO	óvíst hvort byggt e. teikningu / horfinn
Barnaskóli Vestmannaeyjum	1916-01	EEr f.h. RAO	stendur enn með viðbyggingum
Barnaskóli í Bárðardal	1916-02	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli Óslandshlíðarhreppi, 15 börn	1916-02	EEr f.h. RAO	ekki byggður
Barnaskóli Reyðarfirði	1916-03	EEr f.h. RAO	óvíst hvort byggt e. teikningu
Barnaskóli á Skútustöðum, viðbót við fundarhús	1917-01	EEr f.h. RAO	horfinn
Barnaskóli, Kirkjubæjarklaustri, 20 börn	1917-04	EEr	byggður úr timbri / horfinn
Barnaskóli í Grýtubakkahreppi, S. Þingeyjarsýslu	án dags.	án undirskr.	ekki byggt eftir teikningu
Barnaskóli, Siglufirði		teikningu vantar	stendur enn með viðbyggingum

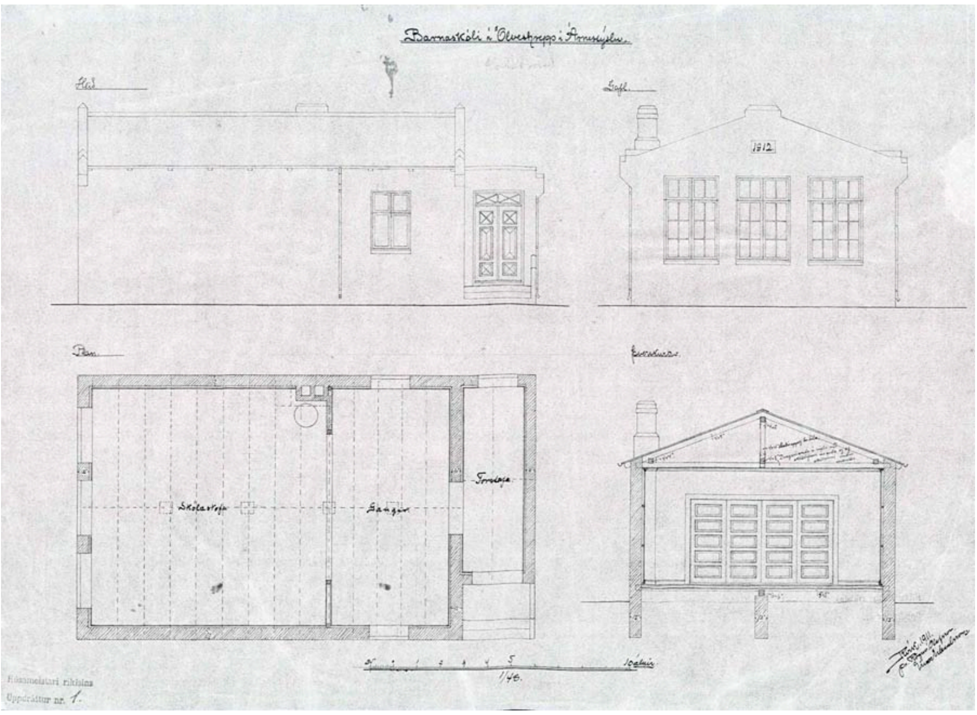

1911
Barnaskóli í Ölfushrepp
Árnessýslu
Kotströnd (?)

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

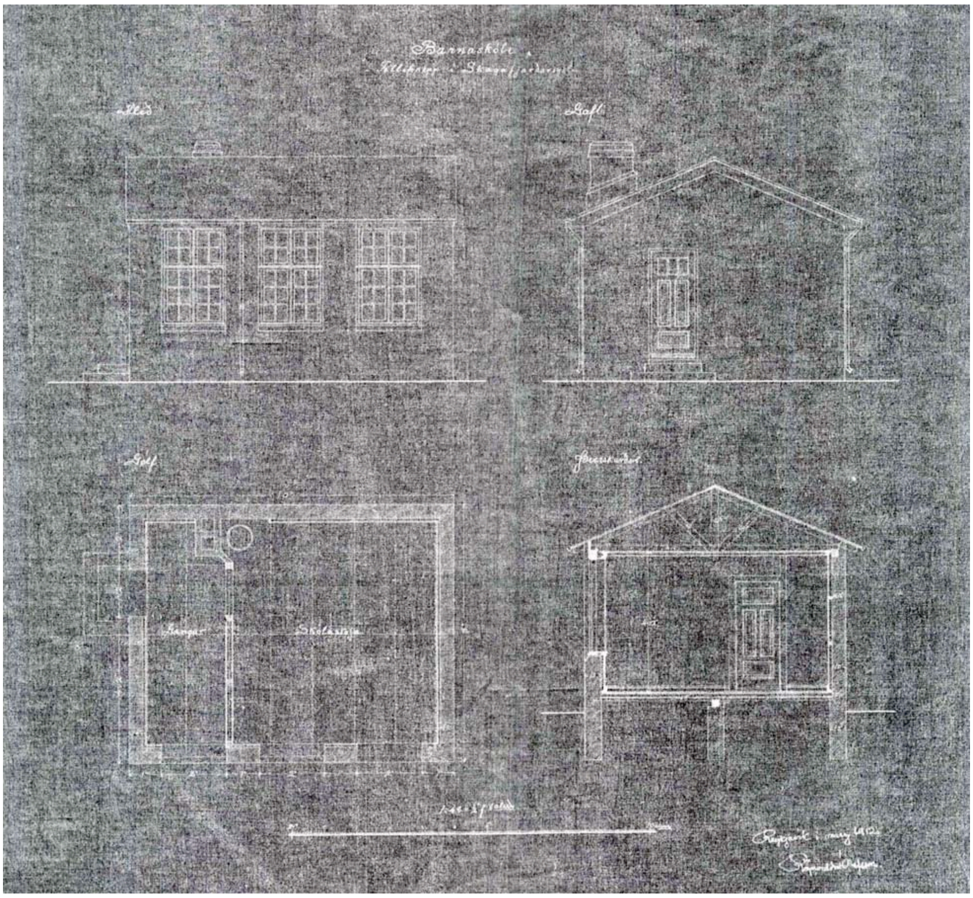

1912-03
Barnaskóli í Fellshreppi
Skagafirði
(Skálárskóli)

Rögnvaldur Á. Ólafsson

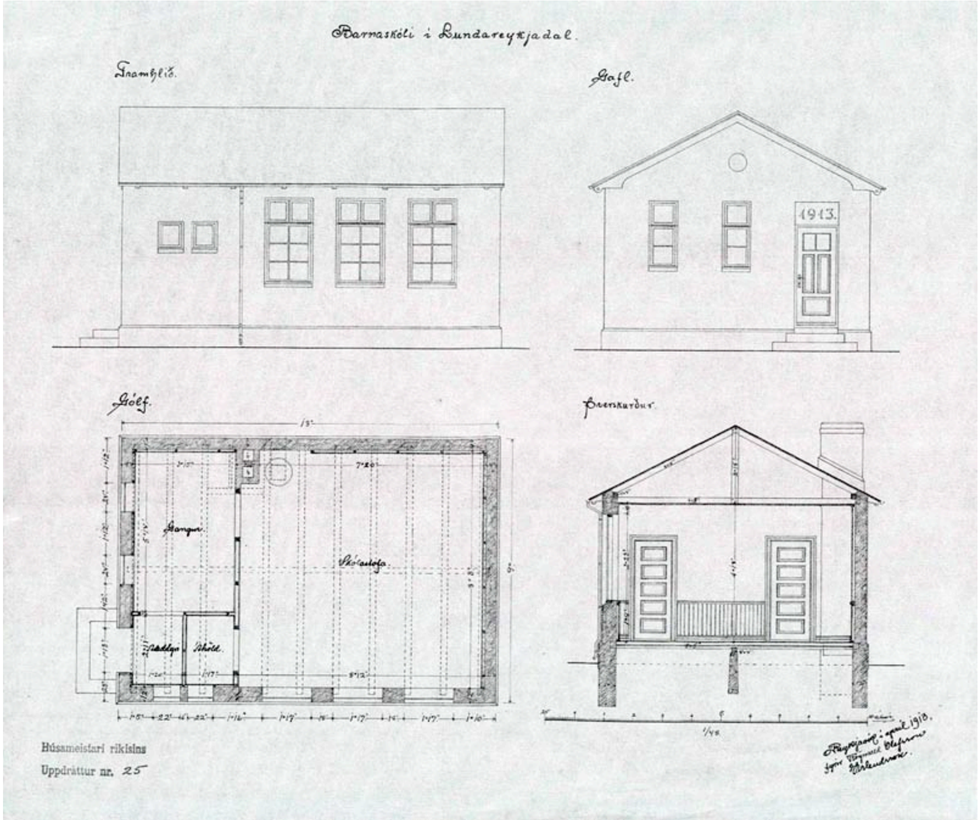

1913-03
Barnaskóli
Lundarreykjadal
Borgarfirði

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

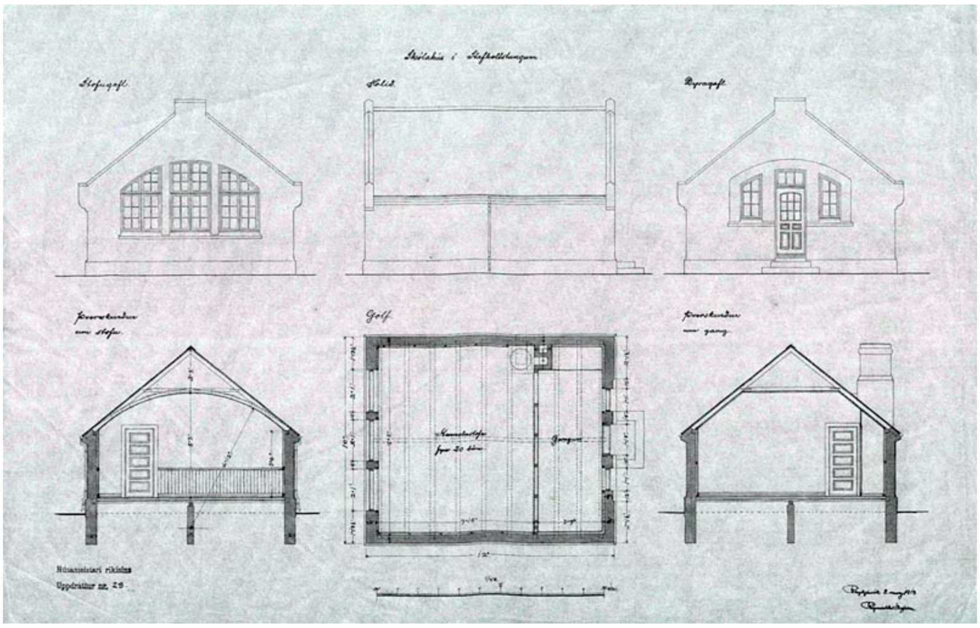

1913-03
Skólahús
Stafholtstungum
Mýrasýslu

Rögnvaldur Á. Ólafsson

1911-12
Barnaskóli fyrir 15 börn

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

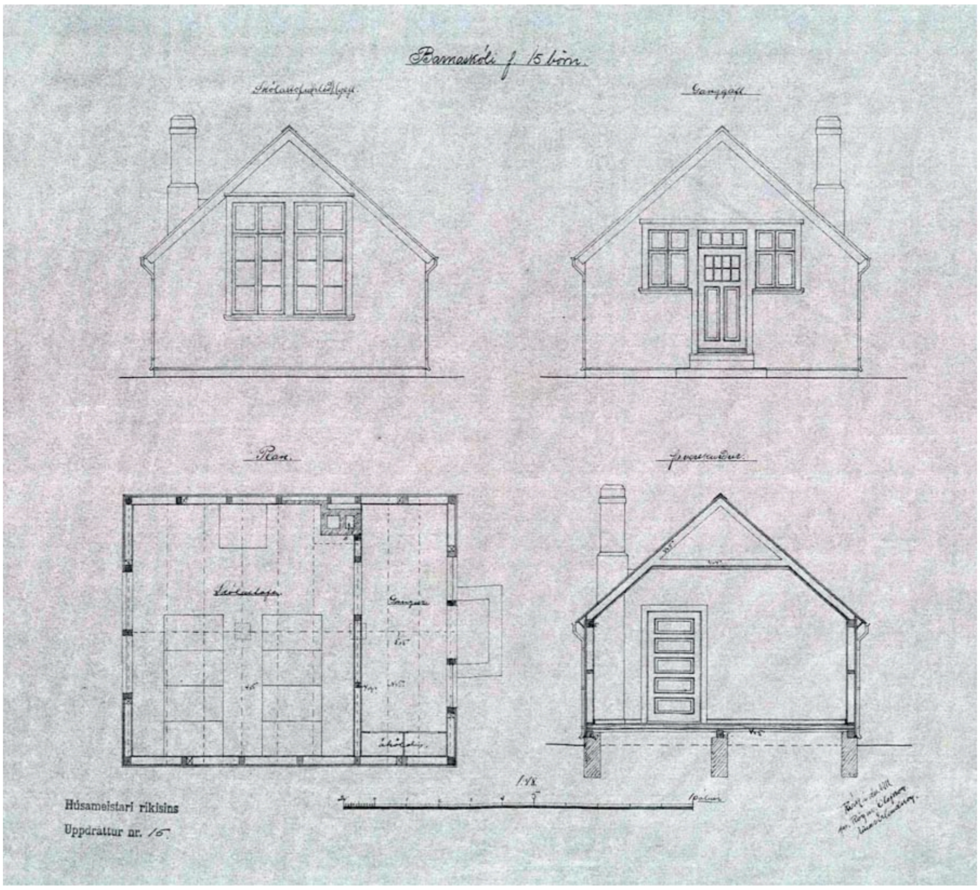

1911-10
Barnaskóli fyrir 24 börn

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

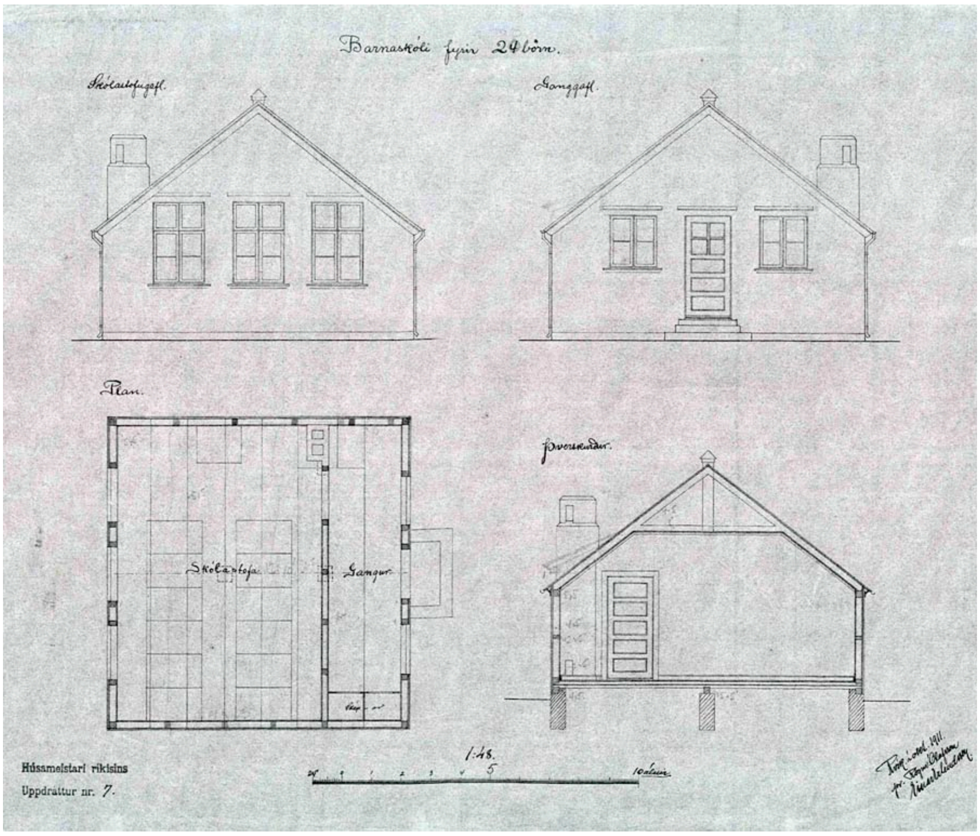

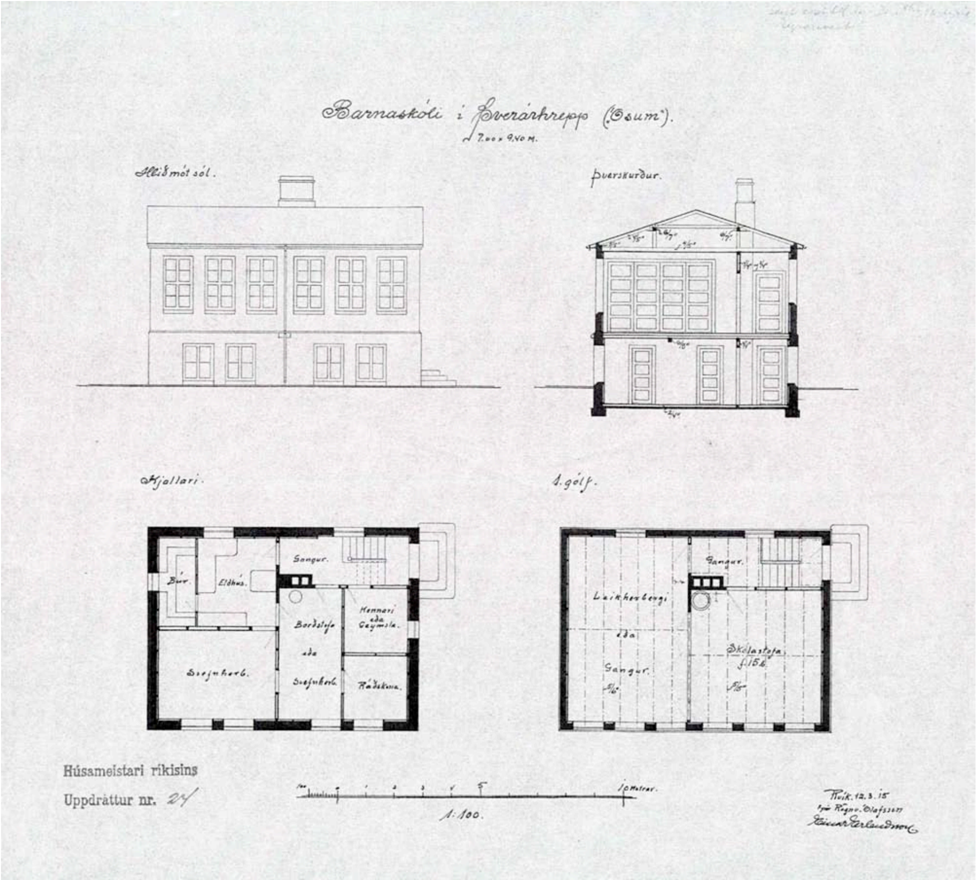

1915-03
Barnaskóli í Þverárhrepp
Ósum
V. Húnavatnssýslu

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

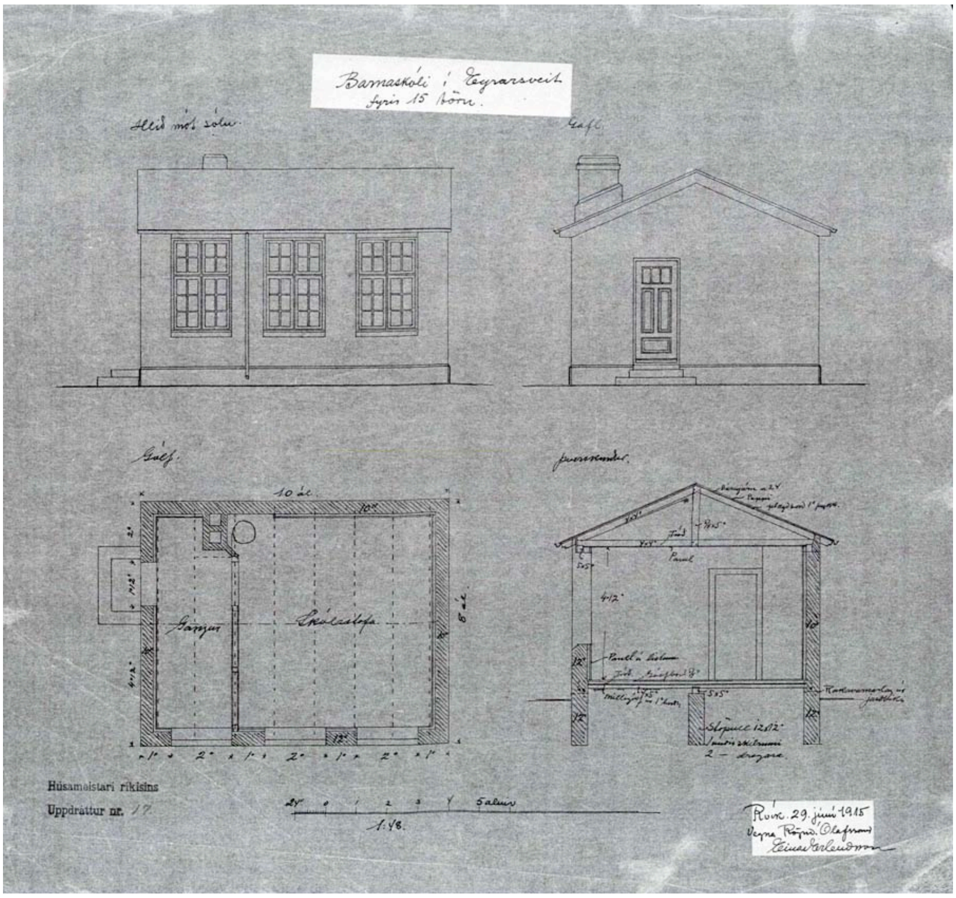

1915-06
Barnaskóli í Eyrarsveit
(Grundarfirði)
Snæfellsnesi

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

1913-03
Skólahús Hólmavík

Rögnvaldur Á. Ólafsson

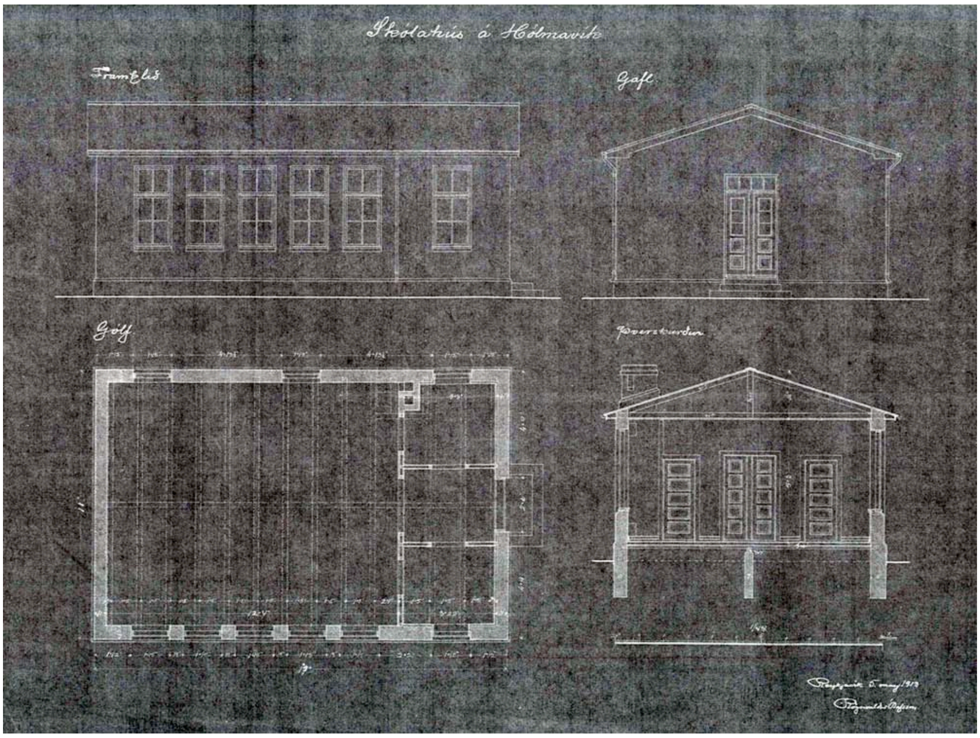

1914-06
Barnaskóli á
Bjarnastöðum á
Álftanesi

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

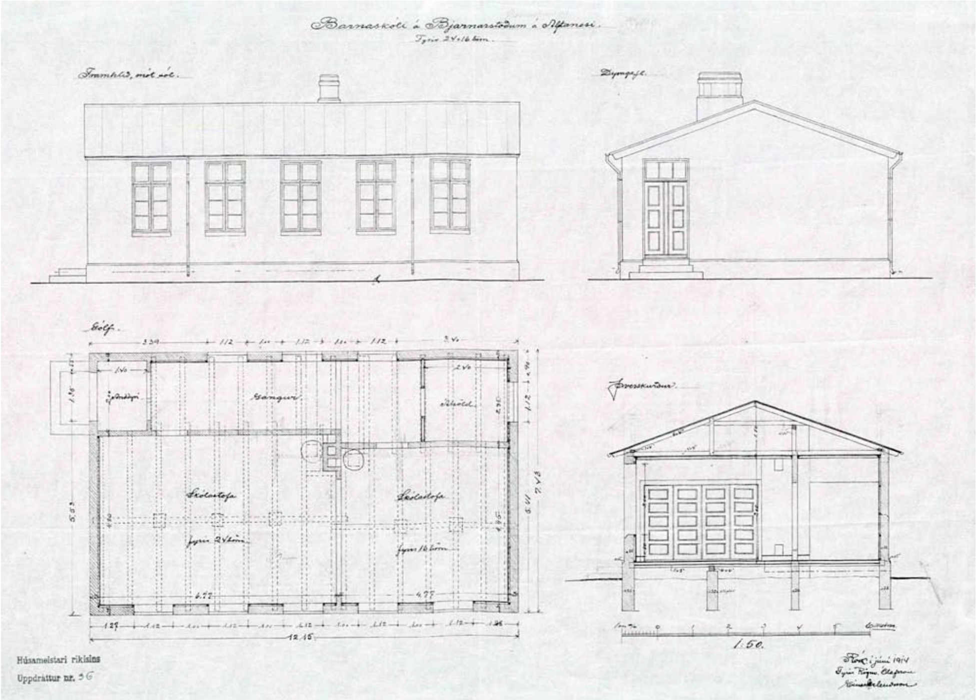

1914-04
Barnaskóli í Þykkvabæ
Rangárvallasýslu

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

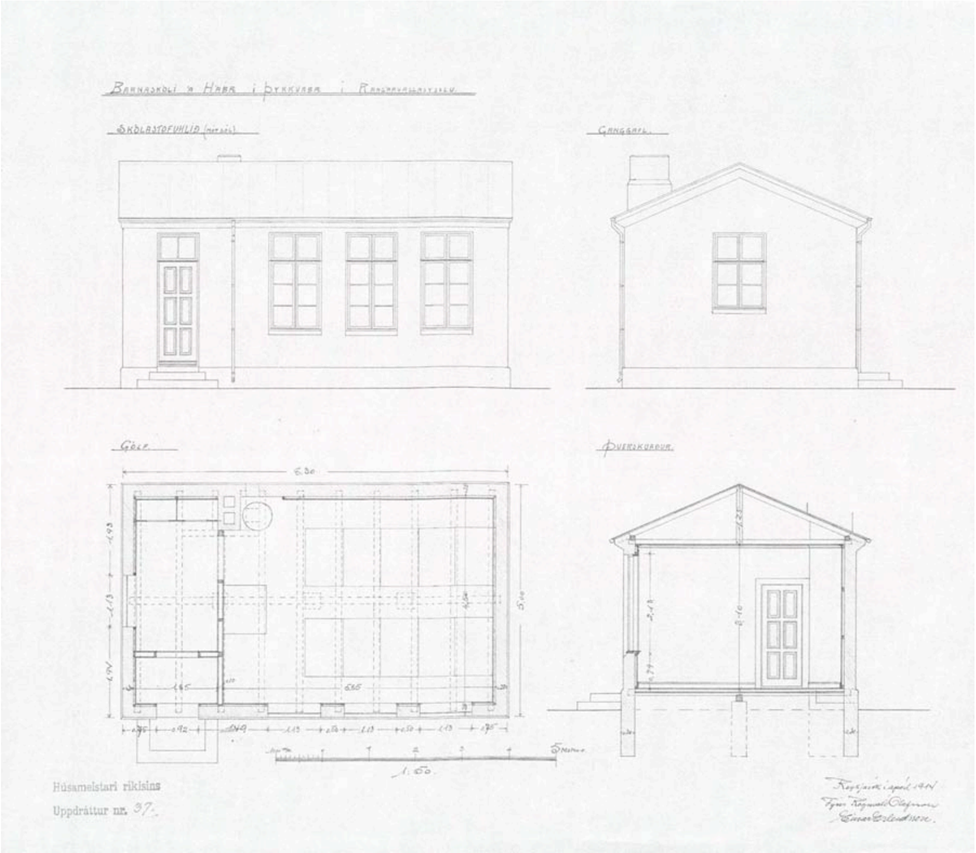

1914-03
Barnaskóli í Þykkvabæ
V. Skaftafellssýslu

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

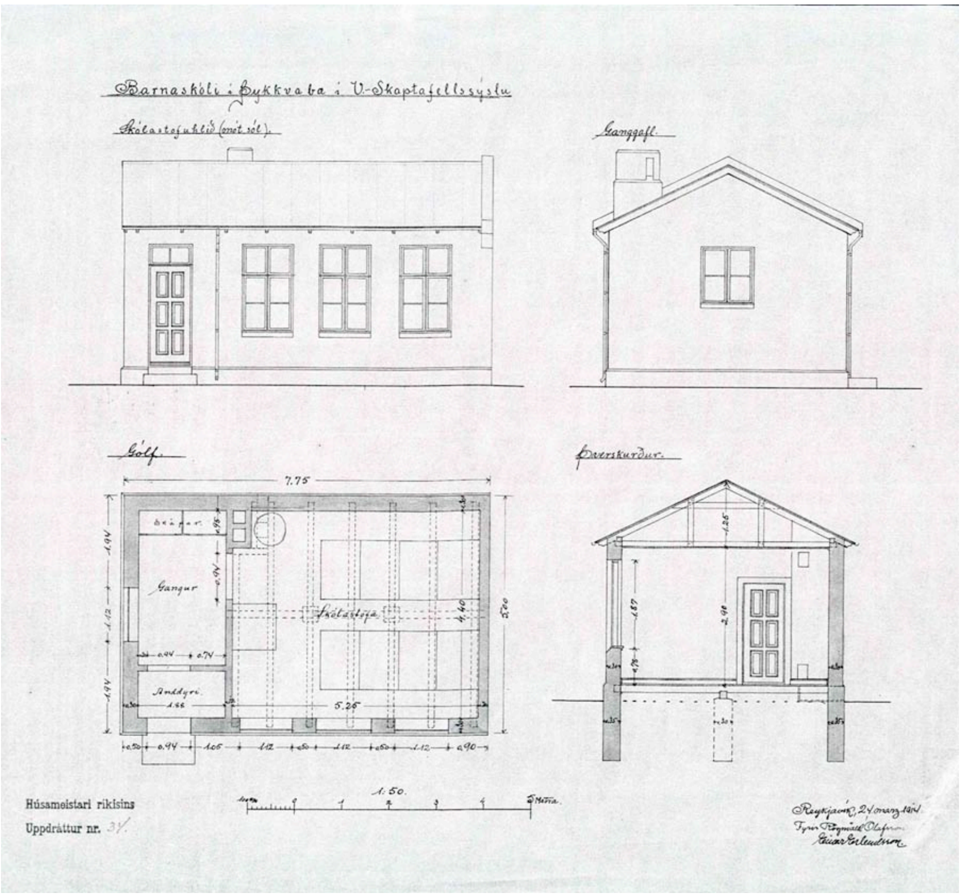

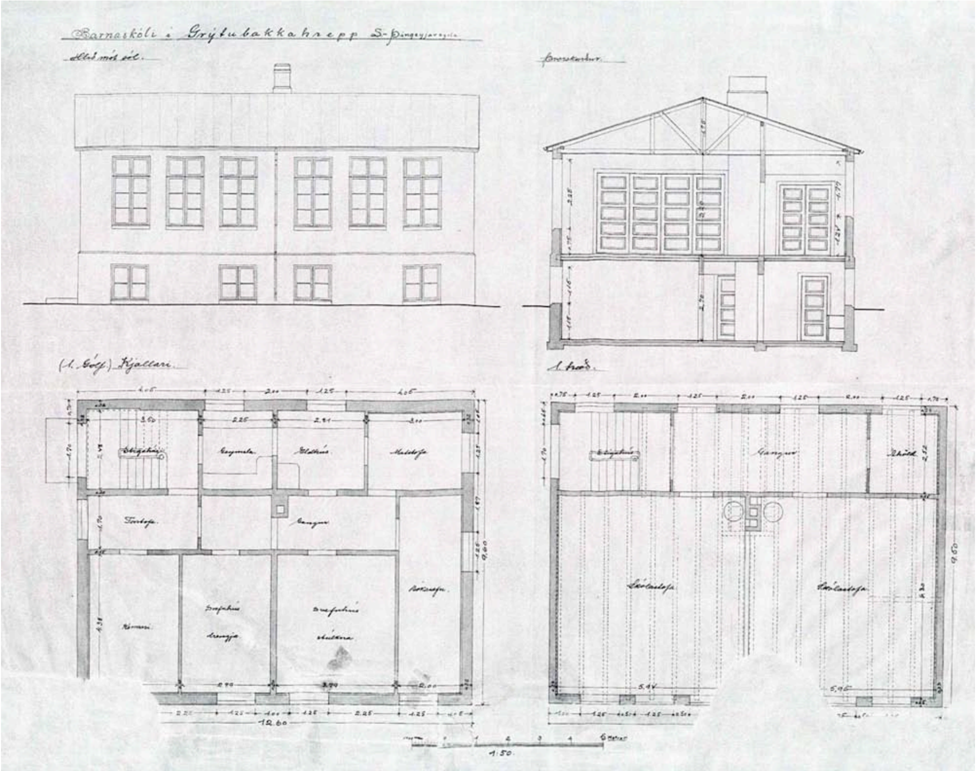

Án dags.
Barnaskóli í
Grýtubakkahreppi
S. Þingeyjarsýslu

undirskrift horfin

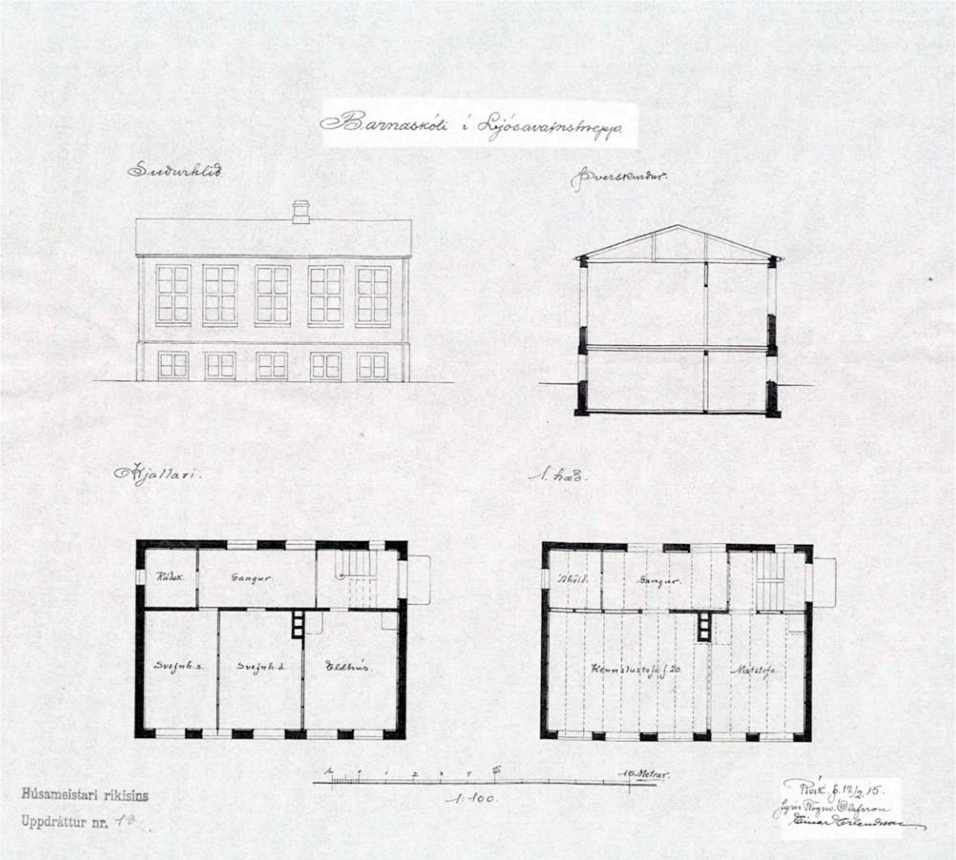

1915-02
Barnaskóli í
Ljósavatnshreppi
S. Þingeyjarsýslu

Einar Erlendsson (f.h.)
Rögnvaldur Á. Ólafsson

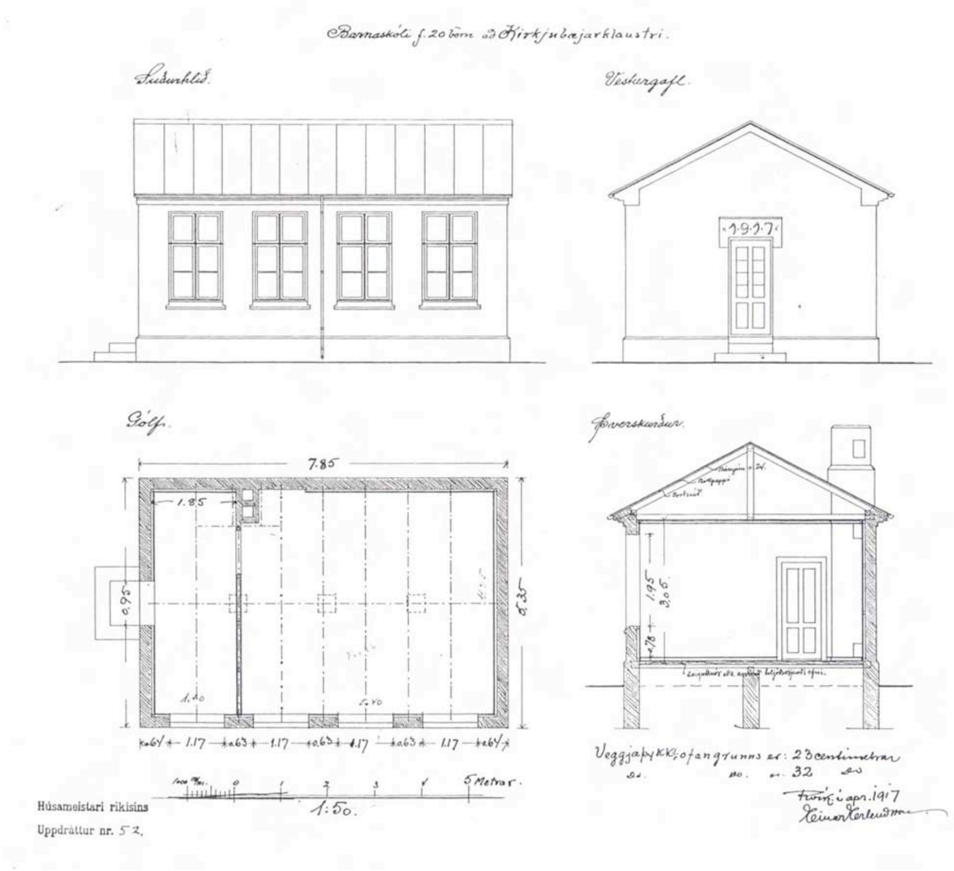

1917-04
Barnaskóli f. 20 börn
Kirkjubæjarklaustri
V. Skaftafellssýslu

Einar Erlendsson

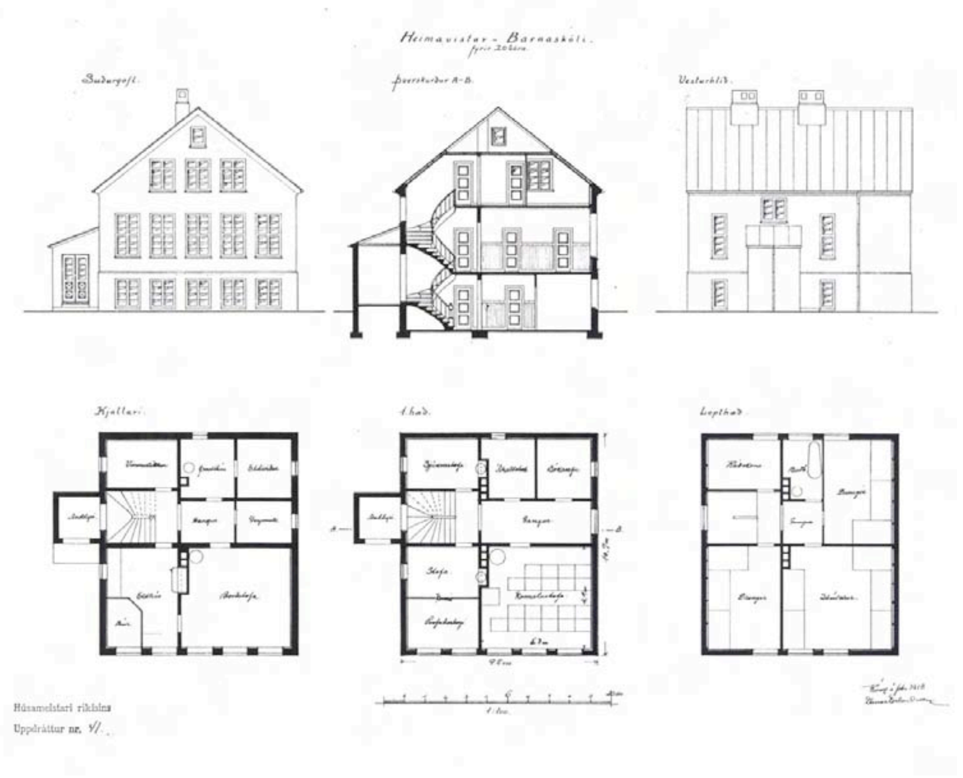

1918-02
Heimvistar barnaskóli
f. 20 börn

Einar Erlendsson

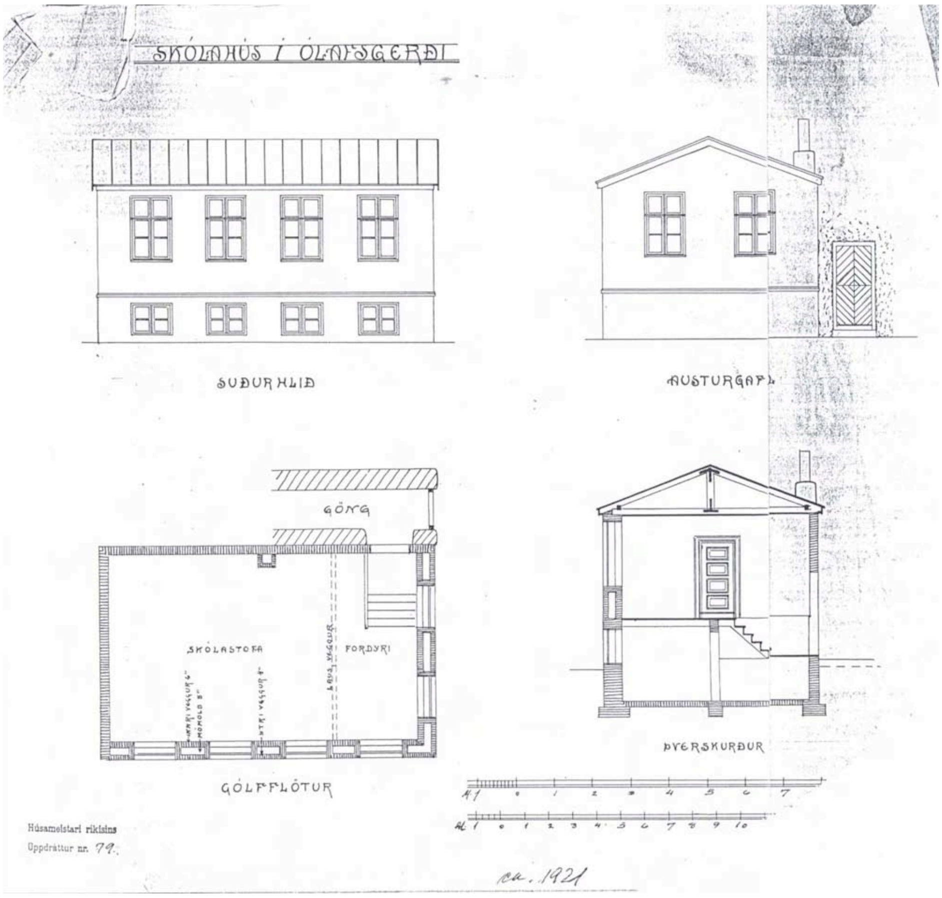

1921 ca
Skólahús í
Ólafsgerði
(Kelduhverfi ?)

undirskrift horfin

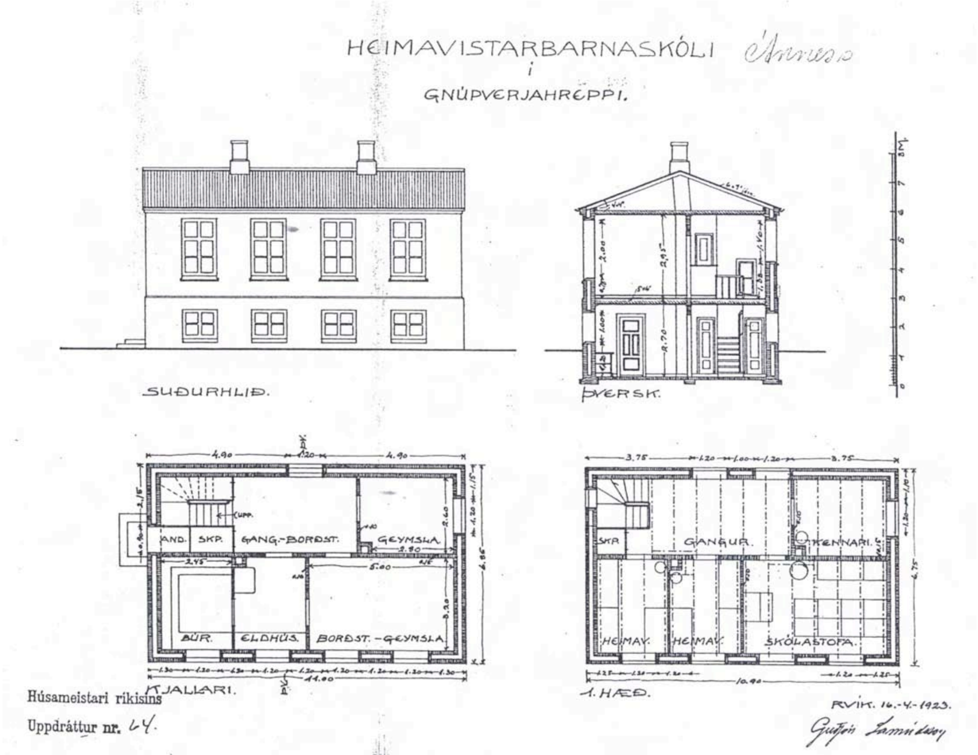

1923-04
Heimavistarbarnaskóli
Árnesi, Gnúpverjahreppi
Árnessýslu

Guðjón Samúelsson

1920-24 ca
Skólahús fyrir
Seyðisfjarðarhrepp
(Hánefsstöðum)
N. Múlasýslu

undirskrift vantar

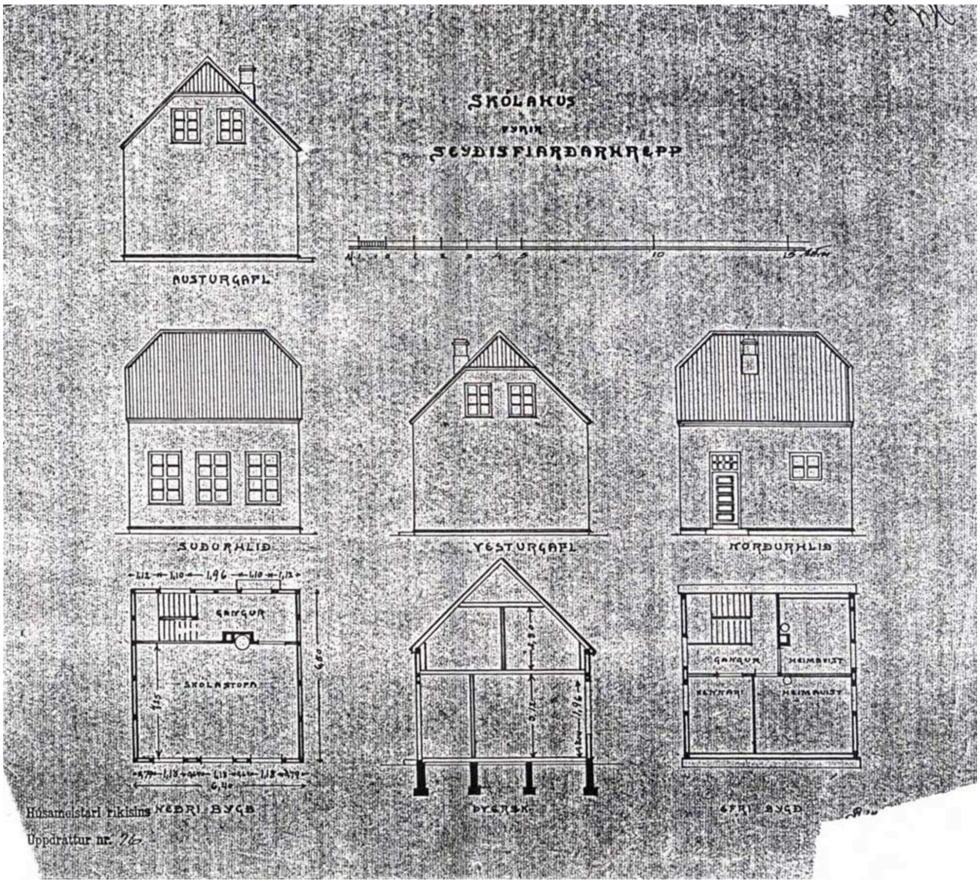

1926-10
Barnaskólahús
í Grafningshreppi
Á (Stóra-Hólmi) eða
Torfastöðum

Einar Erlendsson

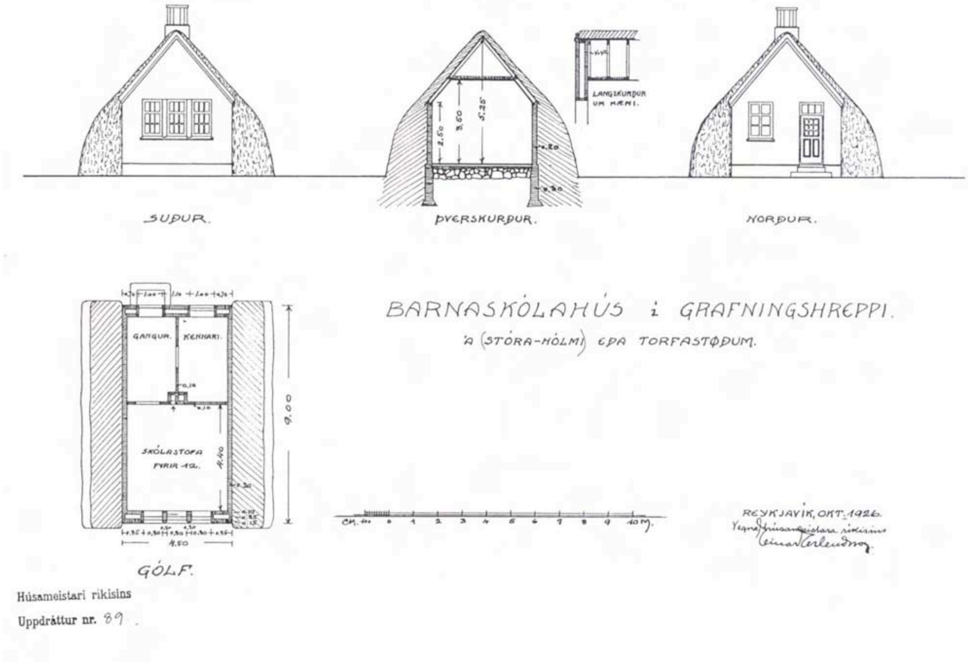

1925-12
Barnaskóli í Flatey
á Skjálfanda
S. Þingeyjarsýslu

Einar Erlendsson

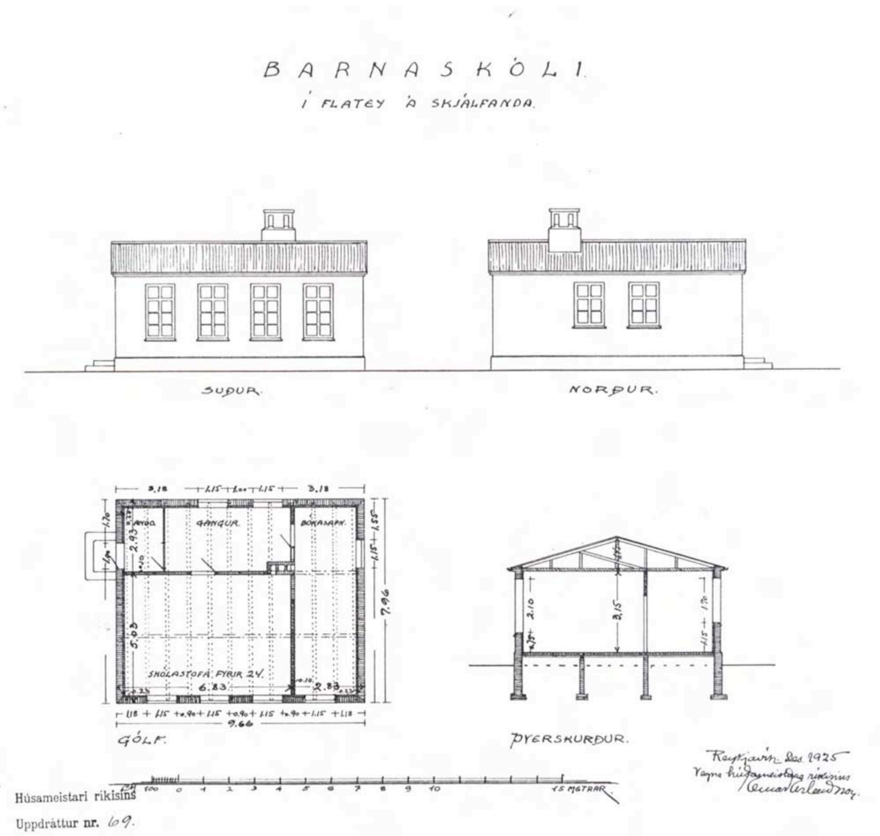

1926-09
Skólahús í Arnarfirði
V. Ísafjarðarsýslu

Einar Erlendsson

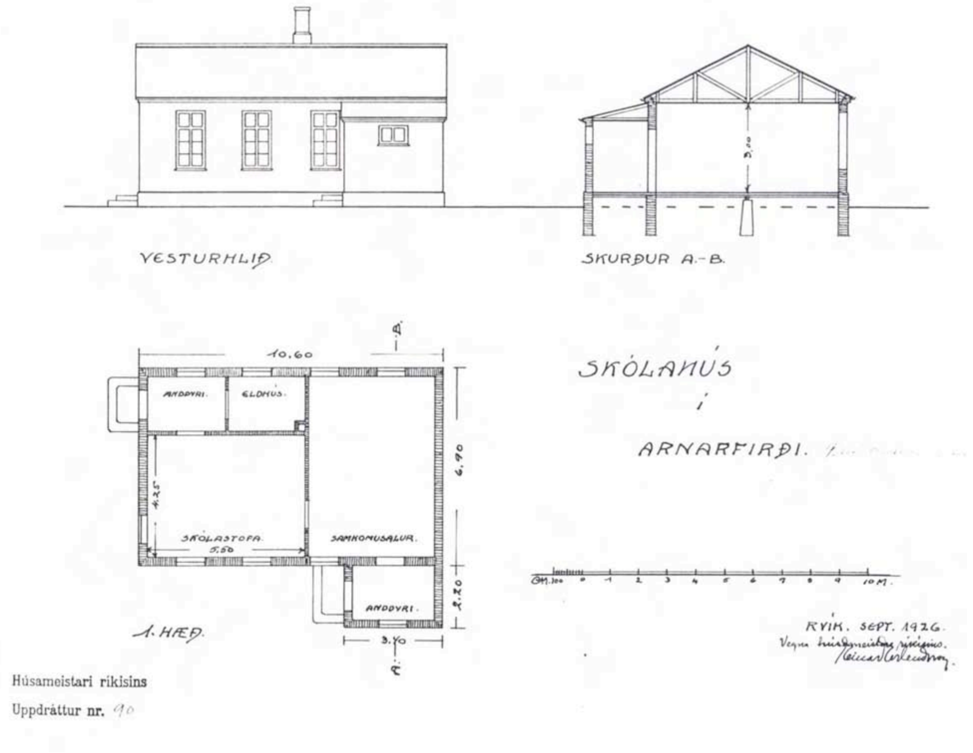

1927-11
Barnaskóli á Sæbóli
á Sléttu (Aðalvík)
Sléttuhreppi
N. ísafjarðarsýslu

Einar Erlendsson

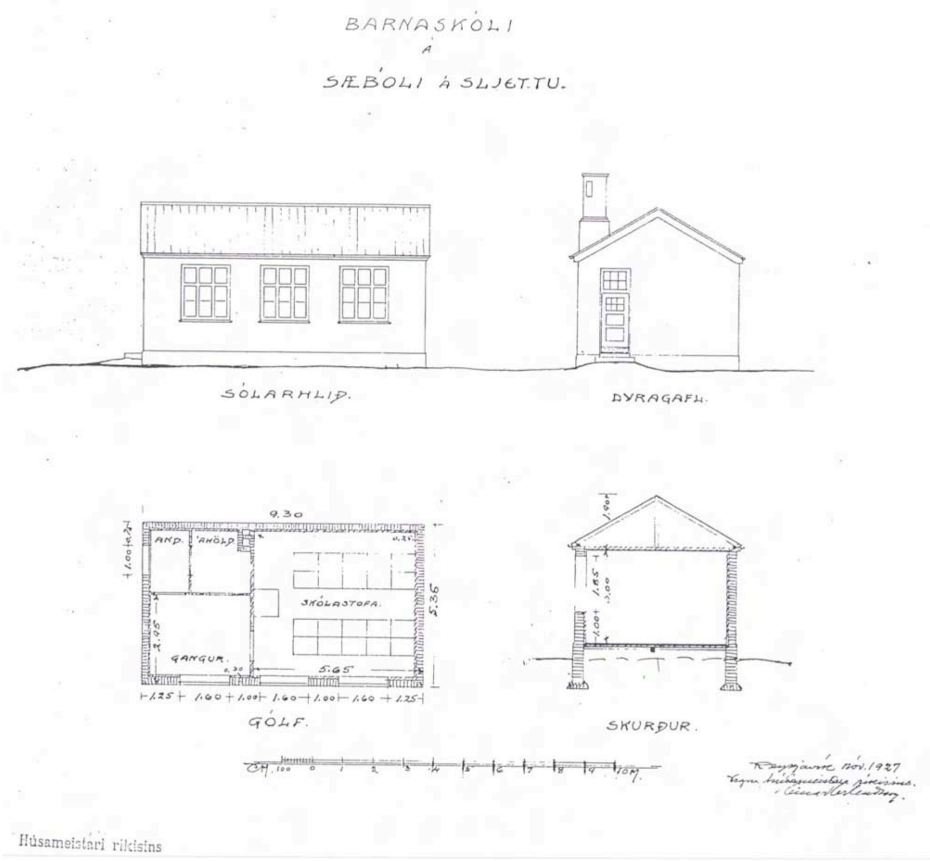

1926-08
Barnaskóli í
Eyrarsveit
(Grundarfirði)
Snæfellsnesi

Einar Erlendsson

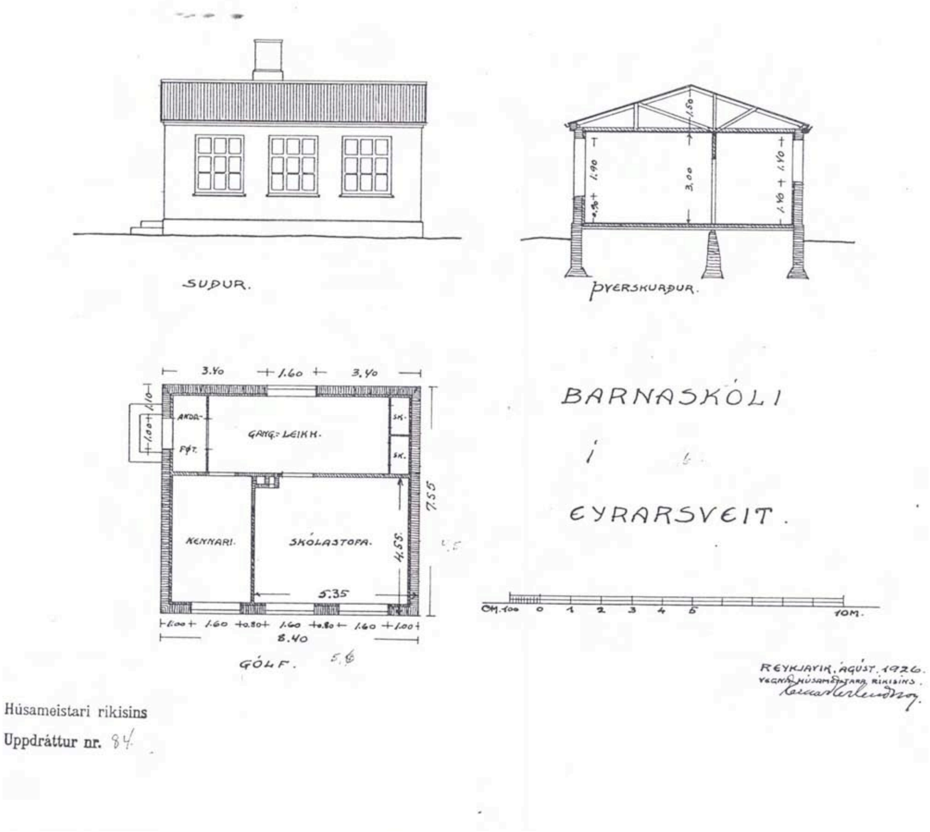

1927-11
Barnaskóli í
Þverárhlíðarhreppi
Mýrasýslu

Einar Erlendsson

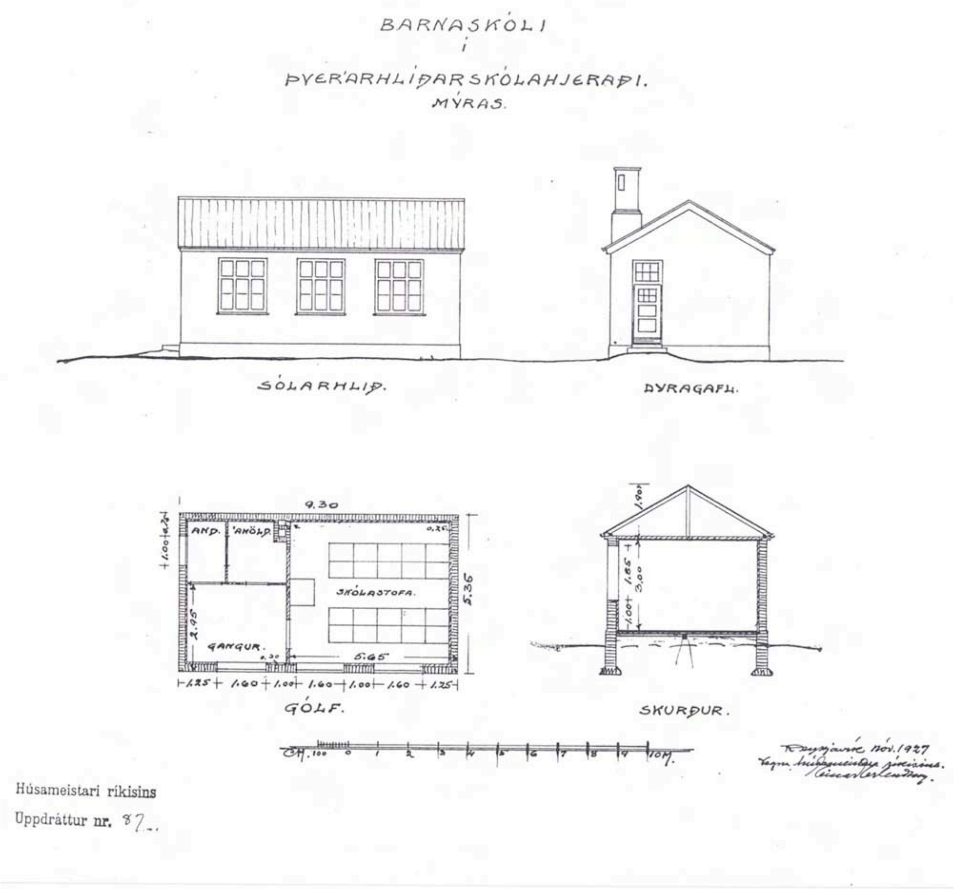

1917-11
Barnaskóli í Norðurárdal
(Dalsmynni)
Mýrasýslu

Einar Erlendsson

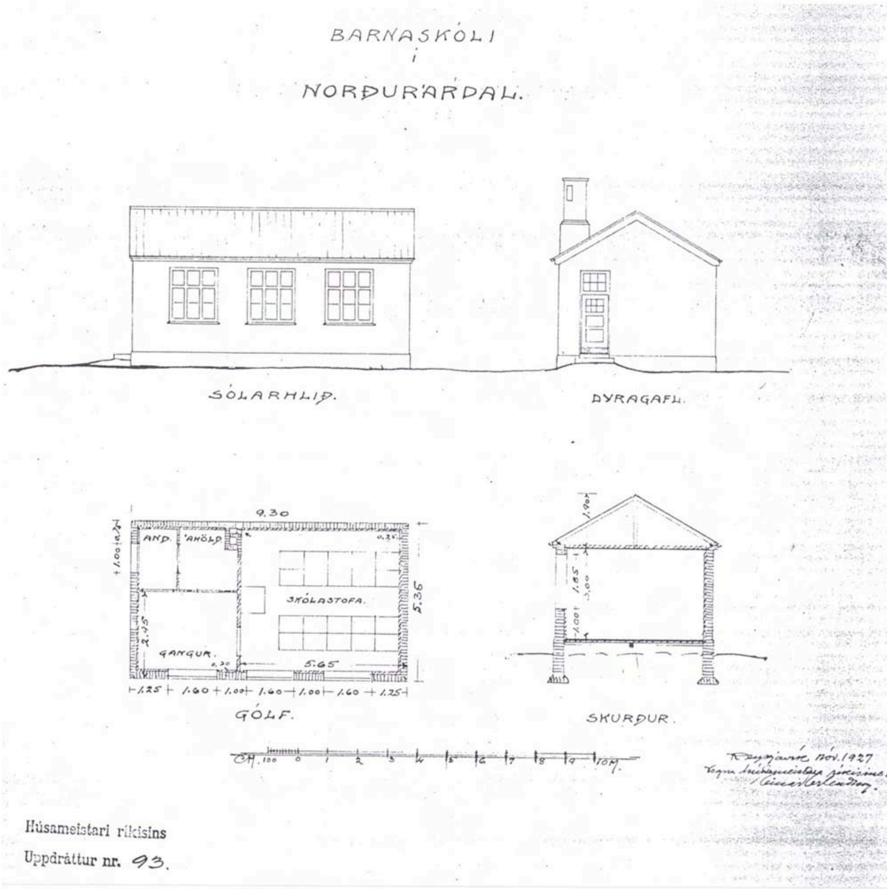

1928-04
Barnaskólahús í
Presthólahreppi
(Snartarstöðum,
Núpasveit)
N. Þingeyjarsýslu

Einar Erlendsson

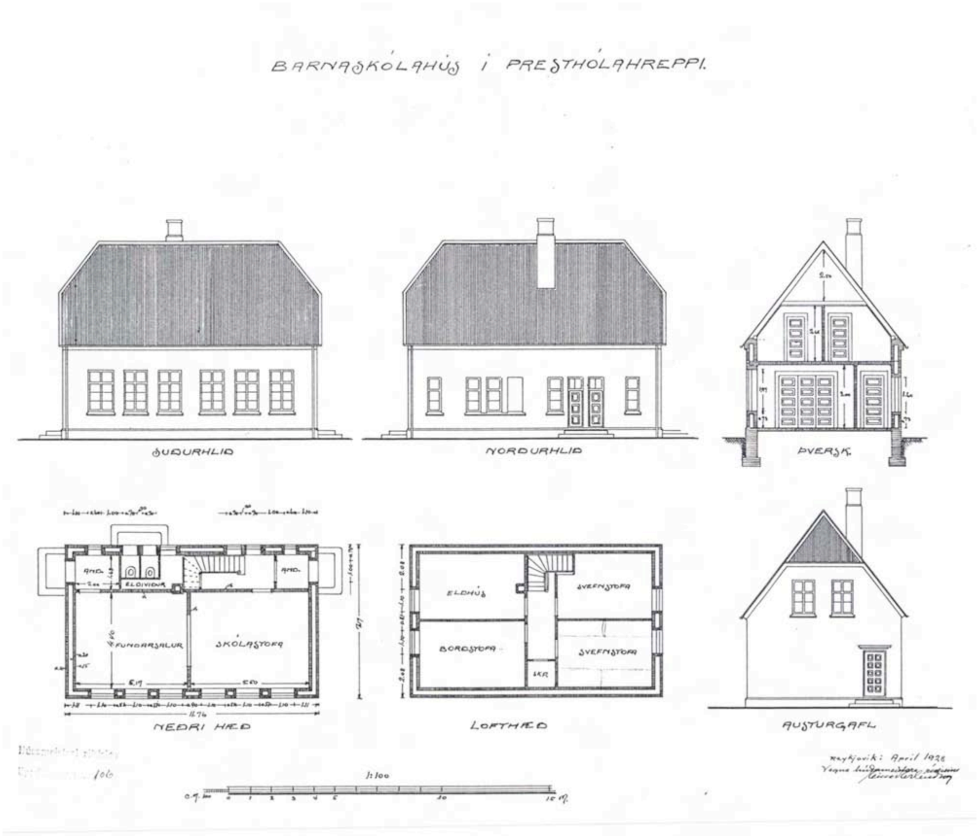

1928-06
Barnaskóli í Viðey
(Sundbakka)
Kjósarsýslu

Einar Erlendsson

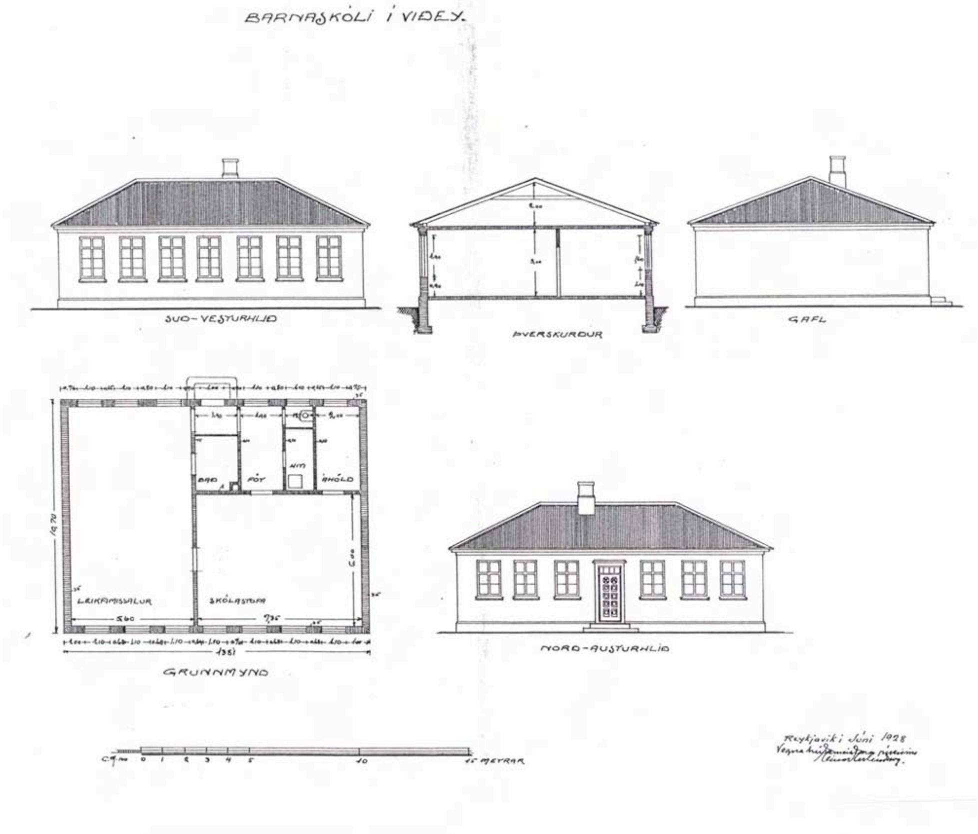

1929-02
Heimavistarbarnaskóli
og samkomuhús að
Brúarlandi í Mosfellssveit

Einar Erlendsson
Guðmundur H. Þorláksson

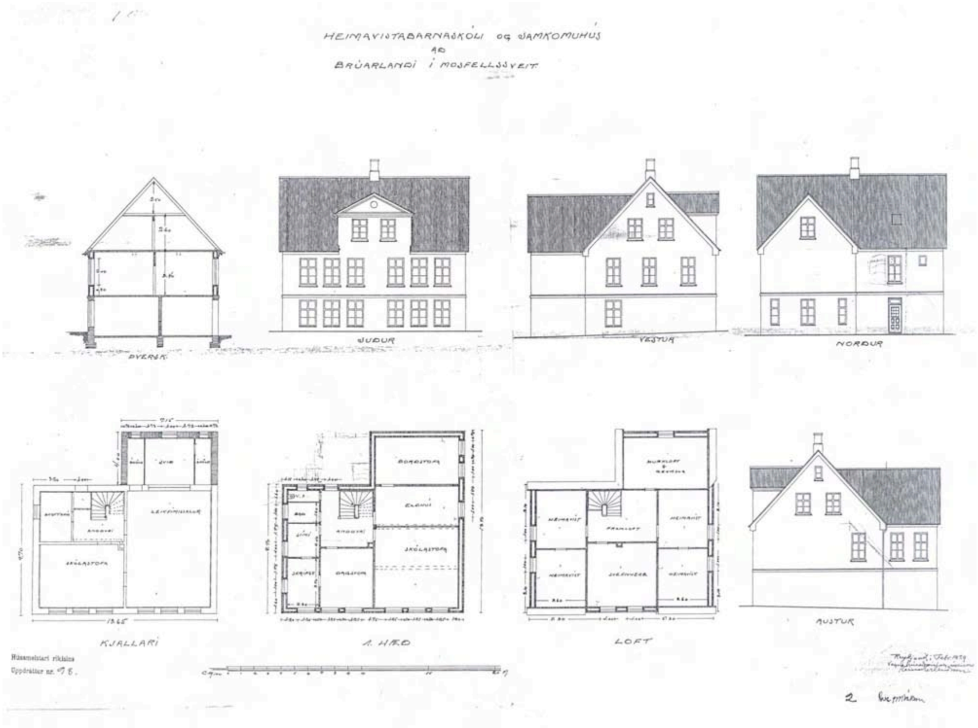

1930-05
Skóli í Norðfjarðarhreppi
(Kirkjumel, Norðfirði)
S. Múlasýslu

Einar Erlendsson

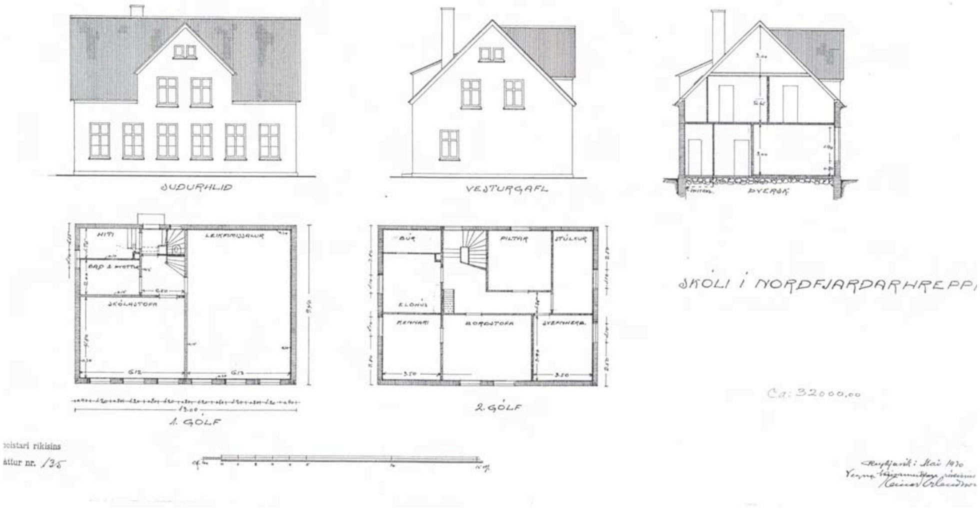

1932-05
Barnaskóli í
Leiðvallaskólahéraði
Mýrdal
V. Skaftafellssýslu

Einar Erlendsson
Guðmundur H. Þorláksson

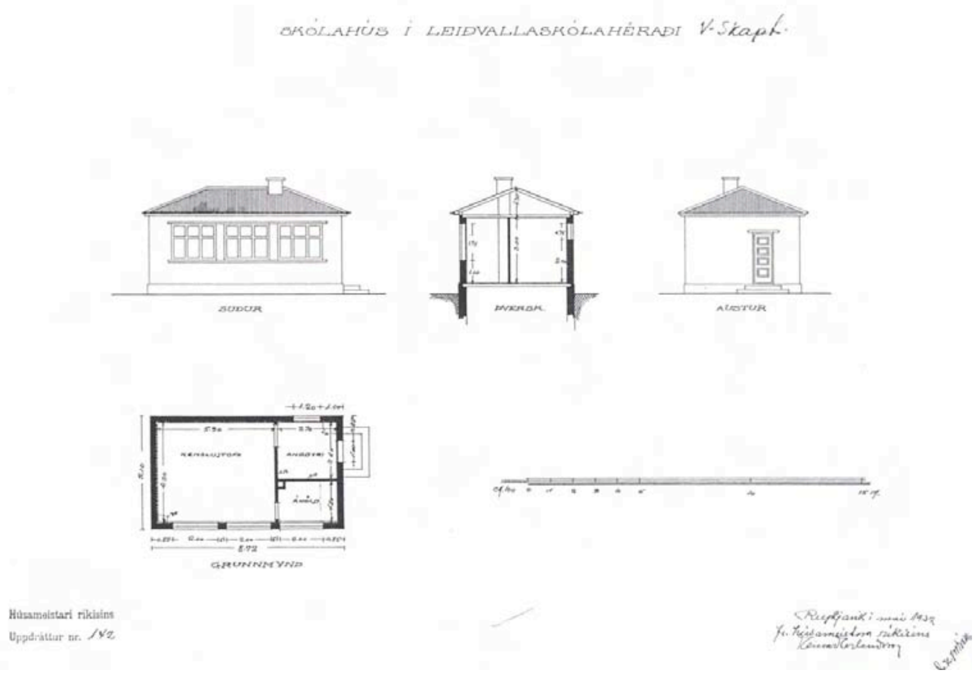

1942-03
Barnaskóli
3 kennslustofur

Bárður ísleifsson

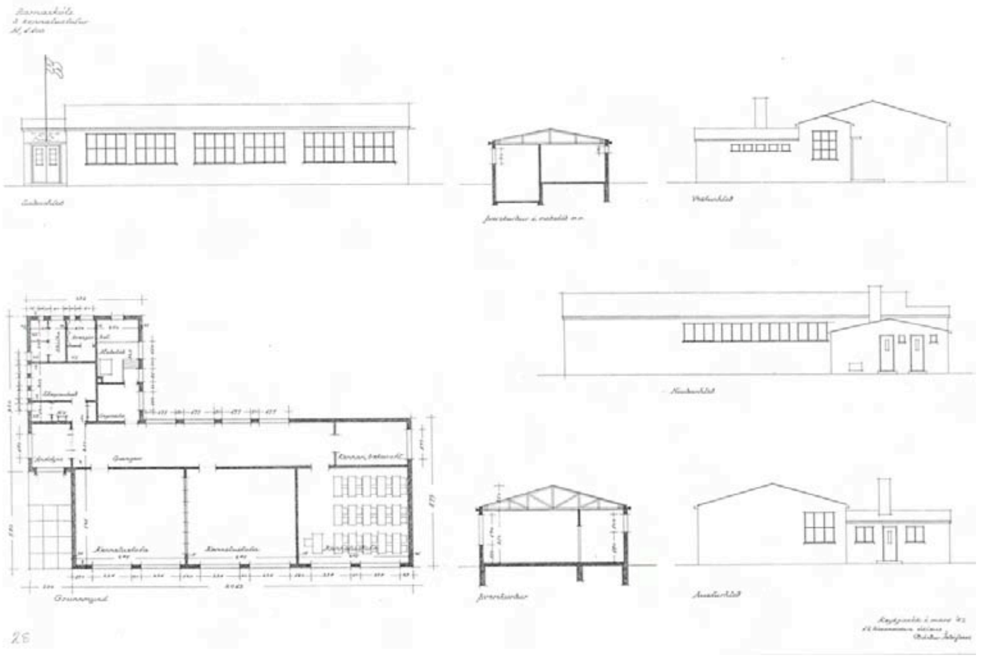

GLÁMA–KÍM ARKITEKTAR LAUGAVEGI 164 EHF
FUNDARHÚS OG SKÓLAR Í SVEITUM FRÁ FYRRI HLUTA 20. ALDAR

HEIMILDASKRÁ

Anna Ólafsdóttir Björnsson*. Álftaness saga: Bessastaðahreppur – fortíð og sagnir* (Reykjavík, 1996).

Arinbjörn Vilhjálmsson. *Húsakönnun Hólmavíkur* [handrit í vörslu Húsafriðunarnefndar] (Hólmavík og Reykjavík, 1997-2000).

Árnessýsla I, Hrunamenn, Ábúendur og saga Hrunamannahrepps frá 1890, ritstjóri Þorsteinn Jónsson (Reykjavík, 1999).

Bjarni Guðmundsson. Haukadalsskólinn. *Ársrit Sögufélags Íslendinga* (Ísafirði, 1984).

Byggðasaga Skagafjarðar, ritstjóri Hjalti Pálsson (Sauðárkróki 2001 [1. bindi], 2004 [3. bindi], 2007 [4. bindi]).

Byggðir Borgarfjarðar [2. og 3. bindi], ritnefnd: Jakob Jónsson, Jón G. Guðbjörnsson, Þorsteinn Guðmundsson (Reykjavík, 1989).

Byggðir Eyjafjarðar 1990 [2 bindi], ritnefnd: Guðmundur Steindórsson, Jóhannes Sigvaldason og Kristján Sigfússon (Akureyri, 1993).

Byggðir og bú: Aldarminning Búnaðarsamtaka Suður-Þingeyinga í máli og myndum (Akureyri, 1963).

Byggðir og bú Suður-Þingeyinga 1985, ritnefnd: Helgi Jónasson, Jóhanna Á. Steingrímsdóttir og Erlingur Arnórsson (Húsavík, 1986).

Eiríkur Jónsson. Erindi flutt við vígslu heimavistarbarnaskólans að Brautarholti á Skeiðum, 16. des. 1933. *Menntamál* 7:1931, bls. 146–155.

Félagsheimili: leiðbeiningar um bygging þeirra og rekstur (Reykjavík, 1950).

Friðrik Guðni Þorleifsson. *Hundrað ár í Horninu, saga Ólafsfjarðar 1893-1944 II* (Ólafsfirði, 1988).

Guðjón Ó. Guðjónsson. *Byggðasaga Austur-Skaftafellssýslu I-III* (Reykjavík 1971-76).

Guðmundur Finnbogason. *Skýrsla um fræðslu barna og unglinga veturinn 1903–1904* (Reykjavík, 1905).

Guðmundur B. Jónsson. *Mannlíf og mannvirki í Vatnsleysustrandarhreppi* (Hafnarfirði, 1987).

Halldór Sölvason. *Skýrsla um skólahúsin í Vestur-Skaftafellssýslu* (Mýrdal, 1932). ÞI Mrn. Fræðslumálaskr. 1976-B/95/5.

Hallgrímur Sveinsson. *Barnaskóli á Þingeyri í Dýrafirði í 100 ár* (Hrafnseyri, 1998).

Helgi Elíasson. Skólahús í Sveitum. *Menntamál* 5:1931, s. 113–120.

Helgi Elíasson. Heimavistarskólar. *Menntamál* 7:1931, s. 143–145.

Helgi Hallgrímsson [ritstjóri]. *Fellamannabók* 1 (Fellahreppi, 1991).

Heimir Þorleifsson. *Seltirningabók* (Seltjarnarnesi, 1991).

Holtamannabók II: Ásahreppur, ritnefnd: Valgeir Sigurðsson, Ragnar Böðvarsson og Þorgils Jónasson (Hellu, 2007).

Húnaþing I, ritnefnd Sigurður J. Líndal og Stefán Á. Jónsson (Akureyri, 1975).

Íslensku byggingarlistarverðlaunin 2007. Arkitektafélag Íslands (Reykjavík, 2007).

Jóhannes Bjarnason. *Fagurt er í Fjörðum: þættir Flateyinga og Fjörðunga* (Akureyri, 1982).

Jón M. Ívarsson. *Spor Ungmennafélaga: Samkomuhús og félagsheimili* [ritgerð til B.A. prófs í sagnfræði við Háskóla Íslands] (Reykjavík, 2006).

Jón M. Ívarsson. *Vormenn Íslands: Saga UMFÍ í 100 ár* (Reykjavík, 2007).

Jón Sigurðsson. *Sigurður í Ystafelli og samtíðarmenn* (Reykjavík, 1965).

Jón Þ. Þór. *Hafnir á Reykjanesi: Saga mannlífs og byggðar í ellefu hundruð ár* (Reykjanesbæ, 2003).

Jón Þ. Þór, Guðfinna M. Hreiðarsdóttir. *Saga Grindavíkur 1800-1974* (Grindavík, 1996).

Kristinn Gíslason. Gísli R. Bjarnason, Hesteyri. *Faðir minn – kennarinn, 11-29* (1983).

Kristinn Kristmundsson. *Sléttuhreppur: fyrrum Aðalvíkursveit: byggð og búendur* (Reykjavík, 1971).

Kristmundur Bjarnason. *Skagfirskur annáll 1847–1947* (útgáfustaður ótilgreindur,1998).

Land og fólk: Byggðasaga Norður-Þingeyinga, ritnefnd: Þórarinn Þórarinsson, Þórarinn Kristjánsson og Halldór Sigurðsson (Akureyri, 1985).

Land og fólk: Byggðasaga Norður-Þingeyinga, ritnefnd: Þórarinn Þórarinsson, Kristín Kristjánsdóttir og Brynjar Halldórsson, ritstjóri: Runólfur Eleníusson (Reykjavík, 2003).

Loftur Guttormsson [ritstjóri]. *Almenningsfræðsla á Íslandi 1880-2007: Skólahald í bæ og sveit 1880–1945* (Reykjavík, 2008).

Loftur Guttormsson [ritstjóri]. *Almenningsfræðsla á Íslandi 1880-2007: Skóli fyrir alla 1946-2007* (Reykjavík, 2008).

Lýður Björnsson. *Strandir 2* (Búnaðarsamband Strandamanna, 1985).

Magnús H. Helgason [ritstjóri]. *Saga Borgarfjarðar eystra* (Borgarfirði eystra, 1995).

Ragnar Karlsson, Jón Jónsson. *Garðabær, byggð milli hrauns og hlíða / safn til sögu Garðabæjar* (Garðabær, 1992).

Skýrslur um nokkrar framkvæmdir ríkisins 1927–1930. Atvinnumálaráðuneytið (Reykjavík 1931).

Sigurjón Einarsson. *Sunnlenskar byggðir* [ritnefnd Oddgeir Guðjónsson, Jón Guðmundsson, Júlíus Jónsson. 6 : Skaftárþing / Björgvin Salómonsson bjó undir prentun]. (Selfossi, 1985)

Snorri Þorsteinsson. *Barna- og unglingafræðsla í Mýrasýslu 1880–2007* (Akranes, 2009).

Sveitir og jarðar í Múlaþingi, V. bindi, ritnefnd: Ármann Halldórsson, Sigmar Magnússon, Þorsteinn Bergsson (Egilsstaðir, 1995).

Torfi Guðbrandsson. *Strandamaður segir frá: Endurminningar II* (Hrafnseyri, 2001).

Þorsteinn Geirsson. *Gamla hugljúfa sveit: af mönnum og málefnum í Austur-Skaftafellssýslu* (Þorsteinn Geirsson, 2007).

Þorsteinn Guðmundsson. Byggðasaga Borgarhafnarhrepps. *Byggðasaga Austur-Skaftafellssýslu, 3. bindi* (Reykjavík 1971–76).

Þorsteinn Einarsson. *Skrá yfir heimilisföng félagsheimila, nafn þeirra, byggingartíma, rúmtak og hönnuði* (ljósrit, 1983).

Þorsteinn Jónsson [ritstjóri]. *Eylenda: mannlíf í Flateyjarhreppi á Breiðafirði*: 1.b.: Ábúendur og þjóðlífsþættir (Reykjavík, 1996).

HEIMILDARMENN

Bergur Þorsteinsson, Reykjavík

Birna Hjaltalín Pálsdóttir, Bolungarvík (Hesteyri)

Elísa Valgeirsdóttir, Finnbogastaðaskóla, Árneshreppi

Gissur Jóhannesson, Herjólfsstöðum Álftaveri

Guðmundur L. Hafsteinsson, Reykjavík

Guðrún Jónsdóttir, Borgarnesi

Hinrik Þorsteinsson, Hreiðrinu, Fljótshlíð

Hjalti Pálsson, Skagafirði

Hrólfur Vagnsson, Bolungarvík (Hesteyri)

Lýður Pálsson, Byggðasafni Árnesinga, Eyrarbakka

Jón Ólafsson, Hafnarfirði (Lundargerði)

Jón J. Ívarsson, Reykjavík

Jón Torfason, Reykjavík

Kristján Hjartarson, Tjörn Svarfaðardal

Loftur Guttormsson, Reykjavík

Nikulás Úlfar Másson, Húsafriðunarnefnd, Reykjavík

Níels Hafstein, Svalbarðsströnd

Óskar Gunnarsson, Dæli, Svarfaðardal

Sigríður Parmesdóttir, Hallbjarnarstöðum, Tjörnesi

Sigríður Sigurðardóttir, Byggðasafni Skagfirðinga

Sigríður Þorsteinsdóttir, Stórólfshvoli

Sigrún Kristjánsdóttir, Safnahúsinu Húsavík

Sigurður Bjarklind, Akureyri

Símon Gestsson, Barði, Fljótum

Þorleifur Ingvarsson, Húnavatnshreppi

Þórarinn Þórarinsson, Vogum, Kelduhverfi

Þórður Tómasson, Skógasafni